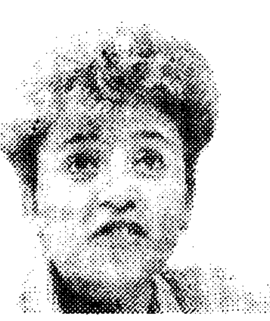
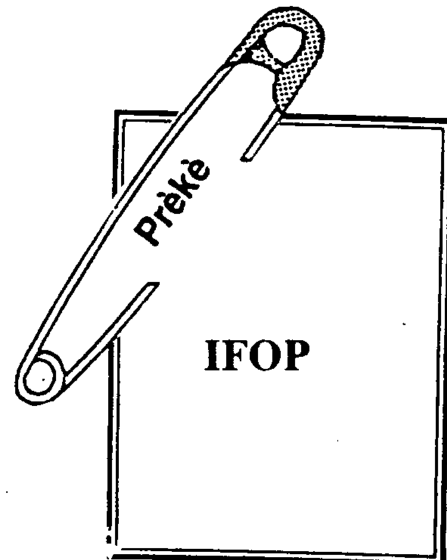
VANDAAG

SUZY RÖMER ...briefpapier...

110E JAARGANG — NO.: 250 DONDERDAG 11 NOVEMBER 1993

AMIGOE

Joodse kolonisten roeren zich

■ *JERUZALEM — Joodse kolonisten demonstreren in het centrum van Jeruzalem tegen de vredespolitiek van de Israëlische premier Yitzhak Rabin. Rabin vertrok vandaag naar Washington voor een ontmoeting met president Bill Clinton.* (AFP-satellietfoto)

Belangrijkste problemen zijn opgelost

Vrede Israël / Jordanië op komst

JERUZALEM - Een vredesverdrag tussen Jordanië en Israël zal niet lang meer op zich laten wachten. Dat heeft de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken, Shimon Peres, gezegd in een interview met de Franse krant Le Monde.

Hoewel de belangrijkste problemen tussen beide landen zijn opgelost, neemt dat niet weg dat het akkoord tijdens het komende bezoek van de Israëlische premier Yitzhak Rabin aan Washington nog niet kan worden ondertekend, aldus Peres.

Rabin ontmoet morgen in de Amerikaanse hoofdstad president Bill Clinton voor besprekingen over het vredesproces in het Midden-Oosten. Volgens berichten in de Israëlische pers zal hij de Amerikaanse president vragen om financiële steun bij de uitvoering van het akkoord met de Palestijnen over beperkt zelfbestuur. De Israëlische premier reist na zijn bezoek aan de VS volgende week donderdag naar Canada, alvorens hij op 21 november naar zijn land terugkeert.

Pogingen van Israël in Washington een ontmoeting te organiseren tussen de Jordaanse koning Hussein en Rabin lijken te zijn mislukt. Peres zei gisteren, dat een dergelijk gesprek op zo korte termijn uitgesloten is. Eerder waren er berichten in de Israëlische media over een ophanden zijnde ontmoeting.

Van de onlangs in Jordanië gehouden parlementsverkiezingen kan naar de mening van minister Peres alleen maar een stimulans uitgaan voor het vredesproces. Bij de verkiezingen leden islamitische fundamentalisten en linkse partijen, die tegen vrede met Israël zijn, een grote nederlaag.

Tien slachtoffers bij ongeluk in Engeland

LONDEN — Een busongeluk in het zuidoosten van Engeland heeft aan negen passagiers en de chauffeur het leven gekost. Meer dan 30 inzittenden liepen verwondingen op.

De bus met 44 Amerikaanse en Canadese toeristen aan boord slipte in slecht weer, raakte van de weg af en sloeg over de kop. Volgens ooggetuigen staken overal armen en benen uit het wrak. Tal van slachtoffers hadden gebroken ledematen. Sommigen moesten uitgezaagd worden.

De toeristen maakten een dagtocht naar Canterbury en Leeds Castle.

Sovjetunie stortte gigantische hoeveelheid kernafval in zeeën

LONDEN - In weerwil van alle internationale akkoorden heeft de vroegere Sovjetunie in de loop der jaren enorme hoeveelheden radioactief afval in zee gestort. De Russische minister van Milieu, Viktor Danilov-Danilian, deed gisteren een boekje open over de Sovjetstortingen op een Milieuconferentie in Londen. Daaraan namen de 71 ondertekenaars deel van de Londense Conventie van 1971 tegen het dumpen van afval.

Volgens een rapport van de minister heeft de Sovjetunie tussen 1959 en 1991 2.500 kilocuries in zee gestort. Dat is bijna half zoveel als de hoeveelheid radioactiviteit die vrijkwam bij de kernramp in Tsjernobyl in 1986. Moskou heeft nooit andere leden van de Conventie en betrokken internationale organisaties hiervan op de hoogte gebracht.

Het grootste gevaar vormen de kernreactoren, die in de Poolzee zijn gestort. Zo liggen er nabij de oevers van het eiland Nova Zembla in de noordelijke Kara Zee zes reactoren uit kernonderzeeërs en een ijsbreker. Rusland moet de toestand van de containers waarin het afval zit onderzoeken en, mocht er radioactiviteit vrijkomen, onderzoeken hoe snel de voedselketen besmet raakt.

Rusland moest vorige maand het storten van kernafval in de Japanse Zee staken na protesten uit Japan, Zuid-Korea en de Verenigde Staten. Maar Danilov-Danilian waarschuwde, dat hierdoor de bestaande opslagdepots op het vasteland overvol raken. Dit kan de sociale spanningen doen toenemen en een bedreiging vormen voor personeel en bevolking, aldus het verslag.

Frankrijk zet Turkse imam het land uit

LYON — Frankrijk heeft gisteren een Turkse imam het land uitgezet. Franse veiligheidsfunctionarissen zeiden dat de islamitische voorganger over de grens is gezet, omdat hij in een kranteinterview heeft gezegd dat de wet van Allah boven de Franse wet gaat.

Franse gendarmes brachten imam Hussein Konus naar het Frans-Zwitserse vliegveld Genève-Cointrin waar zij hem op een vliegtuig naar Turkije zetten. De geestelijke was onlangs vanuit Duitsland naar het oost-Franse Nantua gekomen. Vorige week ontstond daar een nieuwe affaire rond het dragen van hoofddoeken door islamitische meisjes. Een school schorste twee Turkse en twee Marokkaanse meisjes, omdat die om religieuze redenen weigerden hun hoofddoeken in de klas af te doen. In het najaar van 1989 was in Frankrijk over een vergelijkbare zaak een nationaal debat ontstaan.

Zware EG-delegatie betuigt steun aan Boris Jeltsin

BRUSSEL - Een zware EG-delegatie maakt vandaag haar opwachting in Moskou voor een bliksembezoek, dat vooral bedoeld is als een steunbetuiging aan de Russische president Boris Jeltsin.

De Gemeenschap is er veel aan gelegen om te laten zien, dat zij met Jeltsin in zee wil gaan, omdat hij de motor is van de politieke en economische hervormingen in Rusland. Het feit dat Jeltsin terug is gekomen van zijn belofte in juni 1994 presidentsverkiezingen te houden, doet daar niets aan af.

Er viel begin deze week geen onvertogen woord over deze beslissing onder de EG-ministers van Buitenlandse Zaken, die zelfs besloten om het aanbod tot samenwerking met Rusland te verruimen. Als het even kan, moeten de onderhandelingen over deze zogenoemde partnerschapsovereenkomst voor de Russische parlementsverkiezingen op 12 december worden afgerond.

De Europese Commissie en België, tot 1 januari EG-voorzitter, nemen zelfs de coördinatie voor hun rekening van de ontelbare internationale waarnemers, die naar die verkiezingen worden gestuurd. In Moskou wordt daarvoor een centrum ingericht dat contact zal houden met de Russische autoriteiten.

Het partnerschapsakkoord, dat zo snel mogelijk in werking moet treden, is een opstapje naar een vrijhandelsovereenkomst waar de Russen naar uitzien. Het is de bedoeling dat in 1998 wordt bekeken of de onderhandelingen daarover kunnen beginnen.

Intussen is de EG bereid om Rusland te zien als een economie-in-overgang en niet meer als een staatshandelsland. In de praktijk betekent dat, dat de Gemeenschap niet meer op eigen houtje zonder overleg strafmaatregelen tegen goedkope importen uit Rusland kan nemen.

De Russen hebben aan de andere kant uiteindelijk vrede met de mensenrechtenclausule, die de Gemeenschap in al haar samenwerkingsovereenkomsten met haar handelspartners zet. Met dat wapen kunnen de Twaalf in het ergste geval de handelsvoordelen intrekken als de mensenrechten worden geschonden.

Het is de eerste keer dat een EG-delegatie op het allerhoogste niveau overlegt met Moskou. De twee partijen mikken op regelmatige politieke onderhandelingen, zoals de Gemeenschap die al voert met de VS, Canada en Japan.

De missie, die vandaag tegen middernacht weer in Brussel terugkeert, wordt aangevoerd door de Belgische premier, Jean-Luc Dehaene. In zijn kielzog reizen mee EG-commissievoorzitter Jacques Delors, de Belgische minister van Buitenlandse Zaken Willy Claes en Europees commissaris Hans van den Broek van Buitenlandse Betrekkingen.

Afhalen oproepkaart voor referendum vanaf zaterdag

WILLEMSTAD — Niet-bezorgde oproepkaarten voor het referendum kunnen vanaf zaterdag bij het Bureau Bevolking worden opgehaald.

De openingstijden van het bureau op Kranshi zijn als volgt:
zaterdag en zondag van 9-17 uur.
maandag tot en met donderdag van 8-12 en van 14-20 uur.
vrijdag 19 november: van 8-17 uur.

Wie de oproepkaart nu al verloren is, kan een duplicaat opvragen. Ook ingeval de kaart niet op Kranshi blijkt te zijn en men volgens het kiesregister wel stemgerechtigd is, wordt een duplicaat verstrekt. Dat kan in beide gevallen echter pas vanaf maandag 15 november.

Op Kranshi werkt men nog koortsachtig aan het sorteren van de 16.000 teruggestuurde oproepkaarten. Veel telefoontjes komen er binnen met de mededeling dat er maar een kaart is aangekomen. In dat geval heeft de beller niet aan de achterkant gekeken, vertelt hoofd van Bevolking Ak Rojer. De kaarten blijken tegen elkaar aan te zitten. Op 19 november dient men beide kaarten mee te nemen, plus een identiteitsbewijs.

Catastrofaal ongeluk

■ *BORDEAUX — Brandweerlieden lopen tussen de nog nasmeulende autowrakken op de snelweg tussen Parijs en Bordeaux in de buurt van Mirambeau. Een in brand gevlogen Britse tankwagen veroorzaakte een gigantische crash, waarbij 35 voertuigen betrokken waren. Minstens 17 personen kwamen om het leven, terwijl er 49 gewond raakten.*

Dodental verkeersongeluk Frankrijk loopt verder op

BORDEAUX/DEN HAAG - Het dodental als gevolg van het verkeersongeluk op de Franse autosnelweg Parijs-Bordeaux nabij Mirambeau loopt verder op. Een woordvoerster van de plaatselijke autoriteiten verklaarde vanmorgen, dat bij de botsing zeker 17 doden en 49 gewonden zijn gevallen. Onder de gewonden bevinden zich vier Britten en een Nederlandse vrachtwagenchauffeur. De vrees bestaat dat de brandweer in de autowrakken op meer slachtoffers zal stuiten.

Het ongeluk ontstond woensdagavond doordat een band van een Britse tankwagen in brand vloog, waarna ook de lading van de wagen vlam vatte. De chauffeurs van twee andere vrachtwagens, die werden verblind door een combinatie van rook, mist en aanhoudende regen, reden in op de Britse wagen, waarvan ook hun lading vlam vatte. Vervolgens klapten nog meer dan 35 achteropkomende auto's op de brandende vrachtwagens.

De chauffeur van de Britse tankauto is voor verhoor vastgehouden. Het was woensdagavond ongebruikelijk druk op de Franse snelwegen, doordat 11 november een nationale feestdag is en veel Fransen voor een lang weekeinde op pad gingen.

De gewonde Nederlander bevindt zich momenteel in het ziekenhuis. De uit Dordrecht afkomstige man heeft een gekneusd onderbeen, een hoofdwond en enkele schaafwonden en verwacht vrijdag weer naar huis terug te keren. Hij werkte voor een transportbedrijf uit Capelle a/d IJssel.

Het ongeluk bij Mirambeau is het ernstigste in 11 jaar. Bij Beaune in de Bourgogne verloren in 1982 52 mensen het leven bij een kettingbotsing.

Levenslang geëist tegen Duitse brandstichter

SCHLESWIG - De officier van justitie in het Duitse Schleswig heeft gisteren in het proces over de racistische aanslag vorig jaar november in Molln, waarbij drie Turkse vrouwen om het leven kwamen, tegen één verdachte levenslang geëist.

De aanklager wil de hoogst mogelijke straf voor de 26-jarige Michaël Peters wegens drievoudige moord, verscheidene moordpogingen en bijzonder ernstige brandstichting. Tegen de nog niet volwassen mede-verdachte, de 20-jarige Lars Christiansen, eiste de officier ook de hoogste straf, in zijn geval tien jaar gevangenis.

Op 23 november 1992 kwamen in het noord-Duitse stadje Molln een 51-jarige vrouw en twee meisjes van tien en veertien jaar in hun brandende huis om het leven.

De racistische actie leidde tot massale protestdemonstraties van honderdduizenden Duitsers, die met fakkels de straat opgingen.

De geëiste straffen gelden ook voor andere aanslagen met Molotov-cocktails, die justitie toeschrijft aan het tweetal. Na aanvankelijk bekend te hebben, ontkennen de verdachten alle beschuldigingen.

Protesten tegen corruptie bij ABN Amro in Brazilië

SALVADOR - Braziliaanse betogers hebben in de stad Salvador, hoofdstad van de deelstaat Bahia, voor het plaatselijke filiaal van de ABN/Amrobank, gedemonstreerd tegen politieke corruptie in Brazilië. Ze wilden de bank op ludieke wijze "schoonmaken".

Het Nederlandse bankfiliaal wordt ervan verdacht te zijn gebruikt voor het "witwassen" en doorsluizen van 100.000 gulden aan overheidssubsidie en smeergeld door de plaatselijk volksvertegenwoordiger Joao Alves. Hij is voorzitter van de begrotingscommissie in het Braziliaanse parlement.

De 74-jarige parlementariër wordt ervan verdacht het brein te zijn achter een ingewikkeld corruptienetwerk, waarbij meer dan zeventig Braziliaanse politici en vier grote bouwondernemingen zijn betrokken. Miljoenen aan opgestreken commissiegelden en subsidies voor denkbeeldige sociale projecten zouden doorgesluisd zijn naar duistere bankrekeningen en witgewassen via de nationale loterij. Zo werd al zeker vijftig keer op verdachte wijze een hoofdprijs in de wacht gesleept.

Alves zou onder een zogeheten "spookrekening" hebben geopend bij ABN-Amro op naam van een huishoudhulpje. Enorme bedragen werden op de rekening overgemaakt en eraan onttrokken. Een parlementaire onderzoekscommissie richtte twee weken geleden een verzoek tot de Centrale Bank om het bankgeheim van de betrokken rekening bij ABN-Amro op te heffen.

Het Braziliaanse hoofdkantoor van de Nederlandse instelling in Sao Paulo weigert commentaar te leveren op de zaak, die deel uitmaakt van het steeds groter wordende schandaal. Op dat hoofdkantoor werkt onder anderen Piet Eemsing, die tot voor enkele maanden directeur ABN was voor het Caribisch gebied en de Guyana's. De corruptie-affaire heeft inmiddels tot een vertrouwenscrisis geleid in de wankele democratische instelling van het land. President Itamar Franco zei woensdag dat de politieke en morele crisis in zijn land erger is dan iedereen denkt, maar dat hij ontbinding van het parlement niet als een oplossing beschouwt.

De betoging in het financiële centrum van Salvador zorgde voor een enorme verkeerschaos op en rond het Engelandplein waar het filiaal - bij de plaatselijke bevolking nog steeds bekend onder de oude naam Banco Holandes Unido - is gevestigd. Voetzoekers en knalbommetjes zorgden voor de nodige herrie terwijl betogers slogans riepen tegen corrupte politici en op handen zijnde wijziging van de grondwet. De politie verhinderde dat de demonstranten het gebouw binnenstormden.

Hoo niet gearresteerd

Frank Arnell start een artikel 212-procedure

WILLEMSTAD — Directeur van de haven Sint Maarten, Sonny Hoo, is gisteren gehoord door het Openbaar Ministerie (OM). Hoewel hij wel verdachte is, werd hij niet gearresteerd, zoals sommige media berichtten. Ondertussen is luchthavendirecteur Frank Arnell, wel in detentie, een zogeheten artikel 212-procedure gestart. Die dient vandaag achter gesloten deuren.

Arnells advocaat wil dat zijn cliënt wordt vrijgelaten; hij heeft de ten laste gelegde feiten niet begaan, zo voert de advocaat aan, en als hij ze al heeft begaan, dan niet opzettelijk. Bovendien zal Arnell zich beschikbaar houden voor het OM. De kans dat de vordering wordt toegewezen lijkt niet erg groot. In eerste instantie werd Arnell voor twee weken vastgehouden, later verlengd tot acht weken.

Arnell en oud-gezaghebber Ralph Richardson hebben sinds afgelopen zaterdag een 'verlicht' regiem: zij worden niet langer van de andere gedetineerden gescheiden gehouden en mogen nu ook meer mensen ontvangen dan alleen hun naaste familieleden. Voor Al Wathey zijn de berkingen gisteren opgeheven. Het 'zware' regiem zou voor Claude Wathey aanvankelijk zaterdag worden opgeheven. Maar aangezien het onderzoek bij hem langzamer verloopt omdat hij wegens zijn gezondheid niet te lang achter elkaar mag worden verhoord, is het niet uitgesloten dat pas volgende week de zwaardere beperkingen worden opgeheven.

Pas als voor alle nu aangehouden verdachten het lichtere regiem in werking treedt, kan het OM overwegen of de verdachten naar Sint Maarten kunnen worden overgebracht. Punten van overweging zijn dan de veiligheid van de verdachten, het onderzoeksteam en/of anderen en de mate waarin kan worden voorzien in een goede medische controle.

Anderhalve week geleden zouden de Statenleden Kenneth van Putten (DP Statia) en Will Johnson (WIPM) een openbare Statenvergadering aanvragen over de aanhoudingen. Een verzoek daartoe is echter nog niet ingediend. De ongeveer 30 vragen van Statenlid McWilliam zijn inmiddels door minister Römer beantwoord.

De juiste tekst: Tè-tè-rè-tè

■ *Vorst Huub hielp woensdagavond zijn Kabrieten en Kabrietekes een handje bij het instuderen van het welkomstlied dat iedereen beslist moet kennen voor het komend carnavalsseizoen van start gaat. Op landhuis Brievengat ging dus het bordje omhoog en werd herhaaldelijk Tè, tè, rè, tè geoefend. Dat kan allemaal, een dag voor de elfde van de elfde.*

Uit antwoorden Römer blijkt:

OM gebruikt enveloppen met diensthoofd 'Korps Rijkspolitie'

WILLEMSTAD — Minister van justitie Suzy Römer heeft de procureur-generaal opdracht gegeven er voor te zorgen dat inzake het onderzoek naar malversaties bij de haven- en luchthavenuitbreiding op Sint Maarten er geen enveloppen worden gebruikt met als briefhoofd 'Korps Rijkspolitie'.

Statenlid Rufus McWilliam wilde van de minister weten of het gebruik van dergelijke enveloppen wel valt te rijmen met de onafhankelijkheid van ons rechtssysteem. Römer heeft het gebruik van die enveloppen bevestigd en de PG opgedragen ervoor te zorgen dat zich dat niet herhaalt. "Juist in verband met de autonomie ter zake rechtspleging en de onjuiste indruk die door dergelijke praktijken wordt gewekt."

Het onderzoek valt geheel onder de verantwoordelijkheid van het Antilliaans openbaar ministerie. Wel is er technische bijstand vanuit Nederland gegeven, zo herhaalt Römer.

Uit het antwoord van Römer, in reactie op ruim dertig vragen van Mc William, blijkt verder dat de PG is opgedragen om, samen met de Orde van Advokaten een voorstel te doen voor het vernieuwen van het huishoudelijk regelement van politie. In dat voorstel moet worden geregeld dat een gedetineerde ook in het weekeinde kan worden bijgestaan door zijn advokaat. Mc William had er over geklaagd dat er de laatste tijd steeds mensen op vrijdag worden aangehouden. Hij vroeg zich af of dit een tactiek was om mensen te kunnen verhoren zonder de aanwezigheid van hun advokaat.

Dat tijdens de aanhouding van Claude Wathey de gezaghebber, noch het plaatselijk hoofd van politie op de hoogte waren, is geen kwestie van wantrouwen, vindt de minister verder. "Een dergelijke aanhouding dient uiterst omzichtig te worden aangepakt. Dat betekent dat de kring van geïnformeerden zo lang mogelijk tot het uiterste minimum beperkt moest blijven." Daarom waren alleen de personen die met de aanhouding waren belast op de hoogte gesteld; daaronder bevond zich de opsporingsambtenaar van Sint Maarten. De marechaussee was trouwens ook niet op de hoogte, verklaart Römer. Bovendien: de PG heeft de leiding over de justitiële politie.

Dat 'de militairen' steeds worden ingezet bij aanhoudingen, weerspreekt zij ook. Het stationsschip van de marine was druk doende de blokkade van Haiti te h... haven en op geen enkel Bo... winds eiland, noch St. ... of Anguilla, bevond zich militair vliegtuig. Op vraag van Mc William of dan het vluchtschema de vliegtuigen te zien kan, antwoordt Römer ont... nend: dat is geheime defensie-informatie.

De kwestie van Wathey's voorgenomen doktersbezoek in Boston, komt ook uit... breid aan de orde. Uit antwoord van de minister blijkt, dat Wathey's advokaat zelf heeft verklaard dat doktersbezoek eventueel uitgesteld kon worden. ... bleek het niet zeker te ... dat het doktersbezoek al... hts een week zou duren. Volgens de advokaat kon "ook wel vier of vijf weken duren voordat Wathey terug was".

Van machtsvertoon bij aanhouding was ook al geen sprake, antwoordt de minister: er waren maar twee politiemensen belast met aanhouding en hij is ook niet geboeid geweest. Direct na aankomst op Curaçao is Wathey in aanwezigheid van zijn advokaat aan de rechter-commissaris voorgeleid.

Maar cruise-toerisme valt tegen

Meer toeristen in de maand augustus

WILLEMSTAD — Volgens de cijfers van het Curaçaose toeristenbureau CTDB is het aantal toeristen dat in de maand augustus het eiland bezocht, gestegen tot 18.895. Dat betekent een toename van 1664 personen tegenover augustus '92. De toename is vooral te danken aan een stijging van het aantal reizigers uit Europa en Aruba. Het aantal cruisepassagiers vertoont echter een fors dalende lijn: ruim 14,5procent minder.

Het aantal reizigers uit de V.S. en Canada bleef nagenoeg gelijk aan dat van augustus '92: samen iets meer dan 1600 personen. Ook de Zuidamerikaanse markt bleef bijna ongewijzigd. In de categorie 'overige landen' daalde het percentage met 17 procent, maar in absolute aantallen valt dat nog mee: van 476 in augustus '92 naar 395 in augustus '93.

De groei van de Europese markt was te danken aan de komst van 1244 Duitsers (in augustus '92: 198). Daarmee hebben de Duitsers de vierde plaats ingenomen. Derde staat de USA (1519 reizigers, was in augustus '92 1539), tweede Venezuela (2909, was in augustus '92 3209) en eerste blijft Nederland (5519, was 5357).

Het aantal reizigers steeg dit jaar (tot en met augustus) met 2,7 procent vergeleken bij dezelfde periode vorig jaar. Uit alle landen tezamen brachten 139.593 personen een bezoek aan Curaçao. Zij bleven gemiddeld acht dagen.

CRUISESCHEPEN

Terwijl het gewone passagiersverkeer dus een licht stijgende tendens vertoont, neemt het aantal cruiseschepen dat Curaçao aandoet af, terwijl ook het aantal passagiers op die schepen terugloopt.

In augustus dit jaar deed 25 procent minder schepen de haven aan dan vorige jaar augustus (van 20 naar 15 schepen). Het aantal passagiers daalde van 11.438 naar 9758 en dat is 14,6 procent minder. Op jaarbasis vallen de cijfers mee: een toename van 1,6 procent in schepen en bijna 14 procent in passagiers. Dat is te danken aan de relatief goede maanden januari, februari en maart.

De gemiddelde hotelbezetting van de hotels die bij de CHATA zijn aangesloten bedroeg 73,4 procent. Het gemiddelde over dit jaar tot en met augustus is 64,3 procent. Dat is bijna 8 procent minder dan in dezelfde periode vorig jaar. Tot en met augustus bedroeg het aantal overnachtingen 1.031.365, ofwel 1 procent meer dan in dezelfde periode in 1992.

Studiedagen over vrouwen en opleiding

WILLEMSTAD — Op woensdag 17 en donderdag 18 november worden er ter Rust & Burgh studiedagen gehouden over vrouwen en opleiding. De organisatie is in handen van de dienst Sociale Zaken, de dienst Arbeidszaken, Feffik, Speransa pa Desempleado, Pro-Alpha, L.A.A.V.O., UNA en Sentro di desaroyo di Hende Muhé.

Gedurende de twee dagen zal gediscussieerd worden over verruiming van de mogelijkheden tot het vinden van werk voor vrouwen en jonge ongehuwde moeders, die slechts een minimale opleiding van zes klassen lagere school hebben. Voorts wordt aandacht besteed aan cursussen voor vrouwen met een geringe opleidingsgraad.

Ten slotte streeft men naar meer samenwerking tussen de verschillende instanties die al cursussen geven. Cursussen die gegeven worden blijken vaak te duur voor de groep vrouwen voor wie ze bedoeld zijn.

Aandacht voor het vrouwelijk deel van de bevolking is volgens de organisatoren nodig omdat het aantal vrouwelijke werklozen onevenredig groot is: 21 procent tegenover 13.5 procent mannen. Als alleen naar de meisjes tussen 15 en 19 jaar wordt gekeken, blijkt dat meer dan de helft geen werk heeft.

Voor vrouwen met kinderen is het erg moeilijk om werk te vinden, waarvan de tijden aan de schooltijden aangepast zijn. Dat betekent dat de meerderheid of niet werkt of werk aanneemt dat slecht betaalt. Ook een gebrek aan crèches speelt een rol bij het niet vinden van werk.

Cadmu overweegt naamswijziging

WILLEMSTAD — Het massaal ontslag van het personeel van de Curaçaose Dokmaatschappij in september betekende eveneens het formeel ontslag voor het Cadmubestuur. De bond heeft het mandaat van de leden gekregen om verder te gaan als algemene vakbond en overweegt haar naam te wijzigen.

De Curaçaose Algemene Dok & Metaalbewerkers Unie (Cadmu) zal na de herstructurering weliswaar passé zijn, de leden menen evenwel dat de naam Cadmu vanwege de historische betekenis moet blijven bestaan, aldus voorzitter Ronald Sluis. Kern van het herstructureringsplan is dat de Cadmu leden uit alle sectoren van het Curaçaose bedrijfsleven zal toelaten.

Inmiddels zijn bij de CDM nieuwe stijl ongeveer 200 man in tijdelijke dienst aangenomen, met een maximum van zes maanden. Per 1 oktober kwamen 500 man op straat te staan. Daarvan zijn slechts enkelen naar Nederland vertrokken teneinde een baan te zoeken in de metaalsector.

Ontslag Nisbeth geaccepteerd door Ministerraad

WILLEMSTAD — De Raad van Ministers heeft het ontslag van minister Nisbeth van Verkeer en Vervoer geaccepteerd. Hij wordt niet vervangen tenzij de coalitiepartijen daar op staan. Vandaag vergaderden zij ter voorbereiding van de Statenvergadering van zaterdag. De minister-president zal in principe tot aan de verkiezingen de portefeuille van Nisbeth overnemen. Haar waarnemer bij afwezigheid wordt inzake Verkeer en Vervoer dan vicepremier minister Frank Rozendaal.

Onderwijstop uitgesteld

WILLEMSTAD — De voor 29 en 30 november geplande onderwijstop is verplaatst naar 17 december.

De gedupteerde van Onderwijs Lelia Peternella dient eerst enkele fundamentele zaken met de eilandsraad te bespreken. Die heeft daarvoor echter geen tijd, omdat zij bezig is met de bespreking van de begroting.

Het is niet de eerste keer dat de topbijeenkomst wordt verschoven. Aanvankelijk zou deze in maart plaatsvinden. De Toekomstconferentie gooide roet in het eten en afgesproken werd in elk geval nog voor het eind van het schooljaar 1992/93 bijeen te komen. Ook dat is niet gelukt.

De onderwijsvakbond Sitek is verontwaardigd en teleurgesteld over het hernieuwde uitstel. De bond hoort wel voortdurend dat het onderwijs zo belangrijk is, maar meent dat het niet de aandacht krijgt die het verdient.

Volgens de Sitek blijft het bij ad-hoc-beslissingen in het onderwijs, zolang er geen standpunten zijn ingenomen over fundamentele zaken als de structuur van de vernieuwing, de bijscholing, de basisschool en de financiering.

Lezing over hulpverlening in onderwijs

WILLEMSTAD — De Nederlander dr. Raoul de Groot geeft op vrijdag 12 november van 17-19 uur in de UNA een lezing met de titel 'Jeugdhulpverlening en preventie in het onderwijs'.

De Groot is verbonden aan het instituut voor Orthopedagogiek van de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn werkzaamheden zijn vooral gericht op theorie, diagnostiek en behandeling van kinderen en jeugdigen met leer- en gedragsmoeilijkheden.

Ook preventie van kinderen met leer- en gedragsmoeilijkheden heeft zijn aandacht. In verband daarmee werd zijn belangstelling gewekt voor de invloed van spel en speelgoed op de ontwikkeling van het kind.

De Groot is auteur van diverse boeken. Voorts is hij secretaris van de Nationale Speelraad, voorzitter van de Getmanstichting voor functionele optometrie. Daarnaast heeft hij een adviespraktijk voor leraren, ouders en kinderen die met hulpvragen zitten rond schoolproblemen.

MAN benieuwd naar BC-beleid telecommunicatie

WILLEMSTAD — Benny Demei (MAN) is ernstig benieuwd naar het eilandsbeleid inzake telecommunicatie. In het kader van de begrotingsbehandeling van de Centrale Commissie vraagt Demei gedeputeerde Arrindell eveneens naar de stand van zaken op het gebied van decentralisatie van Landsradio, de clustering van Setel en Landsradio en privatisering.

Eilandsraadslid Demei wil tevens van de gedeputeerde weten of er zicht is op tariefontwikkeling voor wat betreft lokale en internationale telefoongesprekken. Ook zegt hij te willen weten wat het cellulair telefoonverkeer Setel oplevert aan inkomsten.

Vandaag behandelt de Centrale Commissie voor de derde achtereenvolgende dag de eilandsbegroting 1994. In de algemene beschouwingen wordt de telecommunicatie als infrastructureel speerpunt aangemerkt.

In de nota Nieuw Beleid, het meerjarenplan dat beoogt het financieringstekort in vijf jaar weg te werken, wordt het belang van privatisering van de telecommunicatie aangestipt. "Privatisering opent de weg naar deelname van westerse ondernemingen en kan een stroom van kapitaalimporten op gang brengen." Dat opent tevens de weg naar financiering van dure moderniseringstechnologie en dienstverlening op een mondiaal niveau, aldus de nota.

Curaçao heeft tot op heden niet kunnen meeprofiteren van deze trend, schrijft het BC.

"Fortrie is onbezoldigd secretaris"

IFIP Genève is niet bekend met standplaats TC 11 Curaçao

WILLEMSTAD — De International Federation for Information Processing Technical Committee 11 zetelt officieel in Genève en kent geen standplaats op Curaçao. Hoewel het visistekaartje van prof. dr. ir. F. Bertil Fortie vermeldt dat hij National representative & Secretary General is van IFIP Technical Comittee 11, staat hij bij de IFIP in Genève bekend als secretaris, recentelijk aangesteld. Dat is een onbezoldigde functie, aldus Aage Melbye, lid van het dagelijks bestuur van de IFIP.

Bertil Fortrie stelt in een persbericht onder de titel 'United Nations aan de slag met wereldwijde promotie van Curaçao' dat er gedurende twaalf jaar lang jaarlijks 20 miljoen gulden in de Curaçaose economie geïnvesteerd zal worden. Bovendien zegt hij aan het hoofd te staan van de IFIP/UNESCO. Ook schrijft hij dat IFIP (TC 11) - UNESCO een supranationale organisatie is met een eigen structuur, 'die vanuit de Verenigde Naties in New York, en vervolgens UNESCO te Parijs wordt bestuurd'. Ook zou het Secretariaat Generaal zijn overgegaan van Engeland naar Nederland, en vandaaruit zijn verhuisd naar Curaçao 'vanwege de goede intercontinentale bereikbaarheid'.

■ *Onbezoldigd secretaris van de IFIP TC 11 en professor in de cryptologie (leer van de codes en geheimtaal) F. Bertil Fortrie.*

Volgens het Yearbook of International Organisations is in Amsterdam, waar tot voor kort het Technical Committee 11 zou zijn gevestigd, alleen sprake van een Stichting IFIP. En die levert alleen administratieve ondersteuning voor de IFIP-comité's.

Bertil Fortrie, die deze week de pers bijeen riep om zijn grootse plannen met Curaçao bekend te maken, is geen onbekende op de Benedenwindse eilanden. Al eerder trachtte hij op Aruba een soortgelijk initiatief van de grond te krijgen. Ook daar zou de jaarlijkse conventie, de IFIP SEC '94, gaan plaatsvinden en ook daar werden plannen gemaakt voor een 'glossy' magazine, dat de werktitel 'Discover Aruba' meekreeg.

Naar aanleiding van zijn presentatie op Aruba werden op 12 juni jl. vragen gesteld aan het Arubahuis, dat onder meer het ministerie van Buitenlandse Zaken inschakelde om meer te weten te komen over prof. dr. ir. Bertil Fortrie. Uit die correspondentie blijkt onder meer dat hij onterecht gebruikt maakt van de aanduiding 'National Representative'. Ook de zinsnede op zijn visitekaartje dat hij de Technical Committee 11 representeert namens het Koninkrijk Nederland snijdt geen hout, daar het comité niet landgebonden is.

IFIP- Genève meldt dat Bertil Fortrie 'betrokken is bij de organisatie van de conventie', maar een woordvoerdster schrikt als zij verneemt dat Curaçao is uitverkozen tot 'standplaats van TC 11'. Op de vraag of IFIP inderdaad 20 miljoen gaat investeren in de Curaçaose economie reageert zij vertwijfeld en zegt dit 'zo spoedig mogelijk met haar superieuren te zullen opnemen'.

Zij bevestigt vervolgens dat Aruba de plaats van de conventie in '94 wordt, maar zegt na enig gezoek in de computer dat die toch op Curaçao gehouden zal worden, van 23 tot 27 mei.

En wat de - financiële - link met UNESCO aangaat; die blijkt minder direct dan Bertil Fortrie aangeeft. De IFIP is allerminst een dochter van UNESCO, zoals hij wil doen geloven. UNESCO onderhoudt weliswaar banden met 550 niet-gouvermentele organisaties, waarvan de IFIP er een is, maar wordt niet of nauwelijks door UNESCO gefinancierd. De IFIP is een onafhankelijke organisatie, die zetelt in Genève en in 1960 is opgericht te Parijs. Het *Yearbook of International Organizations* vermeldt dat het secretariaat gevestigd is te Genève. Het hoogste orgaan van de IFIP is een bestuur, voorgezeten door de Australische professor W.J. Caeli. De fondsen verwerft de IFIP uit de jaarlijkse contributies van de lidstaten, waarvan Nederland er een is.

"Bertil Fortrie presenteert zich onterecht als UNESCO-vertegenwoordiger", aldus een woordvoerder van UNESCO in Den Haag. Deze weet verder te vertellen dat hem 'al diverse telefoontjes hebben bereikt met vragen over de status van Bertil Fortrie. Zo belde een Haagse drukkerij met de vraag 'of er een bankgarantie kon worden overlegd in verband met drukopdrachten'.

Inmiddels houdt Bertil Fortrie kantoor te Zeelandia, van waaruit hij zijn Curaçaose activiteiten coördineert. Naast het congres zegt hij zich bezig te gaan houden met de uitgave van The Curaçao Chronicle, een miljoenproject waarvoor hij samenwerking heeft gezocht met de Know How Group onder leiding van Nelson Pierre. Opmerkelijk is dat zijn advertentietarieven naar verhouding laag zijn, althans gezien de oplaag (250.000). Dat kan omdat The Curaçao Chronicle een *sponsered magazine* zal worden. De sponsor: TC 11 van de IFIP, 'de onderorganisatie van de UNESCO'. Er hebben reeds gesprekken plaats gevonden met de directie van de CTDB over het eventueel plaatsen van advertenties waarin promotie voor Curaçao wordt gemaakt. Tot contracten heeft dit nog niet geleid.

Melbye (IFIP):

UNESCO draagt niet bij aan conferentie

WILLEMSTAD —IFIP-bestuurslid Aage Melbye legt in een fax aan de Amigoe de volgende verklaring af. "De Tiende Internationale Veiligheids Conferentie IFIP/SEC '94 staat gepland op Curaçao van 23 tot 27 mei 1994. De International Federation for Information Processing is verantwoordelijk voor het technisch programma van de conferentie. IFIP neemt geen enkele financiële of juridische verantwoordelijkheid voor deze gebeurtenis. Verantwoordelijk is de gast-organisator. In dit geval is dat de ad hoc organisatie Stichting IFIP -TC 11 SEC '94, voorgezeten door de heer Fortrie". "De IFIP is een door de UNESCO erkende organisatie in categorie A (heeft bekwaamheid bewezen in een belangrijk aandachtsgebied van de UNESCO). Onze samenwerking met UNESCO is erop gericht ontwikkelingslanden te assisteren in hun toepassing van informatieverwerking echter financieel beperkt tot erg kleine bedragen. Aan de komende conferentie op Curaçao draagt zij niets bij."

Melbye beëindigt zijn fax met te benadrukken dat IFIP tot doel heeft de internationale samenwerking op het gebied van wetenschap en technologie te bevorderen. "Dat is tevens het doel van de conferentie op Curaçao in mei 1994." Uit navraag blijkt dat voor het congres bij het ITC alle conferentieruimtes zijn gereserveerd voor de duur van een week.

Inmiddels heeft Bertil Fortrie de Stichting IFIP Security opgericht, maar ook - op 4 oktober jl. - de High Tech Port Curaçao Foundation. In een brochure, voorzien van het UNESCO-vignet, valt te lezen dat de UNESCO, geaffilieerd aan de IFIP, 'officieel bekendmaakt dat zij op Curaçao de Stichting High Tech Port Curaçao heeft opgericht'. Het doel van de Stichting is de realisering van een High Technology Center op Curaçao. "De Stichting zal tijdschriften, specifiek The Curaçao Chronicle, maar ook andere publicaties verzorgen, en de organisatie van internationale handelsmissies op zich nemen."

Van deze activiteiten is bij de IFIP niets bekend. Bertil Fortrie zegt 20 miljoen gulden op jaarbasis in de Curaçaose economie te gaan investeren. De IFIP heeft naar zijn zeggen Curaçao voor 12 jaar lang als standplaats uitgekozen.

Het Arubaans avontuur van Bertil Fortrie

WILLEMSTAD/ORANJESTAD — Celia Thiel, coördinatrice van UNESCO Aruba, werd juni jl. verrast door het Koninkrijkswapen van prof. dr. ir. F. Bertil Fortrie (IFIP) op zijn briefpapier. Zij schakelde het KabNA in, dat nog nooit van hem had gehoord. Het eind van het Arubaans avontuur van de National Representative & Secretary General van IFIP TC 11 werd een half jaar geleden ingeluid met een negatief advies van het ministerie van Justitie en de directie Buitenland van Aruba: "U kunt beter niet met hem in zee gaan'. Thiel zegt verrast te zijn de naam van Bertil Fortrie weer te zien opduiken in Curaçaose dagbladen: "Deze man moet wel veel lef hebben."

Op Aruba heeft de professor in de cryptologie nooit de startfase bereikt. Nog voordat hij projecten als het blad 'Discover Aruba' kon opstarten en vergunningen kon aanvragen, werden zijn activiteiten in de kiem gesmoord door de eilandelijke autoriteiten.

Op Curaçao zegt directeur Kleinmoedig van het Bureau Buitenland 'nooit gesproken te hebben met Bertil Fortrie'. "Hij heeft wel een afspraak met mij proberen te maken, maar ik heb geen tijd." Kleinmoedig had vernomen dat de IFIP-vertegenwoordiger 'iets met tijdschriften te maken had' en concludeerde op grond daarvan dat 'het een zaak betrof die mij niet zou aangaan'.

KabNA-vertegenwoordiger Lammert de Jong zegt 'niet voor gisteren van de man te hebben gehoord'. In de Curaçaose dagbladen werd in de edities van afgelopen dinsdag uitgebreid aandacht besteed aan de geplande activiteiten van IFIP-UNESCO.

■ *'Nos ke bai skòl' (we willen naar school), roepen de kleuters van de Christinaschool in koor.*

Mogelijk na het weekend

Kleuters Christina willen naar school

WILLEMSTAD — 'Wij willen naar school', riepen de kleuters van de Christinaschool vanmorgen om 8 uur op de binnenplaats van Scherpenheuvel. Als het een beetje meezit kan dat maandag weer. Kodela-directeur Ben Statia heeft beloofd alle mogelijke moeite te doen om voor het weekend de stroom in de barakken van hun school aan te sluiten.

Daartoe dient vanmiddag om 14 uur de installatie gekeurd te worden en een deposito te worden betaald. Directeur van het RK Schoolbestuur Ron Statia durft ouders en kleuters op dit moment nog niets te beloven, aangezien Statia (Kodela) ook geen definitieve toezegging kon doen.

De kleuters wachten al sinds 9 september op herstel van hun barakken. Toen werden ze afgekeurd door de GGD wegens de onhygiënische situatie. Inmiddels is er het een en ander gebeurd. De GGD heeft de barakken weer goedgekeurd, maar er mag alleen les worden gegeven als de airco's kunnen draaien. Die moeten ervoor zorgen dat er geen stof rondwaait.

De kleuters willen inmiddels zo graag weer naar school, dat zij besloten om het gebouw van het schoolbestuur als leslokaal te gebruiken. Het bestuur werd er er enigszins door verrast. "Wij hebben daarvoor natuurlijk niet de faciliteiten", deelde Statia aan de meegekomen ouders mee.

Gedurende zo'n tweeëneenhalf uur heeft het schoolbestuur de kinderen 'min of meer' opgevangen, waarna zij tegen half twaalf vertrokken.

Statenvergadering nu op zaterdag

WILLEMSTAD — De openbare Statenvergadering die voor morgen was aangekondigd, is wegens tijdgebrek van de leden verschoven naar zaterdag.

De vergadering is aangevraagd door de MAN, SI, FOL en Nos Patria en handelt over het besluit de Staten te ontbinden en vervroegde verkiezingen uit te schrijven. Omdat er deze week tal van besprekingen plaatsvinden van verschillende centrale commissies op zowel centraal als eilandelijk niveau moet de voor vrijdag aangekondigde vergadering verhuizen naar de zaterdag. Deze start om half elf en zal naar verwachting van de griffie tot zeker het eind van de middag duren.

Gouverneur in Nederland

WILLEMSTAD — De gouverneur van de Nederlandse Antillen, Z.E. mr J.M. Saleh vertrekt vandaag naar Nederland voor dienstaangelegenheden. Op 18 november is hij terug. Hij wordt waargenomen door mevrouw Roos Marie de Paula.

ARUBA AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE
Open van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON
24333.
Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. **Pageboy 127-0379.**

TELEFAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
20.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE
1100 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
115.

****

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

****

NACHTREGELING DOKTOREN
(maandag t/m zaterdag van 18.00-07.00 uur)
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter L.S. Ridderstap via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel.: 74300) of via Alarmcentrum (115).
Dos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter M. Cheung via Centro Medico San Nicolas (tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

BOTICA'S
(nachtdienst)
Beneden de brug:
Sta. Anna, Noord 41-B/41-C. Tel. 68181.
Boven de brug:
San Lucas, B. v/d Veen Zeppenveldtstraat. Tel.: 45119.

****

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale (tel.: 115) op te bellen.

****

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dr. Lili G. Beke-Martínez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA ZUIGELINGENBUREAU
(Koningstraat 22, tel.: 24444)
Dagelijks geopend van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur; maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. Bel 37687.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (vlak achter de pastorie van Oranjestad).

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, tel.: 21720. Voor spoedgevallen buiten kantooruren tel.: 115.

****

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
Dinsdagavond om 19.30 uur speelavond. Voor opgave/informatie tel.: 24953.

****

PARKE TIRAKOCHI
(Kinderpark te Savaneta, achter kleuterschool Promé Paso)
geopend van maandag t/m zaterdag van 16.00-18.30 uur en op zondag van 11.00-18.00 uur voor kinderen van 1-13 jaar.

****

TELEARUBA
DONDERDAG: 18.00 World's Children; 18.12 Documentary: **Nederlanders Overzee**; 19.02 Documentary: **Seaturtles**; 20.00 Telenoticias; 20.30 Gobierno ta Informa; 21.00 CNN International Hour; 21.45 Movie: **Vibes**; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

VRIJDAG: 15.00 Cartoons; 16.00 Special: **Help Wanted Kids**; 17.34 Gilligan's Islands; 18.00 Sesame Street; 19.00 Candid Camera; 19.30 Ripiti y Gana; 20.00 Telenoticias; 20.30 Hogan's Heroes; 21.00 CNN International Hour; 21.45 Musical: 22.00 Movie: **The Guyver**; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

VRIJDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

Ernest Kervel over Heineken Regatta:

'Hiervoor haalde ik vroeger mijn kinderen van school'

PALM BEACH — Op het strand voor het Radisson hotel is het een drukte van jewelste vanwege de Heineken Catamaran Regatta race, die deze week wordt gehouden. De 62 catamarans uit België, Duitsland, Engeland, Nederland en Oostenrijk stralen professionalisme, vakmanschap en prestige uit. Een beetje afgelegen liggen een paar minder blitse catamarans.

"Tja, de boot is oud en het zeil eigenlijk te klein, maar we varen heerlijk deze dagen. Vroeger haalde ik mijn kinderen tot grote ontevredenheid van de leerkrachten van school tijdens dit soort wedstrijden. In de week op zee leerden ze meer dan in de klas," aldus de 62-jarige Ernest Kervel, onder de deelnemers de 'Godfather van de Arubaanse zeil-equipe' genoemd.

Samen met zijn zoon Ernest jr.(32) vertegenwoordigt hij, evenals collega-team David Tromp en Randy Paskel, Aruba tijdens deze regatta. De prestaties zijn niet om over naar huis te schrijven maar lol hebben de Arubanen. En veel leren doen ze ook. "We varen door tot het bittere einde," schatert Ernest jr., die zijn vader nog steeds dankbaar is dat hij het grootste deel van zijn jeugd op boten en catamarans door mocht brengen. "Je kunt rustig stellen dat ik ben grootgebracht op zee. En daar ben ik trots op", zegt hij serieus om daarna weer in een lachbui los te barsten en druk gebarend over het strand zijn vrienden te vertellen over de spectaculaire laatste race.

Anderhalve mijl uit kust gingen de afgelopen dagen 62 catamarans uit Europa en 2 catamarans uit Aruba van start. De wedstrijd bestaat uit totaal acht races, die tot en met vrijdag worden gehouden en meetellen voor het uiteindelijke overall klassement.

De wedstrijden kwamen zondag nogal moeizaam op gang omdat de startboot vanwege de te harde wind tot twee keer toe verschoof. Toen de boot na een vierde poging stevig verankerd bleek, werd uiteindelijk gestart. De race was beduidend zwaar, waarbij enkele catamarans kapseisden en weer overeind werden geholpen door de tien mariniers die deze week paraat staan met vier snelle boten.

Kortom: zondag waren ongelooflijk spectaculaire beelden te zien, waar overigens alleen de cameraploegen, fotografen en journalisten van smulden. De deelnemers zullen met gemengde gevoelens aan deze dag terugdenken. Het Nederlandse duo John en Nitouche Moret eindigde op de eerste plaats, met de Belgische Patrick de Mesmaker en Dirk van Rampuy op een tweede, de nederlandse Bomer en Roel Gudde op een derde en Herman Boks en Cees Schoemaker op een vierde plaats.

Maandag werden de races vanwege de te pittige combinatie van windkracht en regen afgelast en konden de 150 deelnemers even uitpuffen en zich rustig voorbereiden op een gezellig happy hour en diner, verzorgd door sponsor Café The Plaza. Dinsdag werd de schade weer ingehaald met maar liefst drie races, waarin het team Bomer/Gudde uitblonk met twee nummer één klasseringen en één derde plaats. Ook vader en dochter Moret en 'Odeklonje-team' Boks/Schoemaker zagen zich wederom in de top vijf geplaatst.

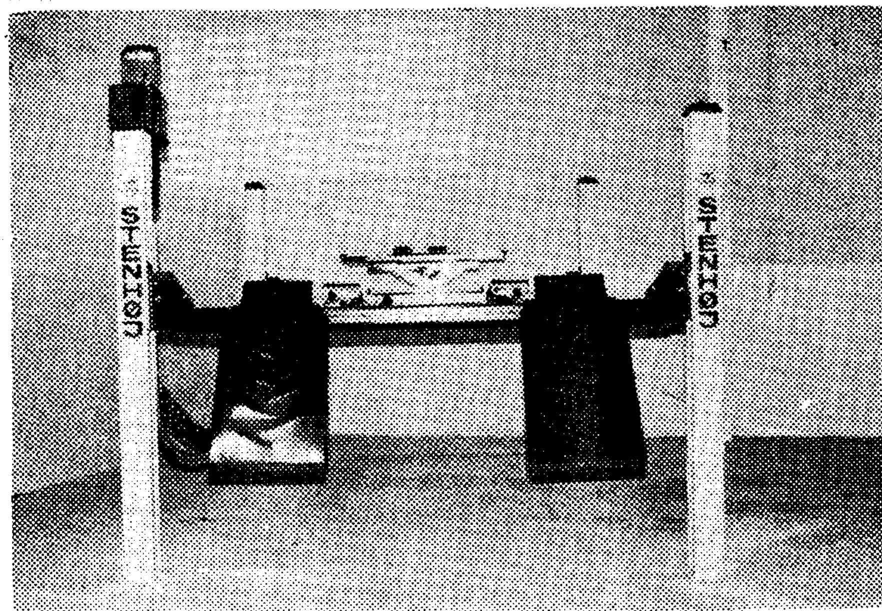
Woensdagochtend mocht *Amigoe* wederom persoonlijk getuige zijn van een spectaculaire catamaran-race aan boord van een snelle Palm Tours-boot, bestuurd door initiatiefnemer en organisator Ruud Reij, in aanwezigheid van een filmploeg voor het Belgische BRT en Nederlandse Veronica. Nadat op de startboot de witte (10 minuten), blauwe (5 minuten) en tenslotte de rode vlag (start) wapperde, gingen de 64 catamarans spectaculair van start. De teams Bomer/Gudde en vader en dochter Moret voeren onmiddellijk aan kop van deze vijfde race. Doordat de Palm Tours-boot van boei naar boei voer, konden van dichtbij de gigantische gijpen worden gefilmd en bekeken. Een fascinerend en adembenemend gezicht.

Nadat donderdag de zevende en laatste race wordt gevaren, volgt vrijdagavond, overdag worden de boten gedemonteerd, in Papiamento Restaurant van 20.30 tot 22.30 uur de prijsuitreiking en tevens afsluiting van deze derde Heineken Catamaran Regatta.

Schorsing aanhouding notaris mr. C.

ORANJESTAD — Notaris mr. C. die in verband met het onderzoek in de BETA zaak werd aangehouden zou gisteren, tegen het advies van behandelende specialist in, van het hospitaal naar het KIA worden gebracht. Zijn advocaat mr. Ruud Offringa kwam hier tegen in verzet en slaagde erin, gezien de ernstige toestand van C. een schorsing van de voorlopige aanhouding te verkrijgen. Het verhoor wordt na zijn herstel voortgezet. C. diende zich wel direct onder behandeling te stellen en werd gezien zijn toestand en de vele spanningen van de afgelopen tijd ter observatie in het PAAZ opgenomen.

Installatie bij Topcar

■ *ORANJESTAD — Bij Topcar, waar het nieuwe gebouw in een eindfase verkeert, zijn acht in Denemarken vervaardigde 'lifts' (foto) voor het opkrikken van auto's, geïnstalleerd. Kurt Mogensen, een expert van het Deense bedrijf Stenhoj, heeft de lifts samen met drie werknemers van Topcar in drie dagen tijd geïnstalleerd. Volgende week zal Esso Petrolera haar materiaal installeren. Als alles goed verloopt, zal eind deze maand het hele projekt klaar zijn.*

Bestuur Decano Aruba nu geïnstalleerd

ORANJESTAD — Bij de afsluiting van de decanencursus is het bestuur van de nieuwe organisatie 'Decano Aruba'(DECA) geïnstalleerd. De kersverse organisatie zal taken uitvoeren die allemaal te maken hebben met het optimaliseren van de begeleiding van de scholieren uit het voortgezet onderwijs in verband met hun verdere studie- en beroepsmogelijkheden.

Voorlopig liggen de prioriteiten van de DECA op drie gebieden: Het oprichten van een informatiecentrum op een centrale plaats zodat leerlingen en dekanen daar terecht kunnen voor informatie en (les)materiaal; Belangen behartiging van de decanen op de scholen waar ze werkzaam zijn wat betreft taakuren, decanenkantoor enz.; Regelmatig leerlingen en ouders informeren over de stand van zaken op het gebied van studie en beroep. Tijdens de cursus hebben de decanen besloten een bestuur op te richten van decanen op Aruba, dat uit de volgende leerkrachten bestaat: Voorzitter Hein Gooskens (MTS), vice voorzitter Ans van Santen (Colegio Arubano), penningmeester Ronald Lemminga (Colegio San Antonio), tweede penningmeester Robert Oduber (la Salle college), secretaris Gina Botta (Mon Plaisir College) en tweede secretaris Annette Y. Smit (Julianaschool). De cursus werd geleid door de heren A. Martens en R. Spijkermans beiden als stafdocenten verbonden aan de Academie Mens-Arbeid te Tilburg.

Amigoe
Abonnees op Aruba
In verband met veranderde opzet van onze abonnementen administratie is enige **achterstand in de kwitanties ontstaan.** De kwitanties worden van geheel nieuwe opzet. Het aanmaningsysteem is tijdelijk vervallen. Indien de incassoloopsters nog niet bij u zijn langsgeweest bel dan kantoor **tel 24333** om uw saldo te weten. Betaling kan op kantoor geschieden. Dank voor uw medewerking.
Directie Aruba

AHATA: 'Politiek systeem op Aruba is niet volwassen'

ORANJESTAD — De politieke ontwikkeling in de wereld heeft Aruba achter zich gelaten. Nog steeds wordt in Aruba een politiek systeem gevolgd dat door onze ouderen bedreven werd toen het Statuut van kracht werd en Aruba de status 'Eilandgebied' binnen de Nederlandse Antillen kreeg. Het politieke systeem in Aruba is niet volwassen geworden. Aldus de mening van Aruba Hotel & Tourism Association (AHATA) die na een analyse van de huidige politieke gebeurtenissen tot deze treurige conclusie is gekomen.

AHATA vindt, dat het huidige Arubaanse systeem voor beoefening van de politiek, gebaseerd is op de volgende gedachten: - Statenleden en ministers vertegenwoordigen het belang van een politieke partij en niet dat van het land; - Om gezagdrager te worden zijn capaciteit en opleiding niet belangrijk, alleen de capaciteit om gedurende een verkiezingscampagne stemmen te trekken telt mee; - Stemmentrekkers en campagnevoerders moeten op geschikte wijze beloond worden, niet door de partij die hij/zij geholpen heeft, maar door de regering (het volk).

Door dit slechte ouderwets systeem, geloven de partijen die de regering vormen dat al hun activiteiten de goedkeuring moeten hebben van hun bestuur, partijraad en hun wijkleiders. Deze 'goedkeuring-gevers' worden de 'achterban' genoemd. Volgens AHATA brengt dit achterbansysteem met zich mee, dat het belang van de rest van de gemeenschap - die ook deel uitmaakt van de gemeenschap en aan activiteiten van het land deelneemt - niet de nodige aandacht krijgt die zij verdient, totdat de achterban van de regerende partijen dit goed vindt. Dit laat veel ruimte open voor koppigheid en is de oorzaak van dat belangrijke beslissingen worden genomen door personen die niet over de nodige ervaring en expertise beschikken. In andere landen hebben parlementariërs en ministers als enige verantwoordelijkheid: het belang van het land in zijn totaliteit dienen. De achterban is er om alleen de interne zaken van de partij te behandelen.

AHATA is van mening, dat indien de Arubaanse politici inderdaad het belang van Aruba en zijn volk in de eerste plaats zetten, het dan geen enkel probleem zou moeten zijn om tot een 'nationale politieke pact' te komen en samen te werken met de groeperingen om op gepaste en permanente wijze de huidige crisis op te lossen.

De geschiedenis veroordeelt - aldus AHATA - nooit een achterban, maar wel degenen die aan de macht zijn. Een achterban die boos is of herrie maakt, moet daarom met rust gelaten worden. Dezelfde achterban zal morgen wel dankbaar zijn voor het feit dat de politici de partijpolitiek opzij hebben weten te laten om samen te gaan werken in een nationaal pact in het belang van het welzijn en de toekomst van Aruba.

Cursus modelleren

■*ORANJESTAD—Nadat Jeuline Abspoel gekozen werd tot Miss Teen Bikini 1993, met Claudia Croes als runner-up, mochten alle kandidaten het certificaat in ontvangst nemen voor de cursus 'modelleren' en 'etiquette en protocol' die zij gedurende drie dagen volgden onder leiding van Rosinni van Wijk en Marjorie Vermeer. Gedurende het komende weekeinde volgen de kandidaten een lezing over drugs en de gevolgen van het gebruik daarvan. Zaterdag maken zij een tocht aan boord van 'Tattoo' en zondag gaan ze paardrijdend naar 'Conchi', het natuurlijke zwembad. De uitverkiezing van Miss Teen Aruba 1993 is op 5 december in de Tropicana Showroom van het Royal Cabana Casino.*

ORANJESTAD — Met man en macht werd gistermiddag een olie vervuiling bij de Wickland zeesteiger bestreden met chemische stoffen. Bij het lossen van de tanker 'Crete' raakte ruim 100 barrels olie overboord en kwam in zee terecht. Het lossen van de tanker werd stopgezet omdat het dek overspoeld werd met olie. Omstreeks half elf meldde een visser bij Aruba Port Authority dát ter hoogte van de Wickland pier olie in zee was gekomen. Direct werd alarm geslagen en met de sleepboten van Coastal en APA een zuiveringsactie ingezet. Het is in dit stadium moeilijk nadere inlichtingen te krijgen. In ieder geval is de schoonmaak in volle gang. Aan de verantwoordelijke tanker zal door de overheid een boete worden opgelegd.

Masun n.v. commerciële vertegenwoordiger VASP

ORANJESTAD — Masun Shipping n.v., een dochterbedrijf van SEL Maduro & Sons (Aruba) n.v., is de commerciële vertegenwoordiger geworden van de Braziliaanse luchtvaartmaatschappij VASP. Masun handelt de passages op de luchthaven, terwijl Air Arub/Ogden operationeel de VASP blijft vertegenwoordigen.

Netty Petrocchi is de supervisor voor de groundhandlingservice die Masun aan VASP biedt. VASP is een van de grootsteluchtvaartmaatschappijen van Zuid Amerika met verbindingscentra te Sao Paolo, Rio de Janeiro, Brasilia, Belo Horizonte, Salvador en Recife naar bestemmingen als Los Angeles, San Francisco, Seoul, Aruba, Buenos Aires en Brussel.

Momenteel maakt de vlucht naar Aruba, met een Airbus-300, tussenlandingen te Brasilia en Manaus, hetgeen ook op de terugweg het geval is. De moderne vloot van de VASP bestaat uit MD-11 toestellen voor de verre afstanden en Boeing 737 en Airbus-300 toestellen voor vluchten naar het binnenland en naar Aruba. De Aruba-vlucht wordt iedere zondag uitgevoerd. Het vertrek is om 01.15 uur uit Sao Paolo en de aankomst is om 06.55 uur op Aruba. Het vertrek vanuit Aruba is om 08.30 uur en de aankomst in Sao Paolo om 18 uur.

Nu Air Aruba niet meer op Sao Paolo vliegt, is de kans groter geworden dat het aantal vluchten uitgebreid kan worden en er een attractiever tarief komt, vergeleken met de concurrentie. Managing-director Hans Henriquez deelde de pers gisteren mee, dat SEL Maduro & Sons een stuk terrein gekocht heeft te Shaba. Hierop komt een nieuw gebouw voor de 'merchandise'-afdeling (Napa Autoparts) en het reisbureau. De rest van het terrein zal verkocht worden aan Inter Home, die plannen heeft voor een groot winkelcentrum.

Gouverneur naar Nederland

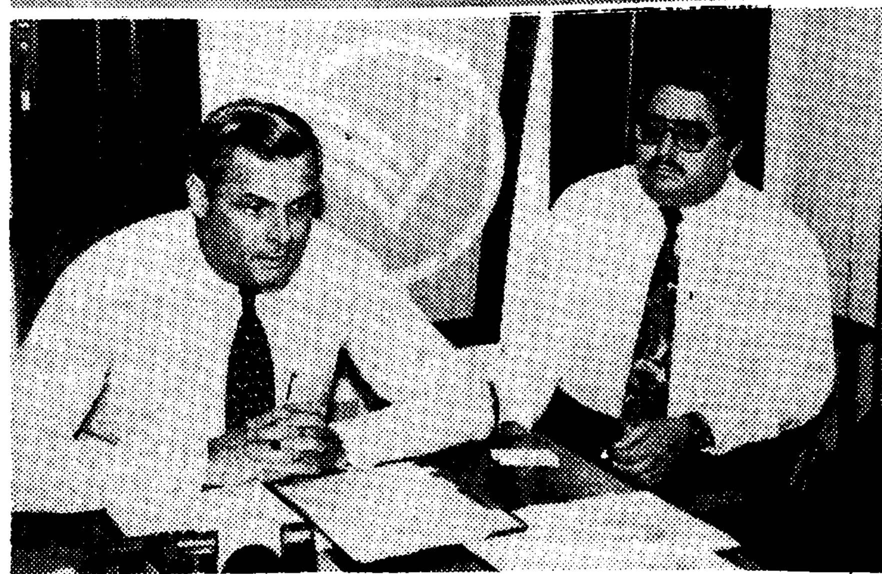
ORANJESTAD — Gouverneur mr. Olindo Koolman is van plan naar Nederland te reizen voor een werkbezoek van 11 tot 19 november, zo meldde gisteren Bureau Voorlichting (BuVo). De gouverneur gaat vergezeld van zijn echtgenote en de directeur van zijn kabinet. Gedurende de afwezigheid van Koolman, treedt mr. Maximo Croes op als waarnemend gouverneur.

Interview met kroonprins op TeleAruba

ORANJESTAD — TeleAruba zendt het televisie-interview door Ed van Westerloo met de Nederlandse kroonprins Willem-Alexander zaterdagavond om 20 uur uit. Het interview werd onlangs opgenomen op kasteel Drakesteyn in de Lage Vuursche. Het is voor het eerst dat de prins zijn medewerking heeft gegeven aan een gesprek met een journalist.

■*ORANJESTAD — Hans Henriquez en Chicho Erasmus, van Masun Shipping n.v., een dochtermaatschappij van SEL Maduro & Sons Aruba n.v., verstrekten gisteren informatie over de aanstelling van Masun als officiële General Sales Agent van de Braziliaanse luchtvaartmaatschappij VASP.*

Masun sales agent

Nog flink tekort op begroting Spelen '96

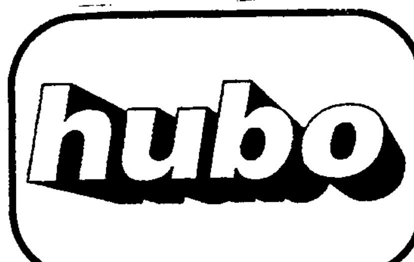
ATLANTA — Het organisatiecomité van de Olympische Spelen van Atlanta 1996 heeft zowel financiële als organisatorische zorgen. In de begroting van 1,6 miljard dollar (3 miljard gulden) gaapt nog een gat van 760 miljoen dollar, 1,4 miljard gulden.

Het project Olympic Park is door de benarde financiële situatie van de baan. Atlanta had de Spelen binnen een straal van 24 kilometer willen hebben. Het Stone Mountain Park was in dat plan de verst afgelegen accommodatie waar acht onderdelen waren gepland, onder andere tennis, boogschieten, roeien en paardesport.

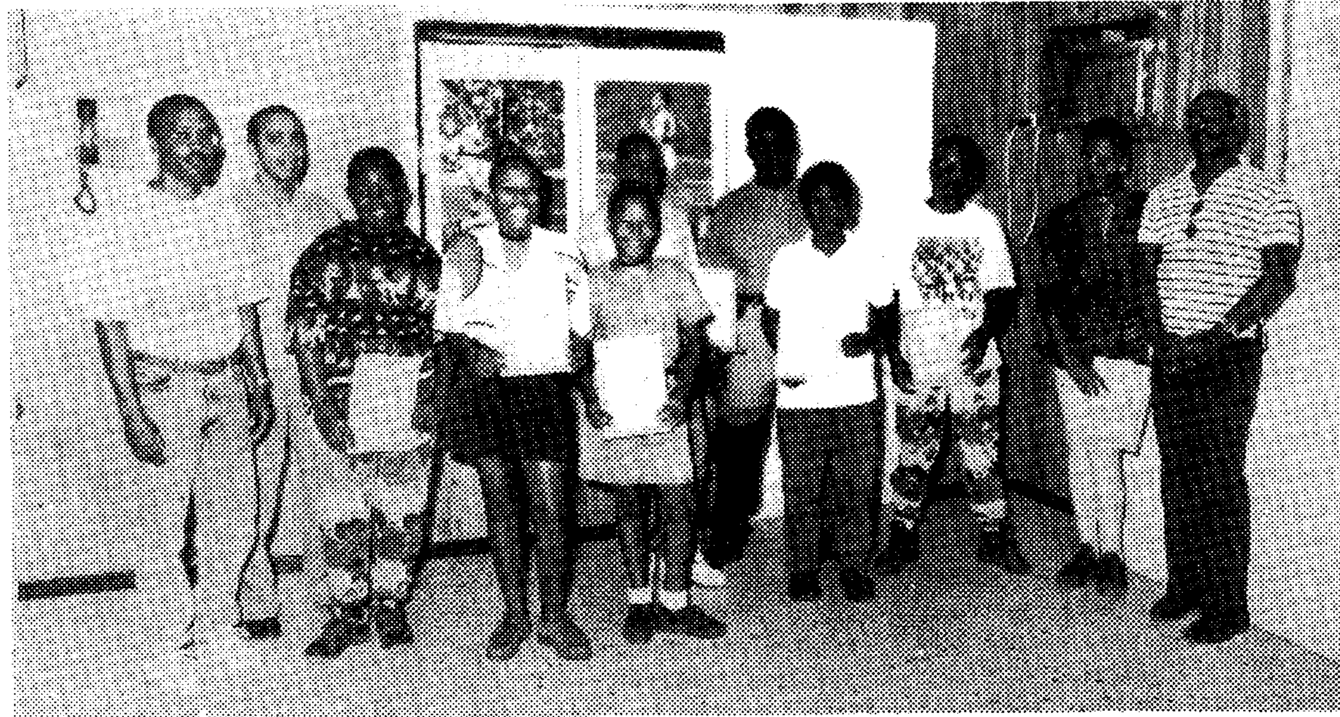
Billy Payne, voorzitter van het organisatiecomité, kwam met de eigenaar van het Stone Mountain Park niet tot een volledig akkoord. Tennis, boogschieten en de moderne vijfkamp worden er wel gehouden, de overige onderdelen zijn verplaatst. Het kano en roeien gaan bijvoorbeeld naar Lake Lanier, op 70 kilomter van het Olympisch dorp, de ruiters met hun paarden naar Rockdale, 60 kilometer buiten Atlanta.

De eigenaar van het Stone Mountain Park vroeg voor het Olympisch gebruik vier miljoen dollar aan Payne. Dat bedrag vormde de financiële compensatie voor de sluiting van acht maanden, waarin de Olympische accommodaties (roei- en kanobaan) in het recreatiepark zouden worden aangelegd. Payne wilde niet verder gaan dan de helft van dat bedrag.

Door het gat in de begroting besloot Payne de onderhandelingen te staken. Hij gaat eerst op zoek naar de ontbrekende 760 miljoen dollar. Atlanta '96 is net als in Los Angeles 1984 een geprivatiseerde onderneming. Spelen zonder subsidies, waarin de begroting gedekt moet worden door de privé-sponsors, televisie-inkomsten en kaartverkoop.

TENNIS / MOSKOU — Bjorn Borg is uitgenodigd voor het met 585.000 gulden gedoteerde ATP-toernooi in Moskou, dat maandag is begonnen. Ver zal de 37-jarige Zweed niet komen, want hij stuit (vandaag) dinsdag in de eerste ronde op de als eerste geplaatste Rus Alexander Volkov.

■ WILLEMSTAD — *De ambtenaren van de eilanddienst Recreatie- en Sportzaken Sedreko zijn zeer te spreken over het project 'Sport in de Wijken'. Ook de damsport valt onder dat project. Vorige week kregen acht pupillen, die in Buurtcentrum Janwe hebben leren dammen, hun Randschijf-diploma uitgereikt.*

In totaal namen twaalf cursisten deel aan het examen na een cursus te hebben gevolgd bij voormalig damkampioen Raoul Alias en Henry Bernadina. Op de foto de geslaagden met uiterst links Kurt Willems van Sedreko, Raoul Alias (tweede van links) en uiterst rechts Henry Bernadina. Sedreko verzuimde helaas de namen van de geslaagde cursisten, waar het eigenlijk om gaat, door te geven.

Na overwinning op El Nacional

Sao Paulo via penalties naar finale Super Cup

MEDELLIN — De Braziliaanse elftallen van Sao Paulo en Flamengo staan tegenover elkaar in de finale van de Zuidamerikaanse Super Cup. Dat nadat Sao Paulo woensdag na de reglementaire negentig minuten met 1-2 te hebben verloren, alsnog van El Nacional van Colombia won na het nemen van strafschoppen: 5-4. Dat geschiedde in Medellin waar El Nacional bejubeld werd door maar liefst 52.000 supporters.

Sao Paulo scoorde als eerste in de ontmoeting. Cafú i Muller combineerden goed, speelden de verdediging uit en stuurde Palinha weg die alleen voor de keeper geen fouten maakte: 1-0 in de achtste minuut.

El Nacional liet zich echter niet ontmoedigen door het geblesseerd uitvallen van de waardevolle speler Serna en dat Braziliaans doelpunt. De Colombiaanse middenvelders maakten zich meester van het middenveld en via de flanken probeerden zij in samenspel met de spitsen de verdediging van Sao Paulo herhaalde malen open te breken.

Vooral door toedoen van de vleugelspelers Tréllez en Osorio werden de Braziliaanse verdedigers onder druk gezet. Gevolg daarvan was dat El Nacional vijf hoekschoppen kreeg in het eerste kwartier. De Braziliaanse defensie, geleid door de in topvorm verkerende Zetti, hiel echter braaf stand. De doelman had prachtige reddingen op schoten van Zúñiga, Osorio en Tréllez.

Terwijl El Nacional de acties domineerde, verzuimde Sao Paulo in de achttiende minuut de score via een counter te verdubbelen. Spits Cafú, oog in oog met doelman Castañeda, schoot onbegrijpelijk genoeg langs. Dat allemaal op het moment dat de spelers van El Nacional met korte passes en snel vooruitspelend de helft van Sao Paulo bereikten via met name Tréllez. De gelijkmaker kwam uiteindelijk in de 38ste minuut. Dezelfde Tréllez, de uitblinker voor El Nacional, gaf de Braziliaanse keeper Zetti het nakijken toe.

De tweede helft begon met Sao Paulo de krachten sparend. Het team oogde ook wat vermoeid uit. Dat bracht met zich mee dat El Nacional op alle fronten in de aanval ging. In de 57ste minuut scoorde Zúñiga op een pass van uitblinker Tréllez de tweede treffer voor El Nacional.

De reglementaire negentig minuten verstreken met een zege voor El Nacional. Dat nadat Tréllez verzuimde het derde doelpunt te scoren en op die manier El Nacional naar de finale te leiden. Omdat de elftallen hetzelfde doelsaldo hadden, werd overgegaan naar het nemen van strafschoppen: 5-4 uiteindelijk voor Sao Paulo.

IAAF-artsen naar Manila voor dopingcontroles

MANILA — Tijdens de Aziatische Spelen, van 30 november tot 4 december in Manila, wordt gecontroleerd op het gebruik van verboden stimulerende middelen. De internationale amateuratletiekfederatie (IAAF) stuurt artsen uit Japan en Maleisië naar de Filipijnse hoofdstad.

"Er zal streng worden getest. In elk geval worden alle winnaars gecontroleerd op dope", zei Go Teng Kok, voorzitter van het organisatiecomité in Manila. De urinestalen worden in Australië onderzocht.

De IAAF reageert met de aangekondigde controles op de geruchten over gebruik van dope bij de Chinese loopsters. Wang Junxia en Qu Yunxia verpletterden vorige maand de wereldrecords op de 10.000 en 1.500 meter. Hun trainingsmethodes riepen in de internationale atletiekwereld vele vraagtekens op. Aan de Aziatische spelen nemen 500 atleten uit 43 landen deel. Daaronder ook zes republieken uit de voormalige Sovjetunie.

Muster krijgt 4,5 miljoen gulden schadevergoeding

MIAMI — Ruim vier jaar na het auto-ongeluk, dat bijna een einde maakte aan zijn tenniscarrière, heeft een Amerikaanse jury Thomas Muster een schadevergoeding toegekend van 2,5 miljoen dollar ofte wel 4,5 miljoen gulden. De 26-jarige Oostenrijkse tennisser had 20 miljoen dollar (36 miljoen gulden) geeist.

In maart 1989 raakte Thomas Muster van het ene op het andere moment tijdelijk invalide. Hij werd geschept door de *official car*, waarin hij had meegereden. Terwijl de Oostenrijker bezig was zijn bagage uit de kofferruimte te pakken, werd de wagen frontaal aangereden. De veroorzaker van het ongeluk zat dronken achter het stuur. Muster kwam onder de auto terecht en scheurde zijn kniebanden.

Enkele uren voor het ongeluk had de tennisser de Fransman Yannick Noah verslagen en zich geplaatst voor de finale van Key Biscayne, waarin hij Ivan Lendl zou treffen. Dankzij ongehoorde inspanningen gelukte het Muster de gevolgen van het ongeluk te boven te komen. Hij staat nu weer op de negende plaats van de wereldranglijst. Dezelfde plaats, die hij voor het ongeluk be[...] Tijdens zijn revalidat[...] hij gezakt naar de [...] plaats.

De uit drie vrouw[...] drie mannen bestaand[...] kwam woensdag na [...] beraadslaging van ze[...] verdeeld over twee da[...] de slotsom dat de be[...] ders van beide auto's [...] droegen. Linda Boyd, [...] willigster, die de *offici[...]* bestuurde voor tien [...] en Robert Sobie, de dr[...] chauffeur van de ander[...] voor de overige negenti[...] cent. Beide bestuur[...] waren verzekerd.

Muster werd een [...] geld van anderhalf mi[...] dollar toegekend plus [...] half miljoen voor ge[...] inkomsten en nog een [...] half miljoen voor "to[...] stige" verdiensten.

De tennisser zelf h[...] geleden schade veel h[...] begroot. Door het on[...] miste hij vijftig toern[...] Ook daalden zijn inko[...] uit sponsor- en startg[...] Alles bij elkaar zo'n t[...] miljoen dollar. "Voor een [...] die niet uit ingew[...] bestaat, is het moeilijk [...] een voorstelling te m[...] hoeveel professi[...] atleten of top-artiesten e[...] lijk verdienen", merkte [...] Gold, een van Musters [...] caten, teleurgesteld op. [...] is niet bekend of de tenn[...] in beroep gaat.

■ *MONTEVIDEO — Flamengo won van Nacional de Montevideo en Sao Paulo zegevierde op El Nacional uit Colombia. Beide winnaars komen uit Brazilië en gaan nu de finale spelen in de Zuidamerikaanse Super Cup. Op de foto een actiemoment tijdens de confrontatie Flamengo - Nacional de Montevideo.*

Strikt rookverbod tijdens Winterspelen Lillehammer

LILLEHAMMER — De organisatoren van de Olympische Winterspelen van 1994 in Lillehammer hebben een strikt rookverbod aangekondigd. In samenwerking met de wereld gezondheids organisatie werd de campagne tegen het roken gestart. In de ijsstadions is roken tijdens de Winterspelen verboden. Ook zullen in de hallen geen rookwaren worden verkocht.

De Noorse minister van gezondheid, [...] Christie, heeft ook nog ge[...] beerd de evenementen [...] buitenlucht rookvrij [...] houden. Dat idee stuitte [...] te veel verzet, wel zullen [...] de entreekaarten waarsc[...] wingen tegen de gevaren [...] alcohol en tabak ver[...] worden en worden geen [...] waren op de Olympische [...] ties verkocht.

Bovendien worden [...] tachtigduizend pins [...] omloop gebracht en [...] de geluidsinstall[...] gewezen worden op de [...] delijke effecten van de [...] dure sigaretten — [...] tientje per pakje — en [...] holische versnaperingen.

"Noorwegen is geen po[...] staat, daarom zal ook [...] anti-rookpolitie toezien [...] naleven van het rookver[...] Maar we kunnen het [...] maken dat de sportmen[...] in de hallen nadelen on[...] vinden van walmende [...] schouwers", zegt Torill B[...] Seeberg, directeur van [...] organisatiecomité.

Verbazing wekte vo[...] week het besluit van [...] gemeenteraad van Lil[...] hammer om tijdens de Ol[...] pische Winterspelen [...] aantal vergunningen voor [...] schenken van alcohol uit [...] breiden. Bijna alle za[...] hebben een drankvergunning [...] verstrekt gekregen. Een [...] tielzaak bijvoorbeeld wor[...] voor de Olympische Winter[...] spelen verbouwd tot kroeg.

Ook alle meubelzaken [...] het Noorse stadje worden [...] tijdens het toernooi voorzien [...] van een tap. De zakenmensen [...] zien meer heil in het exploi[...] teren van een café dan in [...] verkoop van truien en [...] bels. De horeca heeft tijdens [...] de Winterspelen toestem[...] ming tot vier uur 's ochtends [...] de tapkraan open te houden.

Twijfels over de spitsen Romario en Bebeto

RIO DE JANEIRO — Het Braziliaanse voetbalelftal mist woensdag 17 november in Keulen voor de vriendschappelijke interland tegen Duitsland waarschijnlijk Romario en Bebeto. Bondscoach Carlos Alberto Perreira rekent niet op de twee aanvallers.

De twee internationals, goed bevriend, spelen beiden in de Spaanse competitie. Romario (Barcelona) moet binnenkort een oogoperatie ondergaan, Bebeto (Deportivo La Coruna) gaf privé-redenen op.

Brazilië mist ook Muller, Cafu (beiden Sao Paulo) en doelman Gilmar (Flamengo) die met hun clubs om het Braziliaans kampioenschap strijden. Mozer, verdediger van Benfica, maakt zijn rentree.

SPORT AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
Zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vrijdag van 20.00-22.30 uur; zaterdag van 14.00-17.00 uur en zondag van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARRIO JANWE
Dammen:
elke donderdag van 15.00-18.00 uur damles en -training voor de jeugd vanaf acht tot achttien jaar en van 19.30-23.00 uur voor geïnteresseerden vanaf zestien jaar
Schaakvereniging Janwé:
elke zaterdag van 09.00-12.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf zeven tot 23 jaar.

RUST & BURGH
(Schaakvereniging Curaçao)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

DONDERDAG

BOWLING
(Curaçao Bowling Club)
18.30 uur *2nd men's league*;
20.30 uur *mixed league* - Curaçao Bowling Club, Chuchubiweg 10-A.

SCHAKEN
(Capablanca)
19.00 uur aanvang eerste ronde VIII Charles Fernan Memorial-toernooi - Plantersrust.

VRIJDAG

BOWLING
(Curaçao Bowling Club)
16.00 uur *vruminga league* - Curaçao Bowling Club, Chuchubiweg 10-A.
****

Vijfde ruime zege dit seizoen voor Ajacieden

Ajax vernedert Heerenveen met de grote score van 8-3 in Amsterdam

AMSTERDAM — De schotvaardige Fin Jari Litmanen, die seizoen op drie fronten al goed voor twintig treffers, ontbrak woensdagavond in de bekerwedstrijd tegen Heerenveen. Dat wegens interlandverplichtingen. Zijn dynamische en produktieve inbreng werd echter woensdag in het Olympisch stadion niet gemist. Met 8-3 liep Ajax over de hulpeloze Friezen. Het was de vijfde ruime zege van de Amsterdammers binnen twee weken. Voor Heerenveen scoorde nieuwkomer Alberda drie keer.

Pettersson droeg in het doelpuntenfestijn het begeerde shirt met nummer tien, dat na het vertrek van Bergkamp dit seizoen al snel door Litmanen werd opgeëist. De geroutineerde Zweed stelde trainer Van Gaal niet teleur. Met twee doelpunten en een aantal sterke acties nam Pettersson de gebruikelijke hoofdrol van Litmanen perfect waar.

Petersen, de beoogde vervanger van Litmanen, werd door Van Gaal nog niet rijp geacht voor een volledige wedstrijd. De Deense stilist, die door een reeks van blessures dit seizoen pas een competitiewedstrijd speelde, kwam in de 63ste minuut in het veld voor Rijkaard. Zijn eerste balcontact betekende meteen een doelpunt: 7-1. Amper een minuut later miste Petersen een geweldige kans op zijn tweede doelpunt.

Het bekerduel, een herhaling van de vrolijke finale een halfjaar terug in de kuip (6-2), kwam traag op gang. Heerenveen, gesteund door ruim zevenduizend Friezen, toonde te veel ontzag voor de bekerhouder. Tegen de avontuurlijke natuur in startte de nummer tien van de eredivisie voorzichtig en behoudend. Voor de eerste keer dit seizoen koos trainer De Haan voor een systeem met slechts twee spitsen: Tammer en Alberda. De ervaren aanvallers Keur en Regtop begonnen op de bank.

Vanaf het beginsignaal trok Heerenveen zich terug op eigen helft. De massale omsingeling leverde Ajax aanvankelijk weinig kansen op. De combinaties liepen niet op het drijfnatte veld. Bovendien toonden de Friezen zich feller in de persoonlijke duels. Met veel overtredingen haalde Heerenveen het tempo uit de wedstrijd. Slechts Pettersson, die van zijn bewaker De Jong de nodige ruimte kreeg, vond af en toe een gaatje in de muur van verdedigers. De Zweed opende in de twintigste minuut de score met een fraai lobje over doelman L'Ami: 1-0.

Het onvermijdelijke doelpunt bezorgde Heerenveen even iets meer lef. Binnen twee minuten lag de gelijkmaker achter Van der Sar. Na balverlies van Ronald de Boer werd eindelijk snel en effectief de aanval gezocht. Roelofsen bereikte de vrijstaande Alberda, die koel afrondde: 1-1. Acht minuten later had de lichtvoetige Fries, voor de eerste keer dit seizoen in het basisteam, de wedstrijd een sensationale wending kunnen geven. Een blunder van Blind zette Alberda plotseling alleen voor Van der Sar. De negentienjarige spits, kennelijk geschrokken van de droomkans, produceerde een pijnlijke afzwaaier.

In de slotfase van de eerste helft besliste het opgeleefde Ajax de ongelijke strijd. Eerst dirigeerde Frank de Boer een vrije trap van dertig meter als een streep naar de bovenhoek, 2-1. Kort daarna had ook zijn tweelingbroer met een sierlijke solo succes: 3-1. In de eerste minuut van de tweede helft haalde Pettersson, dank zij een karakteristieke sprint van Overmars, het laatste restje spanning weg: 4-1.

De wedstrijd kreeg daarna een amusant vervolg. Ajax ging op jacht naar de dubbele cijfers en verloor daarbij alle organisatie uit het oog. Van den Brom, George en Petersen luisterden de Amsterdamse show op met mooie doelpunten. Alberda strafte daarna het concentratieverlies bij de thuisploeg af. Met treffers in de 65ste en 76ste minuut gaf hij Ajax toch nog stof tot nadenken.

VOETBAL / DEVENTER — Go Ahead Eagles heeft Erwin Looms verhuurd aan de Graafschap. De 19-jarige centrumspits, die vorig seizoen zesmaal scoorde maar geen basisplaats heeft kunnen afdwingen in de Deventer ploeg, maakt zaterdag tegen Excelsior al zijn debuut voor de club uit Doetinchem.

■ *PARIJS — De Franse voetbalcompetitie is in volle gang, terwijl Olympique Marseille nog steeds tobt in sportief en financieel opzicht. De club van Bernard Tapie begon dan ook onlangs met de verkoop van diverse voetballers om uit de schulden te kunnen komen. Op de foto een actiemoment uit de ontmoeting Paris Saint Germain (Paris SG) tegen Havre.*

■ *MARSEILLE — De eigenaar van Olympique Marseille, Bernard Tapie, is bepaalde spelers aan het verkopen. Dit om uit de schulden te kunnen komen. Marcel Desailly (archief foto) is een van de voetballers van Olympique, die naar een andere clubcht hem voor 6,5 miljoen dollar aan AC Milan.*

Zuid-Afrika wil WK-voetbal 2006 organiseren

JOHANNESBURG — Zuid-Afrika stelt zich kandidaat voor de organisatie van het WK voetbal in 2006. "Daarover bestaat geen twijfel", zei Solomon Morewa, algemeen secretaris van de Zuidafrikaanse voetbalbond, in Johannesburg.

Algemeen secretaris Sepp Blatter van de wereldvoetbalbond FIFA had afgelopen week al voorspeld dat een groot Afrikaans land zich voor 2006 zou aanmelden. "We hebben een serieuze kans", oordeelde Morewa. "We hebben voldoende en goede accommodaties en we leren snel."

Zuid-Afrika werd in juli dit jaar na een royement van dertig jaar wegens de Apartheidspolitiek weer als lid toegelaten bij de FIFA. Zuid-Afrika moet rekenen op de concurrentie van andere Afrikaanse landen. Egypte, Ivoorkust, Kenya en Nigeria hebben volgens Blatter de FIFA ook laten weten het WK over dertien jaar te willen organiseren.

Noorwegen lijdt eerste verlies

Turkije wint met 2-1 van Noren in Istanbul

ISTANBUL — Noorwegen, al zeker van zijn plaats in de eindronde van het toernooi om het wereldkampioenschap voetbal, heeft woensdag in zijn laatste kwalificatiewedstrijd zijn eerste nederlaag geleden. In Istanbul won Turkije met 2-1. Het Turkse elftal, na het vertrek van Sepp Piontek in handen van Fatih Terim, scoorde al na vijf minuten door Ertugrul Saglam. De aanvallende middenvelder van Samsunspor bracht ook de tweede treffer op zijn naam.

Bohinen bracht de Noren onmiddellijk na de hervatting dichterbij. De tweede helft heeft Turkije voornamelijk verdedigd om zijn tweede overwinning in de groep met ook Nederland vast te houden. Het lukte niet in het minst door het goede werk van doelman Hayrettin.

Het Portugese elftal maakte in Lissabon een doelpunt te weinig tegen Estland. Het werd 3-0 voor de Portugezen, waardoor ze weliswaar in punten en doelsaldo gelijk kwamen met de Italianen, plus veertien, maar achterbleven omdat de Italiaanse 21-7 voordeliger is dan de Portugese 18-4.

Door die ontwikkelingen heeft Italië op 17 november in de thuiswedstrijd tegen Portugal voldoende aan een gelijkspel om zich voor de eindronde te kwalificeren. Portugal moet winnen omdat Zwitserland slechts een punt achterstand heeft en Estland ontvangt. Bovendien is het doelsaldo van de Zwitsers een fractie minder, plus dertien.

In Lissabon waren 110.000 toeschouwers getuige van het eenzijdige duel tegen Estland. Portugal opende sterk. In de tweede minuut maakte Futre 1-0 en een half uur later was het 2-0 door Oceano die een strafschop benutte. Daarna stokte het ritme. De derde treffer viel pas vier minuten voor het einde en kwam op naam van Rui Aguas.

In Tel Aviv speelde Israël zijn slechtste wedstrijd uit het kwalificatietoernooi. Finland zette Israël definitief op de laatste plaats in groep 6 door met 3-1 te winnen. De Finnen met Jari Litmanen scoorden door Hyrylainen (2) en Hjelm, Hazari redde in de laatste minuut de eer voor de Israëlische selectie.

In Wenen sloot Zweden de kwalificatiereeks af met de 1-1 tegen Oostenrijk. Zweden werd door het gelijke spel winnaar van groep 6. De Zweden waren al zeker van een plaats in de eindronde. In Wenen gaf Mild de Zweedse ploeg in de 67ste minuut de leiding, een minuut later maakte Herzog van Werder Bremen voor Oostenrijk gelijk.

Zege pas een feit na verlenging

Feyenoord wint op het nippertje van Excelsior

ROTTERDAM — Uitgerekend door Excelsior, voetbalclub in de marge uit Rotterdam-Kralingen, is Feyenoord op zijn zwakten gewezen. Tijdens een voetbal avondje Woudestein in de Kuip — Excelsior speelde zijn thuiswedstrijd 'uit' omwille van de veiligheid — bleek dat van Feyenoord weinig overblijft als onverzettelijkheid, inzet en concentratie allemaal ontbreken. Pas in de verlenging van de wedstrijd in de derde ronde van de KNVB-beker liep de Nederlandse kampioen weg van de nummer tien uit de eerste divisie met 3-2.

"We zullen ze laten beven", zingt het Feyenoorders legioen wel eens, waarbij met "ze" de tegenstanders bedoelt. Feyenoord liet woensdag echter de eigen fans beven. Van de Rotterdamse formatie waren de vreemdste acties te zien: Een hakbal van Van Gobbel bijna in eigen doel. Het tempo bij de Rotterdammers was dat van oud-internationals. Na zes competitie- en twee Europese duels kreeg Feyenoord voor het eerst een doelpunt tegen (twee zelfs) in de Kuip.

In voorgaande jaren bleek al dat Feyenoord, dat de beker won in 1991 en '92 en afgelopen seizoen in de halve finales afdroop tegen Ajax (0-5), alle moeite heeft met clubs uit de eerste divisie. Van NAC, RBC en de finale tegen Den Bosch werd met een doelpunt verschil gewonnen, tegen FC Zwolle pas na strafschoppen.

Bij de landskampioen zaten Metgod, Van Loen, Maas en Scholten op de bank. Obiku, Gorre en Bosz, lieden van de brede selectie die meer dan hun lief is reserve zijn, mochten meedoen. Vooral Bosz, tegen Sparta verbannen naar de tribune omdat hij een week had ontbroken op de training wegens een blessure, dreigt met amok. Hij heeft al herhaaldelijk laten weten absoluut geen reserve te kunnen spelen.

De drie hadden de pech dat ze in een nauwelijks geïnspireerd elftal terecht kwamen. Het was woensdag en Excelsior droeg ook nog een shirt als AC Milan. Daarmee hield elke vergelijking met een broeierige Cupsfeer op. Het eerste doelpunt, van de wel gedreven Taument, viel al in de zesde minuut. Waarna Feyenoord dacht de tijd uit te lummelen. Een indrukwekkende solo van Marbus en een door Van Gobbel van richting veranderde bal van Ogura bleken geen waarschuwing.

Maas verving de falende Gorre in de rust en Van Loen twintig minuten later Obiku. De spits schoot meteen in vrije positie over, de straf voor zoveel laksheid werd even later uitbetaald. Verdediger Peter van de Berg passeerde De Goey na een hoekschop. Excelsior hield veel man achterin en hoopte op de *counter* via Marbus, Van Utrecht of Ogura, die bijna even snel bleek als Van Gobbel. Bijna was de sensatie compleet in de 90ste minuut, maar Gilbert Taument, broer van Feyenoorder Gaston, schoot in het zijnet.

Typerend was, hoe trainer Van Hanegem tijdens het praatje voorafgaand aan de verlenging in de hoek van de *dugout* bleef zitten, zonder wat te zeggen. Alsof hij zich schaamde. Waarschijnlijk begrepen de spelers zijn boodschap. Fräser en Bosz schoten de kampioen alsnog naar de laatste zestien.

Blankenstein fluit Super Cup

ZEIST — John Blankenstein is aangewezen als arbiter in het duel om de Super Cup. De wedstrijd tussen AC Milan en Parma, tegenstander van Ajax in de kwartfinales van de Europese beker voor bekerwinnaars, wordt op 2 februari gespeeld in Milaan.

De Super Cup is het duel tussen de winnaars van de Europese beker voor landskampioenen en bekerwinnaars. AC Milan verloor vorig seizoen de finale met 1-0 van Olympique Marseille, maar werd na de schorsing van de Franse club als vervanger aangewezen. Parma won de beker voor bekerwinnaars door de zege (3-1) op FC Antwerp.

Blankenstein komt Europees eerder in actie. Hij arbitreert het duel tussen Spartak Moskou en Galatasaray in de tweede ronde van de champions league op 8 december. Op dezelfde avond komt Mario van der Ende in actie in Salzburg. Hij fluit de return tussen Austria Salzburg en Sporting Lissabon.

In de eerste ronde van ECC-toernooi

Lendl maakt zich kwaad en trapt racket kapot na uitschakeling

ANTWERPEN / MOSKOU — Voor de elfde keer in dit seizoen nam Ivan Lendl in de eerste ronde afscheid van een tennistoernooi. De 33-jarige Amerikaan verloor dinsdag in Antwerpen roemloos van de Nieuwzeelander Steven. In drie sets: 3-6, 6-1 en 1-6. Het was de laatste partij in dit jaar voor Lendl en tevens een van zijn slechtste wedstrijden ooit gespeeld.

Ivan Lendl maakte zich zo kwaad over zijn spel dat hij in de derde set moedwillig zijn racket kapot trapte. Lendl, achtste geplaatst, won het ECC-toernooi vijf keer in de tijd dat hij nog een exhibitie was. In dit jaar won hij twee toernooien, in München en Tokyo.

Met Lendl verdween ook Petr Korda, zesde op de lijst. De Tsjech ging in twee sets ten onder tegen Magnus Larsson. De setstanden: 4-6 en 6-7. In de *tiebreak* maakte hij de achterstand van 2-5 ongedaan maar verloor alsnog op eigen opslag met 5-7.

Ivanisevic sloeg 15 aces tegen Reneberg en won met 6-4 en 6-4. De als vijfde geplaatste Kroaat die zondag het toernooi in Bercy op zijn naam schreef en naar de negende plaats steeg op de wereldranglijst, moet in Antwerpen de finale halen om zeker te worden van deelname aan de Masters in Frankfurt. In de tweede ronde speelt hij tegen de Belg Van Herck, 246ste van de wereld, en via de kwalificaties het hoofdtoernooi binnengestapt.

In Moskou maakte Bjorn Borg bekend dat hij zijn laatste partij in het ATP-circuit had gespeeld. Hij verloor in drie sets van Aleksandr Volkov: 6-4, 3-6 en 6-7. Borg verspeelde in de derde set op 6-5 en 40-30 een *matchpoint*. "Dit was mijn beste wedstrijd sinds mijn rentree in de ATP", zei de 37-jarige Zweed.

Verder zei de Zweed: "Fysiek heb ik geen problemen, mentaal is het bijzonder moeilijk mij voor een wedstrijd op te laden". Bjorn Borg won van 1976 tot '80 Wimbledon vijf keer. Hij is niet verloren voor het tennis en verruilt dan ook de ATP-tour voor het veteranencircuit van Connors en consorten.

UITSLAGEN

Het ECC-toernooi in Antwerpen, gedoteerd met twee miljoen gulden, is voor veel toppers een laatste kans om zich te kunnen plaatsen voor de Masters in Frankfurt. De volgende uitslagen werden er in Antwerpen geregistreerd in de eerste ronde: Larsson (Zwe)-Korda (Tsj/6) 6-4 en 7-6; Steven (N-Zee)-Lendl (VS/8) 6-3, 1-6 en 6-1; Ivanisevic (Kro/5)-Reneberg (VS) 6-4 en 6-4; Stich (Dui/2)-Jarryd (Zwe) 6-2, 3-6 en 6-4. De tweede ronde: Kulti (Zwe)-Raoux (Fra) 2-6, 7-5 en 6-3; Sampras (VS/1)-Javier Sanchez (Spa) 6-4 en 7-5.

In Moskou wordt voor een prijzengeld groot 600.000 gulden en de Kremlin Cup gespeeld. Eerste ronde: Rosset (Zwi/2)-Bjorkman (Zwe) 6-3 en 6-3; Knowles (Bah)-Enqvist (Zwe/8) 6-1 en 1-3 opgave. Tweede ronde: Damm (Tsj)-Hlasek (Zwi/6) 7-6 en 6-3; Poljakov (Oek)-Black (Zim) 6-0 en 6-3 en Braasch (Dui)-Tarango (VS) 3-6, 6-2 en 6-2.

De tweede ronde van het toernooi in Buenos Aires laat het volgende resultatenoverzicht zien in de tweede ronde: Emilio Sanchez (Spa/5)-Santoro (Fra) 5-7, 6-3 en 6-2; Costa (Spa/2)-Roig (Spa) 6-2 en 6-2; Schaller (Oos)-Burillo (Spa) 6-0 en 6-1; El Aynaoui (Mar/8)-Corretja (Spa) 6-4 en 6-2 en Orsanic (Arg)-Oncins (Bra) 6-2, 2-6 en 6-3.

VOETBAL / KEULEN — Vitesse speelt dinsdag in Keulen een vriendschappelijke wedstrijd tegen Bundesliga-club FC Koln. De nummer drie van de eredivisie wordt getraind door de Duitser Herbert Neumann, voormalig speler van FC Koln.

*****

GOLF / DEN HAAG — Golfster Mette Hageman bezet in de eindrangschikking van de Europese vrouwentour de 20ste plaats. De Nederlandse verdiende het afgelopen seizoen bijna 45.000 gulden aan prijzengeld.

'De indiaan baarde een neger' prachtig gefilmd drieluik

IN HET ITC werd gisteravond *De indiaan baarde een neger*, een literaire documentaire in de vorm van een gefilmd drieluik, voor het Curaçaose publiek gepresenteerd.

Het gaat om drie korte films, door regisseur Herman de Jesus vervaardigd voor de Nederlandse televisie, over het literaire werk van de bekende Curaçaose auteurs Boeli van Leeuwen, Frank Martinus Arion en Tip Marugg.

Degenen die hun werk niet kennen, zullen niet zo genieten van de prachtige combinaties die de makers van de film hebben weten te creëren tussen tekstonderdelen, filmbeelden en muziek. De documentaires geven immers geen afgerond beeld over de auteurs, vermelden niet expliciet om welke passages het gaat, maar laten het aan de kennis van de toeschouwer over om als lezer van de werken van de 'top drie' van de Curaçaose literatuur de onderdelen te herkennen.

Ik ben niet ik is de titel van het deel dat over het werk van Van Leeuwen handelt. Uit zijn siësta op de bank ontwaakt door beeldend kunstenaar Jean Girigorie neemt de schrijver ons mee naar de stapel manuscripten die hij zorgvuldig in mappen bewaart in een oude Curaçaose kast.

Bladerend in de eerste aanzet tot *Het teken van Jona* illustreert Boeli van Leeuwen ('Wat moet ik er mee') hoe soms bij louter toeval uit een aantal losse aantekeningen en impressies een boek tot stand komt. Verder is Boeli in tegenstelling tot de titel *Ik ben niet ik* Boeli. In boeiende taal filosoferend over de natuur, de armoe, de hoer en de heilige. Dat alles met treffende beelden geïlllustreerd.

Het onderdeel over het werk van Frank Martinus dat daarop volgt, valt dan ook tegen. Zwervend op de barre noordkust (van Leeuwen zou zeggen 'als Johannes in de woestijn') waar volgens de schrijver van *Dubbelspel* de slaven gewoond moeten hebben, predikt hij de revolutie. Tula en Wacao worden ten tonele gevoerd, beelden van 30 mei ('Ik had er niets mee te maken, maar had het wel verwacht') en zelfs 'El Libertador Simon Bolivar' om de Curaçaose helden Brion en Piar erbij te kunnen betrekken. De nieuwe revolutionaire figuur 'Victor' wiens naam de overwinning in zich draagt, komt eerder over als een Don Quichote die geiten hoedt in het koraallandschap dan als een echte held...

Het derde en laatste deel over Tip Marugg's werk is een dankbaarder onderwerp en de regisseur heeft dat ook goed uitgebuit. De grote Buick uit de jaren '50, hangend op de rand van de afgrond bij de ziedende zee 'de voet lichtjes op het gaspedaal', illustreert het dicht bij de dood willen zijn zonder te sterven van de kluizenaar Marugg voldoende. Het pistool op het nachtkastje uit *De morgen loeit weer aan* is dan ook terecht weggelaten.

De zoektocht naar Maruggs huis bij Pannekoek, waarbij niemand uit de buurt de bekende auteur blijkt te kennen, de woning zelf die tot in alle hoekjes gefilmd mag worden, zonder dat de bewoner zichtbaar wordt en de enige beschikbare foto van zo'n dertig jaar geleden die de uitgever in Amsterdam uit zijn filekast haalt, nadat hij het manuscript heeft gelezen, bevestigen de mythe van de onzichtbare schrijver. Jammer dat het beeld van de parkieten in de vroege ochtend fladderend tussen de rotsige toppen van de zuidkust, waar ze in *De morgen loeit weer aan* massaal zelfmoord plegen, ontbrak...

Al met al is *De indiaan baarde een neger* (pater Brenneker die veel weet over oude Curaçaose legenden vertelt in de film dat het gaat om de opzienbarende vermenging van de culturen van de oorspronkelijke bewoners van het eiland met de geïmporteerde negerslaven, die niets met elkaar te maken hebben) de moeite waard. Jammer dan ook dat gisteravond zo weinig mensen de weg naar het ITC vonden, maar literatuur en lezen zijn nu eenmaal niet de sterkste kanten van dit eiland, dat als een vulkaan los van al het andere land uit de zee is verrezen en misschien daarom wel in zoveel andere facetten, zoals het filmisch drieluik aantoont, zo uniek is.

●N.H.

Politieman met kapmes in pols gehakt

WILLEMSTAD — Een politieman is woensdagochtend buiten diensttijd tijdens een ruzie met een kapmes bewerkt en zo ernstig verwond dat hij operatief behandeld moest worden. De dader, een recidivist, werd vandaag in de vroege ochtenduren aangehouden.

Het incident vond plaats bij de woning van de dader, de 28-jarige J.J.B., aan de Tobagoweg. De ruzie liep zo hoog op dat B. zijn opponent met een kapmes te lijf ging. Waar de onenigheid om is ontstaan was vanochtend nog niet bekend. De dader moest nog verhoord worden. De toestand van de agent, die gisteren een operatie onderging aan zijn linkerpols, is volgens de politie stabiel.

SOD doet inval in helersnest

WILLEMSTAD — Een vrouw van 39 en een meisje van 17 zijn in de Pieterszsteeg aangehouden door een arrestatieteam van de Speciale Operaties Dienst. Bij de inval stuitte de politie op videorecorders, televisietoestellen en andere elektronische apparatuur en huishoudelijke artikelen. De politie heeft aanwijzingen dat het gaat om helers.

Deskundig advies op gebied van drugsbestrijding

■ *WILLEMSTAD - In het kader van het streven van minister van Justitie Suzy Römer om het beleid ter bestrijding van de criminaliteit te synchroniseren met de eilandgebieden, is de Curaçaose deskundige, drs. Roy Pieters ingeschakeld. De heer Pieters is lid van de Nederlandse Nationale adviesraad inzake drugsbestrijding. Bij zijn recent bezoek aan Curaçao heeft de heer Pieters gesproken met de minister, met gedeputeerde Raymond Bentoera en met vertegenwoordigers van het Bureau Verslavingszorg van het Eilandgebied, om na te gaan welke maatregelen er genomen kunnen worden in het kader van de drugsbestrijding. Op de foto: de heer Pieters (links) tijdens zijn gesprek met leden van het Bureau Verslavingszorg en de gedeputeerde.*

Mening leden Nos tambe ta vota:
'Geen noodzaak haastig referendum'

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — Er is geen noodzaak tot een haastig referendum op Curaçao. Het besluit van de Curaçaose eilandsraad is niet alleen onzorgvuldig, het is vanuit een democratisch oogpunt onwenselijk en internationaalrechtelijk beschouwd ontoelaatbaar. Dat is de mening van Maria Cuartas en Rudy Henriquez van de actiegroep "Nos tambe ta vota". Ter ondersteuning van het kort geding dat gisteren in Den Haag diende en waarin ze eisten dat Curaçaoënaars in Nederland aan het referendum mogen deelnemen, schreven beiden een artikel in NRC-Handelsblad waarin ze betogen dat de volksstemming een kwart van de bevolking van Curaçao uitsluit.

"Wil men een referendum houden, waarvan de uitslag ingrijpende constitutionele gevolgen heeft voor de hele Antilliaanse bevolking, dan dient men ook de gehele bevolking te consulteren en niet slechts een gedeelte. In elk geval moeten de Antillianen en met name de Curaçaoënaars onder hen, woonachtig in het koninkrijk in de gelegenheid worden gesteld aan dit referendum deel te nemen.

Dat dit extra tijd zal vergen in verband met de registratie van stemgerechtigden is duidelijk. Maar die tijd behoort een verantwoordelijke overheid voor zo'n belangrijk referendum gewoon te nemen", schrijven ze.

Ze menen dat de voorbereidingstijd sowieso te kort is geweest. Twee maanden tussen het besluit van de eilandsraad — 20 september — en het tijdstip van het referendum — 19 november — is gewoon te weinig. "Of binnen zo'n korte tijd aan de belangrijke eis kan worden voldaan om de bevolking adekwaat te informeren, is nog maar de vraag. Wij hebben de indruk van niet", stellen ze.

De politieke reden om haast te zetten achter dit referendum is volgens de auteurs van de bijdrage in NRC-Handelsblad dat men de uitslag wilde "meenemen" in de slotconferentie tussen de koninkrijkspartners over de toekomst van de Nederlandse Antillen in december. Nu de Antilliaanse regering c.q. het kabinet Liberia-Peters sinds de nacht van 27 oktober is afgetreden, rijst de vraag of deze slotconferentie nog wel kan worden gehouden. Daarmee is de zogenaamde noodzaak voor een haastig referendum ook komen te vervallen", vinden ze.

De schrijvers wijzen er op dat het referendum op zichzelf een prima middel is om gestalte te geven aan het zelfbeschikkingsrecht van het volk van Curaçao (juridisch bestaat dit begrip nog niet). Maar het volk van Curaçao woont niet alleen op Curaçao, maar ook elders... De beslissing om de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht van het Curaçaose volk te beperken tot de ingezetenen van Curaçao raakt dan ook kant noch wal". Zeker gezien het feit dat noch het statuut van het koninkrijk, noch de grondwet, noch andere wettelijke bepalingen enige beperking opleggen aan het recht van niet-ingezetenen van Curaçao deel te nemen aan staatkundige referendum. Het referendum is, immers een middel om het volk te raadplegen en niet een reguliere verkiezing voor een volksvertegenwoordiging.

Referenda zijn tot op heden niet in de wet geregeld. Het is derhalve vanzelfsprekend dat die zullen worden gehouden volgens de al bestaande wetgeving inzake het kiesrecht van vertegenwoordigende lichamen. Vooral wat betreft de uitoefening van het zelfbeschikkingsrecht van een volk moet men voorzichtig zijn met de gelijkstelling van referendum en regulier kiesrecht dat vaak gekoppeld is aan ingezetenschap.

Daar waar het de Nederlandse situatie betreft is dat niet het geval, want de Europese Nederlander op de Antillen heeft — behalve het recht daar aan een verkiezing deel te nemen of aan een referendum mee te doen — ook het recht bij Nederlandse parlementsverkiezingen te stemmen". De schrijvers wijzen op een aantal internationale verdragen, zoals het internationaal verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten en het Europees verdrag van de Rechten van de Mens die deelname aan democratische besluitvorming garanderen.

Maria Cuartas en Rudy Henriquez concluderen dat alleen om puur practische redenen aan niet-ingezetenen het stemrecht wordt onthouden. Onzorgvuldig, ondemocratisch en onaanvaardbaar, is hun kwalificatie.

Tijdens strafzaak in eerste aanleg
Advocaat Sulvaran uit kritiek op huiszoekingen zonder bevel van rc

WILLEMSTAD — Advocaat mr. E.F. Sulvaran stelde de kwestie van huiszoekingen door de politie zonder een bevel van de rechter-commissaris wederom ter discussie. Dat geschiedde woensdag in de strafzaak van het Openbaar Ministerie tegen de vrouw M.S. en haar vriend M.C. Beiden worden beschuldigd van het in bezit hebben van achttien kilogram cocaïne. Het tweetal werd op 12 augustus van dit jaar aangehouden, nadat in het ouderlijk huis van M.S. de politie de cocaïne aantrof.

De politie blijkt niet in het bezit te zijn geweest van een bevel van de rechter-commissaris, toen in de maand augustus van dit jaar een huiszoeking plaatsvond in een perceel aan de Kaya Renbak te Seroe Fortuna. In een kast trof de dienstdoende agenten achttien kilo's cocaïne verpakt in dertien pakjes. Het perceel bleek het ouderlijk huis te zijn van de vrouw M.S.

Op aanwijzingen van de moeder begaf de politie zich daarop naar een woning aan de Kaya Merida, waar M.S. en haar vriend werden gearresteerd. Volgens de verdachten hebben ze nimmer een bevel van huiszoeking voor het perceel aan de Kaya Merida gezien, terwijl bij hun aanhouding de politie het huis betrad en spullen in beslag nam.

Raadsman Sulvaran die beklaagde M.C. verdedigde haakte meteen in op dat punt. Voor hem was het dan ook een principiële vraag. "Een die toch aan de orde moet komen. De slechte traditie van huiszoeking zonder een bevel van de rechter-commissaris moet niet meer worden geaccepteerd," aldus de raadsman.

Hij probeerde zijn mening te staven met een historische weergave in de rechterlijke gang van zaken op de Nederlandse Antillen. Zijn verweer werd ook door mr. M.D. Bennett (raadsvrouwe voor de vrouw M.S.) ondersteund. Sulvaran haalde in zijn verweer twee vonnissen aan die op de Antillen werden uitgesproken in het jaar 1991. Ook een noot van professor mr. J. Reintjes werd als bewijs bijgevoegd naast het Wetboek van Strafvordering Nederlandse Antillen (WSVNA), de Franse Code de Instruction Criminelle de geldende rechterlijke Concordantie beginsel.

De advocaat meende dat hij met zijn verweer een discrepantie moest blootstellen. Naar zijn mening is die discrepantie in de rechtsorde geschapen in 1992 toen het Hof van Justitie oordeelde dat een hulpofficier van justitie, in deze een gewone politie-functionaris, ook een bevel van huiszoeking kan uitschrijven. De verdediging ging in cassatie tegen dat vonnis en de Hoge Raad doet op 23 november uitspraak daarover.

Sulvaran meent dat er eerder sprake is van de schending van het huisrecht. "Wat er nu gebeurt is geheel in strijd met de bedoeling van de wetgever bij huiszoekingen als deze ter beoordeling aan een lager opsporingsambtenaar wordt overgelaten. Overigens is de aanhouding van mijn cliënt in deze strafzaak dan ook onrechtmatig," verklaarde de raadsman in zijn pleidooi. Daar de bewijslast, volgens de raadsman, onrechtmatig is verkregen.

De onrechtmatigheid van de huiszoeking ligt namelijk in het feit dat de zoeking geschiedde in tegenstelling tot wat het Wetboek van Strafvordering in artikel 45 schrijft. Het onderzoek moet worden verricht door de rehter-commissaris in aanwezigheid van de officier van justitie. Bovendien pleitte Sulvaran dat er geen dringende noodzakelijkheid was om onmiddelijk op te treden. Hij argumenteerde dan ook dat uit het procesverbaal ook niet blijkt dat er sprake was van die dringende danwel spoedeisende karakter om over te gaan tot huiszoeking zonder op de rechter-commissaris en officier van justitie te wachten.

Uit het pleidooi van Sulvaran bleek dat de politie overging tot een onderzoek in het huis gelegen aan de Kaya Renbak, nadat er een melding binnenkwam dat er cocaïne te vinden zal zijn in het huis. Het betrof ook nog een anonieme tipper die de informatie weggaf. Met andere woorden concludeert de raadsman dat er geen sprake was van een heterdaadsituatie, wat ook inhoudt dat een huiszoeking kan plaatsvinden zonder dat de rechter-commissaris of de officier van justitie erbij zijn.

Op dit punt trachtte Sulvaran duidelijk te maken dat het begrip 'dringende noodzakelijkheid' onterecht een eigen leven is gaan leiden op de Antillen en verkeerd werd geïnterpreteerd. De raadsman probeerde dat te onderbouwen met een historische weergave, waaruit hij meende te kunnen zeggen dat het Wetboek van Strafvordering van de Antillen slechts een kopie is van de Nederlandse. Doch hier op de Antilliaanse eilanden werd een andere betekenis gekoppeld aan de gewraakte term 'dringende noodzakelijkheid'. Omdat naar zijn mening de bewijslast onrechtmatig is verkregen pleitte Sulvaran onder meer voor vrijspraak.

Advocate mr. M.D. Bennett bracht onder de aandacht van rechter mr. F.J.P. Veenhof dat haar cliënte werd overgehaald door de vriend, na lang aandringen van die laatste. Verder meldde de raadsvrouwe dat M.S. niets anders met de zaak te maken had en dat de vriend tegen haar zei dat zij de pakjes slechts voor een dag zou moeten bewaren.

Voorts hekelde Bennett het feit dat de politie geen last aan haar cliënte liet zien. Blijkt dat de politie namelijk ook goederen in beslag heeft genomen na het huis aan de Kaya Merida te hebben betreden zonder een bevel te hebben overgelegd. Pas nadat de verdediging dagen daarna naar die last vroeg, werd er 'achteraf een zodanig verbaal' getoond. Bennett wees ook op het feit dat de verdachte M.S. vijf maanden zwanger is van haar vriend en vroeg aan rechter Veenhof om die persoonlijke omstandigheid ook te laten meewegen in zijn oordeel. Verder schaarde zij zich achter de verdediging van Sulvaran.

Officier van justitie mr. G.M. Veen-Jonkhout was het oneens met Sulvaran over het vonnis van het Hof in 1992. Ze vond dat de bewijslast rechtmatig is verkregen en eiste achttien maanden voor M.S. en twee jaar voor M.C.

Uitspraak is op 24 november.

EG-commissie raamt lagere groei voor Duitse economie

BRUSSEL - De Europese Commissie verwacht dat de economische groei van Duitsland in 1994 blijft steken op 0,5 procent, wat "zeer negatieve" gevolgen zal hebben voor landen als Nederland, België en Spanje. Daar zal de groei beperkt blijven tot ongeveer een procent of nog minder. Dit heeft EG-commissaris Henning Christophersen (economie en financiën) woensdag gezegd bij de presentatie van de officiële najaarsprognoses van de Europese Commissie.

Brussel gaat ervan uit dat de economische situatie in de EG zich gaandeweg verbetert, zoals al eerder was voorspeld. Na een achteruitgang van 0,4 procent dit jaar rekent de Europese Commissie op een gemiddelde economische groei van 1,2 procent in 1994 en van 2,1 procent in 1995.

De situatie in Duitsland blijft echter minder rooskleurig. De gevolgen van de eenwording en de aanpassing van zijn industrie drukken zwaar door. Het magere herstel in 1994 komt voor rekening van de vroegere DDR. In het westen van Duitsland zal volgens Brussel helemaal geen groei zijn. In 1995 zal de economie aantrekken met 1,6 procent.

Vorige maand voorspelden vijf prominente Duitse onderzoeksinstituten voor Duitsland voor 1994 nog 1,5 procent groei. Christophersen vond die voorspelling "een beetje te optimististisch". De Europese Commissie heeft naar zijn zeggen onvoldoende materiaal aangetroffen om die verwachting te staven.

De werkloosheid zal alleen maar verder groeien, de betere vooruitzichten voor de EG ten spijt. Voor dit jaar zal het gemiddelde percentage werklozen uitkomen op 10,6, om alleen maar toe te nemen tot 11,2 procent van de beroepsbevolking in 1994 en 11,3 procent in 1995. Pas bij een economische groei van drie procent is volgens Christophersen een verbetering van de werkgelegenheid te verwachten.

Voor Nederland rekent de Europese Commissie, na een achteruitgang van 0,3 procent dit jaar, op een groei van 0,9 procent in 1994 en 1,8 procent groei in 1995. De werkloosheid zal toenemen van 8,2 procent dit jaar tot 9,1 en 9,5 procent in respectievelijk 1994 en 1995.

Christophersen vond verder de inflatie niet bemoedigend, ook al zal die verder dalen van 3,8 procent dit jaar tot 3,5 en 3,2 procent in 1994 en 1995. In Nederland ligt het verwachte percentage dit jaar op 2,1 procent. Dat zal oplopen tot 2,5 en 2,7 procent in de komende twee jaar.

Op het vlak van het overheidstekort zit de EG momenteel op een naoorlogs record met een gemiddelde van 6,4 procent van het Bruto Nationaal Produkt dit jaar. De komende twee jaar zou het percentage zakken tot 5,9 en 5,5 procent.

Nederland doet het met een geschat begrotingstekort van vier procent dit jaar niet slecht. Verwacht wordt dat het percentage in 1994 met 0,1 procent zal oplopen om vervolgens weer te zakken tot 3,6 procent in 1995. Alleen Ierland en Luxemburg doen het beter.

Als gevolg van de algemene tendens tot loonmatiging zullen de consumentenbestedingen binnen de beperkingen blijven. Het herstel van de vraag zal volgens de Europese Commissie moeten komen van de investeringen, de handel en een verdere verlaging van de rente. Wat dat laatste betreft moet Duitsland de toon aangeven, aldus Christophersen.

■ *LIMAVADY - De twintigjarige Stephen Irwin, die ervan wordt verdacht een van de moordenaars te zijn van zeven mensen die vorige week in een bar in Greysteel werden doodgeschoten, wordt overgebracht van het gerechtsgebouw naar de gevangenis. Drie anderen zijn ook beschuldigd van de moorden en het lidmaatschap van een paramilitaire organisatie.*
(AFP-satellietfoto)

Serviërs eisen Sarajevo op in ruil voor land

SARAJEVO - De Bosnische Serviërs willen alleen meer land geven aan de moslims indien zij de zeggenschap krijgen over Sarajevo. Dat heeft hun leider, Radovan Karadzic, gisterenavond gezegd. "We eisen dat Sarajevo aan ons wordt gegeven, omdat het een Servische stad op Servisch grondgebied is", aldus Karadzic.

Frankrijk en Duitsland hebben voorgesteld de sancties tegen Servië geleidelijk op te heffen wanneer de Serviërs drie procent van het Bosnische grondgebied afstaan aan de moslims. De Verenigde Staten zijn ongelukkig met het initiatief omdat het een beloning zou zijn voor de Servische agressie.

Karadzic deed zijn uitspraken enkele uren nadat bij nieuwe beschietingen op de Bosnische hoofdstad Sarajevo acht doden en 35 gewonden waren gevallen. De slachtoffers vielen toen bommen insloegen bij het televisiegebouw en het Kosevo-ziekenhuis. De traumakliniek van het ziekenhuis lag vol kermende en huilende kinderen, gewond door granaatscherven, terwijl ambulances af en aan reden om andere slachtoffers op te halen.

VN-bemiddelaar Thorvald Stoltenberg is teleurgesteld teruggekeerd uit Sarajevo, zo is vernomen uit bronnen bij de onderhandelaars in Genève. Stoltenberg zou bij de nieuwe Bosnische moslim-premier Haris Silajdzic "geen enkele aanmoediging" hebben gevonden voor hervatting van de onderhandelingen op basis van het vredesvoorstel dat de moslims afgelopen september van de hand wezen. Het Bosnische parlement, waar de moslims in de meerderheid zijn, eiste toen meer concessies van de Serviërs.

De afgelopen dagen zijn ook de sluipschutters weer actief geworden, met name op "Sniper's Alley", één van de belangrijkste doorgangswegen van de stad. Het geweld in de Bosnische hoofdstad laaide dinsdag in alle hevigheid op na enkele maanden van relatieve rust. Daarbij vielen negen doden en 70 gewonden.

De spanning in Sarajevo liep op, nadat de Bosnische regering van vooral moslims de evacuatie van Serviërs had gestaakt uit woede over de ontvoering van twee Kroatische lijfwachten van de bisschop van Sarajevo door de Bosnische Serviërs. De twee waren eerder op de dag door hun ontvoerders losgelaten, maar meteen weer opgepakt. Voorzitter Momcilo Krajisnik van het "parlement" van de Bosnische Serviërs bemiddelt voor hun vrijlating.

Als gevolg van het incident hebben de Bosnische autoriteiten de evacuatie van Servische inwoners van Sarajevo tot vandaag opgeschort. In totaal 1.500 burgers zouden de stad verlaten, onder wie 625 Serviërs, maar van hen zijn tot dusver nog maar 350 vrouwen en kinderen weggebracht.

Schiphol groeit sneller dan verwacht door lijndiensten

SCHIPHOL - Het aantal pasagiers dat via de luchthaven Schiphol reist, is de eerste negen maanden van dit jaar toegenomen met 10,1 procent ten opzichte van dezelfde periode van vorig jaar. Er hebben dit jaar tot nu toe 15,9 miljoen passagiers van de luchthaven gebruikgemaakt en dat is volgens de Schiphol-directie boven verwachting.

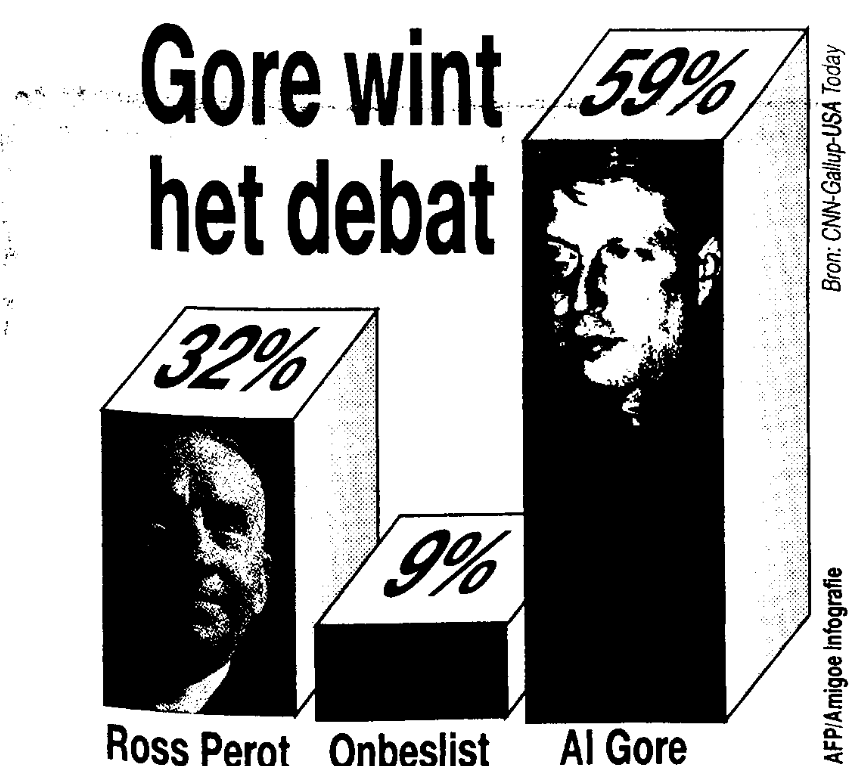
De groei doet zich voor in het lijndienstvervoer dat met 13 procent toenam. Het chartervervoer laat nog steeds een lichte daling zien, alhoewel dit herstellende is. De groei van het lijndienstvervoer wordt veroorzaakt doordat de KLM het aantal vluchten drastisch heeft uitgebreid. Ook kiezen steeds meer vakantiegangers een lijndienst om naar hun bestemming te vliegen in plaats van een vakantiecharter. Ten slotte komen steeds meer zakelijke reizigers van regionale Britse luchthavens naar Schiphol om naar een intercontinentale bestemming te vliegen. Schiphol afficheert zich op de Britse markt als "Londens derde luchthaven".

Schiphol verwacht dit jaar de grens van 20 miljoen passagiers te overschrijden. De overslag van vracht op de luchthaven zal naar verwachting voor het eerst de een miljoen ton passeren.

Protesten in Nigeria

LAGOS - Honderden jongeren zijn vandaag in de Nigeriaanse havenstad Lagos de straat opgegaan om te protesteren tegen de hoge brandstofprijzen. De demonstranten hebben brandende blokkades opgeworpen op de hoofdweg, die het eiland waarop Lagos ligt, verbindt met het vasteland.

De acties zijn vooral gericht tegen het besluit van premier Ernest Shonekan de brandstofprijzen met 600 procent te verhogen. Het protest komt bovendien een dag nadat het hooggerechtshof in Lagos heeft bepaald dat de interim-regering van Shonekan ongrondwettig is. Volgens het vonnis had oud-president Ibrahim Babangida eind augustus niet het recht om Shonekan te benoemen. Babangida installeerde op 26 augustus de interim-regering, kort nadat hij was teruggetreden.

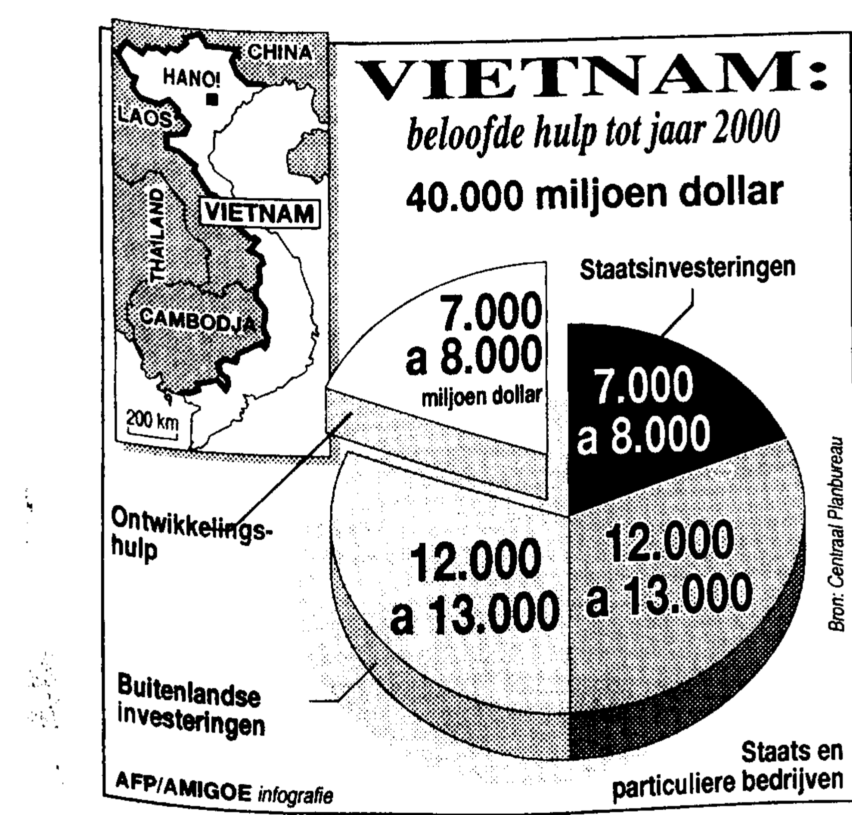

De Amerikaanse vice-president Al Gore kwam als winnaar uit de bus bij het debat over het NAFTA-akkoord. Dit handelsakkoord tussen de Verenigde Staten, Canada en Mexico moet volgende week door het Congres worden bekrachtigd en president Clinton zal alle steun nodig hebben om een meerderheid te halen. Volgens een opinie-peiling van Gallup, CNN en USA Today kwam Gore, die het debat met Perot voerde in het t.v.-programma Larry King Live met groot verschil als overwinnaar te voorschijn.

Likud steunt Rabin inzake Jordanië

JERUZALEM - Likud, de belangrijkste oppositiepartij in het Israëlische parlement, staat achter de vredesonderhandelingen, die de regering-Rabin met Jordanië voert. Dit heeft fractieleider Moshe Katzav vandaag verklaard.

"Wij steunen de onderhandelingen met Jordanië, die een vredesakkoord met dat land beogen", aldus Katzav. Hij sprak zich uit voor "ondergeschikte gebiedsconcessies in combinatie met adequate veiligheidsafspraken" op weg naar een vredesakkoord. Hij doelt hiermee op kleine wijzigingen in het verloop van de bestandslijn tussen de twee landen ten zuiden van de Dode Zee.

GENERAL MOTORS, Amerika's grootste autoconcern, treft over het resultaat van het derde kwartaal een voorziening van 950 miljoen dollar. De voorziening is een aanvulling op het geld dat al eerder werd uitgetrokken voor de sluiting van enkele fabrieken. Donderdag presenteert GM zijn kwartaalresultaat. Deskundigen houden het op een verlies van 85 miljoen dollar, exclusief de extra voorziening.

Duitse douaniers doodgeschoten

PASSAU/WENEN - Een Hongaar heeft in de nacht van woensdag op donderdag twee Duitse douaniers doodgeschoten, toen dezen hem en een landgenoot wilden controleren op de verdenking van diefstal. De schietpartij deed zich voor in de "Donaukurier", de nachttrein tussen Wenen en Dortmund.

Kort nadat de twee Duitse douaniers, van 20 en 32 jaar, in de buurt van de Oostenrijkse grensplaats Scharding de twee Hongaren in een aparte coupé hadden gebracht om hen te fouilleren, trok één van hen een revolver. Hij doodde de twee Duitsers en wist zelf te ontsnappen.

De politie in Oostenrijk heeft groot alarm geslagen. Automobilisten hebben de dringende raad gekregen, geen mannelijke lifters mee te nemen. De bevolking werd opgeroepen uit te kijken naar de man die 31 jaar oud is en uit Budapest komt. Zijn landgenoot is gewond in een ziekenhuis opgenomen.

Later heeft men tussen de bagage van de twee Hongaren een koffer aangetroffen met plastic-springstof en een handgranaat.

■ *NEW YORK— Leden van de internationale vakbond voor werknemers in de textielindustrie protesteren tijdens een bijeenkomst in Manhattan tegen het Nafta-verdrag, dat een vrijhandelsakkoord beoogt tussen de VS, Canada en Mexico. Het Amerikaanse Congres zal 17 november het verdrag in stemming brengen.*

(AFP-satellietfoto)

Tamil Tijgers brengen marine Sri Lanka zware slag toe

COLOMBO - Bij een verrassingsaanval van de Tamil Tijgers zijn vandaag op Sri Lanka waarschijnlijk meer dan 180 doden gevallen onder leden van de strijdkrachten, vooral van de marine. De guerrillastrijders stalen enkele patrouilleboten evenals twee kanonneerboten, aldus een woordvoerder van de militairen.

"De aanval is enorm. De gevechten gaan nog steeds door", zei een militaire zegsman. De Tamil Tijgers zouden de marinebasis Nagathivanthurai bij Pooneryn volledig hebben overrompeld. Ze plunderden tevens het wapenarsenaal van de basis. Onduidelijk is hoeveel guerrillastrijders zijn gesneuveld.

De Srilankaanse autoriteiten hadden de basis opgericht om te verhinderen dat de Tamil Tijgers ongehinderd de lagune van Jaffna kunnen oversteken. Op de basis zijn twee bataljons gelegerd, samen zo'n 1.500 man.

Ooggetuigen zeiden dat circa 500 guerrillastrijders de aanval hadden geopend, nadat ze er vermoedelijk in waren geslaagd de lagune over te steken.

De Tamil Tijgers strijden in het noorden en oosten van Sri Lanka voor een eigen staat.

STROOMONDERBREKING

Veel werkzaamheden kunnen wij voor u uitvoeren zonder u te storen, doch ditmaal moeten wij de stroomvoorziening onderbreken op:

* **Dinsdag 16 november 1993 van 9.00 a.m. tot 16.00 uur;**
* **Tortolaweg van Cubaweg tot Barbadosweg en omgeving.**

----

* **Woensdag 17 november 1993 van 9.00 a.m. tot 16.00 uur;**
* **Trinidadweg van Porto Ricoweg tot Tortolaweg, gedeeltelijk Acklinsweg, gedeeltelijk Bequiaweg.**

----

* **Donderdag 18 november 1993 van 9.00 a.m. tot 16.00 uur;**
* **Porto Ricoweg van Cubaweg tot Trinidadweg, Bequiaweg kompleet.**

* * *

ING Bank heeft een vertegenwoordiging geopend in Harare (Zimbabwe). Van daaruit worden de activiteiten in zuidelijk Afrika ondersteund. De bank heeft nu in het buitenland 65 vestigingen in 40 landen.

Nieuwe rechters Hof in Den Haag

NEW YORK — De Veiligheidsraad en de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties hebben gisteren in New York vijf nieuwe rechters in het Internationale Hof van Justitie in Den Haag gekozen.

De vijftien leden van de Veiligheidsraad kozen eenstemmig de Duitser Carl August Fleischhauer, de Japanner Shigeru Oda en Jiuyong Shi uit China. Alle drie rechters kregen daarnaast ook de absolute meerderheid uit de Algemene Vergadering achter zich. Fleischhauer is plaatsvervangend secretaris-generaal van de VN.

De Hongaar Geza Herczegh en José Luis Jesus uit Kaapverdië, die deze maand voorzitter is van de Veiligheidsraad, behaalden in de Raad een absolute meerderheid. Maar in de Algemene Vergadering verzamelden zij pas na twee rondes genoeg stemmen.

De negenjarige ambtstermijn van de nieuwe rechters begint op 6 februari, als vijf andere magistraten volgens schema vertrekken uit het College van in totaal vijftien rechters.

BONAIRE

AGENDA

POLITIE:	8000/
alarmnr.:	11
BRANDWEER:	8222/
alarmnr.:	11
TAXICENTRALE:	8845
HOSPITAAL:	8900/
fax	7446/
alarmnr.	14
BEJAARDENTEHUIS:	8350

****

OPENBARE BIBLIOTHEEK
openingstijden voor het publiek:
Kralendijk:
maandag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en donderdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.30 uur.
Rincon:
woensdag van 14.00-18.00 uur en vrijdag van 14.00-17.30 uur.

****

POSTKANTOOR
(openingstijden)
Zegelverkoop
Kralendijk (tel.: 8508): maandag t/m donderdag van 07.30/12.00.13.30-17.00 uur; vrijdag van 07.30-12.00/13.30-16.00; zaterdag gesloten.
Rincon (tel.: 6214): maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur; zaterdag gesloten.
Geldloket
(Postwissels, Postspaarbank, Sigu-cheque en Giro Betaalkaart)
Kralendijk en Rincon: maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur; zaterdag gesloten.

****

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8896.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

****

SLACHTHUIS LVV
(tel.: 4393)
open van maandag t/m vrijdag van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren aantal slachtdieren bij keurmeester melden.

****

DIERENARTS
(Kaya Lagoen 24-A, Antriol)
spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 13.30-14.30 uur; spreekuur te Rincon elke donderdag van 17.00-17.30 uur bij Hulpbestuurskantoor.
Voor **spoedgevallen** gelieve tel.: 4255 te bellen of fax 7655.

STICHTING DIERENASIEL BONAIRE
Bonaire Animal Shelter Foundation
(Lagunweg 26. Tel.: 4989)
openingstijden maandag t/m zaterdag van 08.00-12.00/15.00-17.00 uur.

****

KLACHTEN(BEZORGING)
Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel.: 8204 (na 18.00 uur tel.: 8342).

****

Nochi Willem: 'Paboso neemt geen deel aan blokvorming'

KRALENDIJK — "Op 26 september 1993 hebben meer dan tachtig wijkleiders van de Partido Boneriano Sosial unaniem besloten, dat de Paboso aan geen enkele blokvorming voor de komende Statenverkiezing zal deelnemen". Dat zegt Nochi Willem, fraktieleider van de gele partij in de eilandsraad.

De voornaamste reden daarvoor is het weinige respect en de al zeven maanden durende houding van de Partido Democratico die nauwelijks van een eerlijke en open houding getuigt. "De wijkleiders van de Paboso achtten een blokvorming met de PDB onder leiderschap van Abraham een politieke zelfmoord van de hele partij. De Paboso is namelijk momenteel de enige partij die zich in de politieke arena kan wagen zonder een verleden van ondeugdelijk of onbehoorlijk bestuur", zegt Willem.

Opnieuw heeft de Paboso duidelijk geconstateerd, dat de UPB en de PDB tot dezelfde familiepartij behoren die al sedert 1954 Bonaire bestuurt. "Er is dus al geruime tijd sprake van blokvorming achter de politieke gordijnen. Dat is de blokvorming tussen UPB en PDB. Nu uitgebreid met de POB". Dat constateert Willem, die echter benadrukt, dat de Paboso zich zal blijven inzetten voor de minder bedeelden en voor een open bestuur dat gebaseerd is op deugdelijkheid.

Met deze filosofie als achtergrond zal Paboso bij de komende Statenverkiezingen aan de kiezers een duidelijk alternatief voorleggen: of alles blijft bij het oude met alle gevolgen van dien, die thans duidelijk tast- en zichtbaar zijn geworden (Willem doelt op de door de UPB-leiders gebouwde winkelcentra: red) of er wordt gekozen voor een nieuwe frissere aanpak.

De Paboso-leider zegt de keuze in vertrouwen aan de kiezer te laten. Dat Jopie Abraham bij de verkiezingen voor de eilandsraad in 1987 als lijsttrekker een totaal van 1106 stemmen behaalde — meer persoonlijke stemmen dan de Paboso als partij ooit heeft gehaald — vindt Nochi Willem niet relevant.

Abraham behaalde bij de Statenverkiezing van 1990 als laatste op de gecombineerde PDB/POB lijst slechts 126 stemmen. Exact de helft van het aantal van 256 stemmen dat Willem behaalde. "Daarmee bleek dat het volk om de bekende reden alle vertrouwen in Abraham heeft opgezegd. Hij werd dus radicaal door het kiezersvolk afgewezen. Uit deze summiere gegevens blijkt wel dat bij sommige politici en de correspondent van de Amigoe weinig tot geen enkele politieke realiteitszin te bespeuren valt. Dat is de mening van Norwin Willem, fractieleider van de Paboso die opnieuw stelling heeft genomen tegen het samengaan van de oppositiepartijen.

Ook op het congres dat afgelopen zondag werd gehouden door de Paboso werd deelname aan een blokvorming afgekeurd. "De UPB/PDB/POB behoeft voor de Paboso niet op een kier te staan. Die deur kan dicht", zegt Willem.

Nieuwe directeur FAO legt nadruk op milieu

ROME - De nieuwe directeur-generaal van de wereld voedselorganisatie de FAO, de Senegalees Jacques Diouf, ziet de bescherming van het milieu in de Derde Wereld als één van zijn belangrijkste prioriteiten. Dat heeft hij gisteren in Rome gezegd op de eerste persconferentie sinds zijn verkiezing.

Diouf wees erop dat de afgelopen tien jaar 19 miljoen hectare bos is vernietigd. Met name in Afrika heeft de verstoring van het ecologisch evenwicht, in combinatie met de aanhoudende droogte, geleid tot een aanzwellende migratiestroom naar de rijke landen. Ook wil Diouf wat doen aan de voedselsituatie in Afrika.

Diouf treedt op 1 januari aan als FAO-directeur, en wordt daarmee de eerste Afrikaan die de organisatie leidt sinds zij in 1945 werd opgericht.

Cecilia: 'Besturen op basis realiteit'

KRALENDIJK — Volgens Willem Cecilia zal de Partido Democratico Boneriano (PDB) voor de komende Statenverkiezingen een realistisch programma voorleggen aan de kiezer. Hij benadrukt dat een beleidsprogramma meer inhoudt dan het opsommen van een aantal wensen die de partij verwezenlijkt wil zien.

Volgens de PDB-leider is het wenselijk dat de kiezer van te voren op de hoogte is van de manier waarop een politieke partij de bevolking denkt te leiden. "Een partijprogramma dat misschien wel interessant is om te lezen, een programma dat gebaseerd is op onjuist feiten of het totaal ontbreken van een partijprogramma kan nauwelijks bijdragen tot een juiste keuze". Dat is de mening van het PDB-bestuurslid William Cecilia.

Het partijprogramma van de PDB zal echter realistisch zijn, belooft Cecilia. Gebaseerd op de bestaande mogelijkheden, waarin de gehele bevolking van groot tot klein, zonder enig onderscheid in nationaliteit, ras of geloof kan bijdragen aan de ontwikkeling van een zonnige toekomst voor iedereen. Het partijprogramma kan de komende week tegemoet worden gezien, beloofde de PDB-leider tijdens zijn politieke praatje voor het lokale radiostation.

Reisagenten uit Miami

KRALENDIJK — Vorige week waren Bonhata, ALM en TCB de gastheren van een viertal reisagenten van de Barbachano Tours uit Miami. Dit bedrijf is een van de grootste overkoepelende bedrijven op het gebied van reizen. Met dit laatste bezoek is nu ook Bonaire in hun pakket opgenomen.

Tijdens het verblijf van het viertal werd het eiland verkend en kennis gemaakt met de logeermogelijkheden. Dat resulteerde in een contract met vier hotels. Op de foto TCB-toeristengids Richard Faneyte, een vertegenwoordigster van de ALM in Miami en het viertal reisagenten.

Incident bij grens van Irak en Koeweit

KOEWEIT - Iraakse en Koeweitse grenstroepen hebben elkaar woensdagochtend beschoten. Er zijn geen slachtoffers gemeld, zo heeft het Koeweitse persbureau meegedeeld. Irak ontkende dat er geschoten is.

Een woordvoerder van de Iraakse regering in Bagdad noemde de berichten over de schietpartij uit de lucht gegrepen en "ongefundeerd". "Er heeft geen vuurgevecht plaatsgehad met de Koeweiti's."

Een Amerikaanse regeringsfunctionaris in Washington bevestigde het incident echter, maar noemde de botsing "niet ernstig".

Het Koeweitse persbureau citeerde een regeringsverklaring volgens welke Iraakse troepen "het vuur openden op een Koeweitse grenspost ten oosten van Al-Abdali". De wachtpost beantwoordde het vuur en riep de hulp in van versterkingen.

Bronheffing op dividend naar Antillen in strijd met EG-recht

DEVENTER — De bronheffing van maximaal 7,5 procent, die Nederland sedert 1 januari 1986 heft op dividenduitkeringen van een Nederlandse dochtermaatschappij aan de Antilliaanse moedermaatschappij, staan op gespannen voet met het EG-recht.

De permanente vertegenwoordiger van de Nederlandse Antillen bij de EG, dr. R.S.J. Martha, concludeert dat in een artikel in het Weekblad voor Fiscaal Recht van deze week.

Er zit spanning tussen het non-discriminatie artikel 132 van het EG-verdrag, waarop de Nederlandse Antillen krachtens artikel 227 aanspraak kunnen maken, en de dividendheffing in Nederland. Die trad aan de oppervlakte met de afkondiging van de moeder-dochterrichtlijn van de EG van 23 juli 1990.

Die richtlijn verbiedt Nederland om hier dividendbelasting te heffen van een dochtermaatschappij, die dividend uitkeert aan een moeder in een ander EG-land. Ook het moederland mag geen dividendbelasting heffen. Wel kan het land van de moedermaatschappij vennootschapsbelasting opleggen, waarbij de vennootschapsbelasting die de dochter al heeft betaald moet worden verrekend (Geen dubbele belastingheffing).

Martha concludeert, op grond van uitgebreide jurisprudentie, dat de Nederlandse Antillen op gelijke voet met andere EG-landen moeten worden behandeld, als het gaat om de toepassing van de moeder-dochterrichtlijn. Het non-discriminatiebeginsel heeft rechtstreekse werking en de rechter heeft geoordeeld dat het niet gaat om "streefnormen" maar om "resultaatsverbintenissen". Hierdoor zou een belastingplichtige, die zich gedupeerd voelt door de heffing op dividendstromen naar de Antillen, zich rechtstreeks tot de rechter kunnen wenden. Martha gaat in zijn artikel overigens niet in op eventuele proefprocessen.

De heffing van dividendbelasting op de Nederland-Antillen route is geregeld in artikel 11 van het belastingverdrag voor het Koninkrijk. Tot 1986 gold een belastingvrijstelling. Die werd geschrapt, juist om dat er oneigenlijk gebruik van werd gemaakt door in het buitenland gevestigde concerns. Die hadden weinig oog voor de bijzondere relatie tussen de Antillen en Nederland.

Zij lieten winst via een Nederlandse dochtermaatschappij naar de Antillen vloeien in de vorm van onbelaste dividenduitkeringen. De winststroom naar Nederland werd door de belastingen ontzien op grond van diverse bilaterale belastingverdragen tussen Nederland en derde landen.

Het tarief van 7,5 procent, of 5 procent indien op de Antillen minstens 5,5 procent winstbelasting wordt geheven, is het resultaat van een compromis tussen de conflicterende belangen van Nederland en de Antillen.

Amstelauto op Bonaire

Eergisteren werd de eerste AMSTEL 'dop-auto' officieel overhandigd aan de gelukkige winnaar. Op de plek waar de dop 'gevonden' werd, Bo Toko op Noord Saliña in Bonaire, overhandigde Pim Fangman, commercial manager van de Antilliaanse Brouwerij, de sleutels van de splinternieuwe Suzuki truck aan winnaar Urbano (Ban-Ban) Nicolaas.

Het geheel had een feestelijk tintje en de hele buurt was uitgelopen om deze 'happening' mee te maken. Er ging een groot gejuich op toen 'Ban-Ban' en zijn vrouw de truck doopten met een paar flessen bier en ze symbolisch mee weg reden. Op de foto, v.l.n.r. A. (Pim) Fangman van de brouwerij, J. (Joe) Marchena, manager van J.C. Herrera N.V. (distributeur Amstel Bonaire), en Urbano Nicolaas met zijn echtgenote.

Schoolleiders volgen training in Rotterdam

KRALENDIJK — Aanstaande vrijdag vertrekken de hoofden van de Bonaireaanse scholen voor basis-, kleuter- en speciaal onderwijs naar Nederland voor een nascholing in managementvaardigheden gericht op schooldirecties. De groep bestaat verder uit drie onderwijsbegeleiders van de SEF. Delegatieleider is mw. J. Wout, onderwijsbegeleidster van de SEF. In dezelfde periode voeren gedeputeerde Ramoncito Booi en het hoofd SEF onderwijsbesprekingen in Nederland. Het programma in Nederland is een vervolg op de onlangs op Bonaire afgesloten basistraining schoolmanagement voor de schoolhoofden in het kader van de in gang gezette vernieuwingen in het kleuter- en basisonderwijs. De hoofden krijgen een belangrijke begeleidende en ondersteunende rol bij de invoering van de nieuwe methoden voor taal en rekenen. Om hen daarop verder voor te bereiden is een voortgezette training opgezet door het Rotterdamse Centrum voor Educatieve Dienstverlening (CED), in samenspraak met de dienst onderwijs van Bonaire, SEF. Behalve de Bonaireaanse deelnemers wordt de training ook gevolgd door directeuren van Nederlandse basisscholen.

Het programma houdt rekening met de verschillende behoeften uit kleuter-, basis en speciaal onderwijs. Het bestaat o.a. uit workshops over opvang van anderstaligen, onderwijsstimulering, leerlingvolgsystemen, Interne Begeleiding en begrijpend lezen. Voor de schoolhoofden van de basisscholen en de onderwijskundig medewerkers van de SEF wordt een driedaagse training "Leidinggeven aan veranderingen" verzorgd.

Specifiek voor de hoofdleiders is een workshop over het kiezen van geschikte materialen en een bezoek aan de Rolfmiddelententoonstelling gepland. Tevens bezoeken alle schoolleiders voor hen relevante stagescholen in Rotterdam. Wat betreft de stagescholen is specifiek gezocht naar scholen met veel Antilliaanse leerlingen om een voor beide kanten vruchtbare informatie-uitwisseling te bewerkstelligen.

De trainingen worden verzorgd door onderwijsbegeleiders van het CED en vinden voor een belangrijk deel plaats in het Nationaal Onderwijs Centrum te Rotterdam. Op 1 december zullen de hoofden van de basisscholen naar Bonaire terugkeren. De groep uit het kleuteronderwijs wordt 24 november terugverwacht.

TE KOOP / TE HUUR

KOERSEN CENTRALE BANK

NOTERINGEN BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK)
GELDIG OP DONDERDAG 11 NOVEMBER 1993 EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.330	1.350	1.370
PND STERLING	2.560	2.615	2.675
NED GLD	93.24	93.96	94.76
ZW FRANCS	118.86	119.58	120.38
FR FRANCS	28.93	30.03	30.73
DUITSE MARK	104.82	105.54	106.34
IT LIRE	0.76	1.06	1.12
AR FLORIN	98.00	100.00	˙100.20
			˙˙100.00
JAPANSE YEN	166.11	166.97	167.77
ECU	-.-	202.25	203.05

˙VOOR BANKPAPIER
˙˙VOOR OVERBOEKINGEN EN BANKCHEQUES

INGEVOLGE ARTIKEL 12 VAN HET CENTRALE BANK-STATUUT STELT DE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN (CENTRALE BANK) DE KOERSEN VAST VOOR HET DEVIEZENVERKEER:

DISCONTO: 6%
BELENINGSRENTE: 7%

7,125% obl. 1991/1993	koers: 100,20%	Eff. rendement	6,33 %	Land
7,25 % obl. 1989/1994	koers: 99,58%	Eff. rendement	7,50 %	Land
8,625% obl. 1990/1995	koers: 101.99%	Eff. rendement	7,875%	Land
8,50 % obl. 1991/1996	koers: 99,58%	Eff. rendement	8,625%	Land
8,00 % obl. 1989/1999	koers: 96,24%	Eff. rendement	8,75 %	Land
8,25 % obl. 1989/2004	koers: 95,52%	Eff. rendement	8,875%	Land
7,00% obl. 1990/1993	koers: 100,20%	Eff. rendement	6,33 %	Eiland
8,50 % obl. 1991/1997	koers: 99,56%	Eff. rendement	8,625%	Eiland
8,625% obl. 1992/1997	koers 100.00%	Eff. rendement	8,625%	Eiland

Ecuador betaalt met bananen voor bussen van Mercedes

STUTTGART - Ecuador koopt bij Mercedes autobussen en betaalt daarvoor met bananen, zo heeft een woordvoerder van de Duitse autofabrikant woensdag bevestigd. Het eerste proefproject, ter waarde van zes miljoen dollar, loopt al en de eerste schepen met bananen zijn al geladen. In april levert Mercedes dan honderd bussen voor het openbaar vervoer.

Het project werd dinsdag wereldkundig gemaakt door de Duitse president, Richard von Weizsäcker. Hij brengt op het ogenblik een staatsbezoek aan Ecuador. De bananen worden - vermoedelijk in oost-Europa - verkocht door Debis, een dochteronderneming van Mercedes.

Er wordt onderhandeld over meer transacties, die de komende twee jaar goed zijn voor ongeveer honderd miljoen dollar. Mercedes produceert de bussen voor Ecuador in Brazilië.

Ecuador is sterk afhankelijk van de export van bananen en wordt zwaar getroffen door de beperkingen die de Europese Gemeenschap hanteert voor de import van bananen uit Latijns Amerika. Het land verwacht door die beperkingen jaarlijks 250.000 ton bananen minder te kunnen exporteren, hetgeen een verlies oplevert van omgerekend tegen de f 60 miljoen. Het land kan dat allleen :pvangen door het vinden van nieuwe afzetmogelijkheden.

SAS

STOCKHOLM - De Scandinavische luchtvaartmaatschappij SAS heeft in de eerste negen maanden van dit jaar een verlies geleden van 1,1miljard Zweedse kroon (f 260 miljoen). Dit resultaat staat in sterk contrast met de winst van 616 miljoen kroon (f 144 miljoen) die de maatschappij, eigendom van de overheden in Zweden, Denemarken en Noorwegen, in de eerste negen maanden van vorig jaar boekte.

Sas zegt dat de omslag in het resultaat vooral is veroorzaakt door de sterke koersdaling van de Zweedse kroon sinds het najaar van 1992. Als deze factor buiten beschouwing wordt gelaten, is er sprake van een winst, aldus de maatschappij, die dit verder niet toelichtte.

Dollar levert in

AMSTERDAM - De Amerikaanse dollar liet dondermorgen op de Europese wisselmarkten een lagere koers aantekenen. In Amsterdam lag de koers om 10.00uur op f 1,8940na een slotkoers van f 1,9025 op woensdag. Woensdagavond in New York was de koers afgegleden tot f 1,8935.

De handel in dollars zag er rustig uit. Vermoedelijk blijft dat de hele dag zo, omdat in de VS maar op beperkte schaal wordt gehandeld wegens de viering van Veterans Day. De financiële markten daar zijn wel open, maar overheidsinstellingen en banken blijven dicht.

Op de wisselmarkt van Tokyo gingen, net zoals eerder in New York, geruchten dat de Amerikaanse centrale banken dollars hadden gekocht om de koers ten opzichte van de yen op peil te houden. Die geruchten bleken ongegrond te zijn.

Voor het pond sterling werd donderdagmorgen in Amsterdam een koers opgegeven van f 2,8000. Woensdag had de Britse munteenheid de markt verlaten op f 2,7985. De munteenheden in het Europese Monetaire Stelsel lieten ook slechts kleine koersveranderingen zien. Sommige waren iets hoger, andere wat lager.

De effectenbeurs van Tokyo wist winst te boeken. De stijging van de nikkeiindex van de 225 fondsen met 36,81 punten tot 18.158,52 punten stelde weliswaar niet veel voor, maar na enkele dagen waarin de index fors naar beneden ging, betekende het kleine herstel voor velen een opluchting. Aankopen door koopjesjagers aan het einde van de handel weerhielden de beusbarometer van een daling.

Autoproducent AUDI, onderdeel van het Volkswagenconcern, verwacht dit jaar dertien miljard mark om te zetten, 22 procent minder dan in 1992. De autoverkoop zal met ongeveer een kwart verminderen tot 360.000 stuks en de produktie met dertig procent tot 345.000 auto's. Audi denkt in 1994 ruim duizend banen te schrappen. Dit jaar verdwenen er 4000.

FINANCIEEL NIEUWS

Ahold blaakt van zelfvertrouwen

ZAANDAM - Voortgaande groei in Nederland, gebruik maken van de onbeperkte mogelijkheden in de VS en toenemende kansen in Latijns-Amerikaanse landen zoals Mexico. Verder wordt voor het eerst het oog serieus gericht op de lonkende "Asian tigers", de snelgroeiende economieën in het Verre Oosten.

Aan de vooravond van de introduktie van Ahold op de belangrijkste beurs van de wereld, Wall Street, zegt een van optimisme blakende topman Cees van der Hoeven te geloven in een onverminderde groei van zijn concern. Net als in de voorgaande vijf jaar voorziet hij een verdubbeling van de concernomzet, ofwel een gemiddelde groei per jaar van 15 procent.

Dat Nederland voor de detailhandel "vol" zou zijn, wuift Van der Hoeven weg. Bij het belangrijkste onderdeel in Nederland, Albert Heijn, wordt nog steeds de volledige kasstroom van rond de f 300 miljoen geïnvesteerd in uitbreidingen, nieuwe winkels en uitrusting.

"De klant bepaalt de grenzen van de groei en wij zijn nog steeds gezochte partners bij gemeenten en projectontwikkelaars". Het einde van de groei is volgens hem dan ook nog niet in zicht, al zit Albert Heijn al met een marktaandeel van ruim 27 procent. Bovendien bezit Ahold een meerderheidsbelang in schuitema, die ongeveer 10 procent van de markt bedient. Ondanks de stagnatie op de markt door de recessie groeit Albert Heijn ten koste van de concurrent. Vooral in het noorden van het land, van oudsher een zwak gebied voor het concern, is de groei sterk. In het bijzonder de franchising, de aansluiting van zelfstandige winkeliers in meestal kleinere plaatsen bij de keten, blijkt hier erg aan te slaan.

Ook de speciaalzaken (zoals de Etos-drogisterijen en de Gall + Gall-slijterijen) blazen hun partij stevig mee, in 1992 namen deze f 1 miljard of 5 procent van de concernomzet voor hun rekening en dat percentage kan volgens Ahold naar 10. In Nederland speelt de bevolkingsontwikkeling Ahold in de kaart doordat de bevolking daar in tegenstelling tot andere Europese landen nog steeds groeit.

Van der Hoeven veronderstelt dat van de gemiddelde groei van 15 procent per jaar tweederde of 10 procent voor rekening zal komen van de bestaande bedrijven. De rest zal moeten komen uit nieuwe activiteiten.

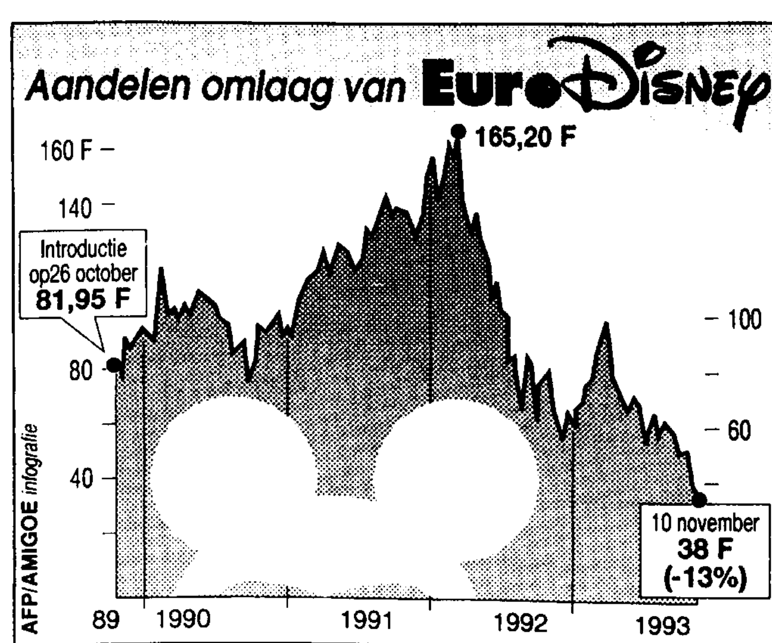
De mogelijkheden in de VS zijn daarbij onbeperkt. Ahold staat met zijn supermarktketens in Amerika nu zevende op de ranglijst, "maar eigenlijk stelt dat gezien de omvang van de markt allemaal nog niet zoveel voor", zo relativeert Van der Hoeven de Amerikaanse positie. De belemmerende factor bij het verder uitslaan van de vleugels is eigenlijk alleen het probleem van het bereiken van rendabele groei, maar overnemingen in de VS zijn mogelijk en zijn ook doelstelling. "Wij zijn actief bezig, maar zijn zeer selectief. Ahold is er zeker niet op uit om pure omzet te kopen".

In de hele filosofie past heel duidelijk de overgang van de Nasdaq, de elektronische effectenbeurs, naar de "echte" beurs in New York. Wall Street betekent een betere toegang naar vooral de particuliere belegger en levert bovendien extra naamsbekendheid op. De Nasdaqbeurs is vooral het speelterrein van de institutionele beleggers. Wall Street kan allereerst een stimulans vormen voor uitbreiding van het aandelenbezit bij de werknemers in Amerika. Terwijl traditioneel particulier aandelenbezit in de VS populairder is dan in Europa, is het aandelenbezit onder het Amerikaanse personeel beperkt tot 2500 personen. Het aantal volle banen bij Aholdbedrijven in de VS bedraagt ongeveer 37.000. In Nederland is dat ruim 27.000.

De grote uitdaging voor Ahold is bij voortduring tijdig inspelen op de veranderende wensen van de consument. Dat geldt zeker ook voor de openingstijden van de winkels. Het verzet tegen ruimere openingstijden ziet Van der Hoeven als een achterhoedegevecht, waarvan hij de duur echter niet durft te voorspellen. Volgens hem is echter een flink deel van de klanten voor een ruimere opening en dus is Ahold voor.

De topman wijst erop dat in Amerika, waar de winkels dag en nacht open zijn, alleen de zondag al soms goed blijkt te zijn voor 20 procent van de weekomzet. Van der Hoeven: "En wat is er zo anders aan de Nederlandse consument?". Opvallend noemt hij het dat in de verkiezingsprogramma's van zowel D66 als de PvdA de winkelsluiting weer aan de orde wordt gesteld. "Er is een verandering in het denken gaande".

Van der Hoeven ziet voor de nieuwe eeuw een Ahold met een meer dan verdubbelde omzet (nu rond de f 23 miljard per jaar) en met een grotere geografische spreiding. Daarbij zal er sprake zijn van meer samenwerkingsverbanden wegens de lokale kennis en omdat men in de huidige consumentenmarkten niet klein meer kan beginnen. Ahold ziet zich als een van de langzaam onstaande grotere eenheden in de branche in de wereld. "Dat we er te eniger tijd een broertje bij krijgen, is natuurlijk nooit onmogelijk, maar ligt niet erg voor de hand", aldus Van der Hoeven.

De aandelen van Euro Disney zijn met bijna 13 procent gedaald op de beurs van Parijs, nadat een verlies van 900 miljoen dollar werd aangekondigd.

Malaise bij Euro Disney

WASHINGTON - De malaise bij Euro Disney heeft ook zijn weerslag op de resultaten van het moederbedrijf Walt Disney. Het Amerikaanse concern maakte later op de dag bekend dat in het laatste kwartaal van het eind september geëindigde boekjaar een verlies is geleden van 78 miljoen dollar tegen een winst van 224 miljoen dollar in dezelfde periode van het voorgaande jaar.

De sterke verslechtering is het gevolg van een voorziening van 350 miljoen dollar voor een financieringsverplichting aan Euro Disney. Ook wijzigingen in de boekhouding drukten het resultaat.

Over het gehele boekjaar kelderde de nettowinst van Walt Disney van 817 miljoen dollar tot 300 miljoen dollar. De omzet groeide in het vierde kwartaal van 2,07 miljard dollar tot 2,17 miljard dollar en over het hele jaar van 7,50 miljard dollar tot een recordbedrag van 8,53 miljard dollar.

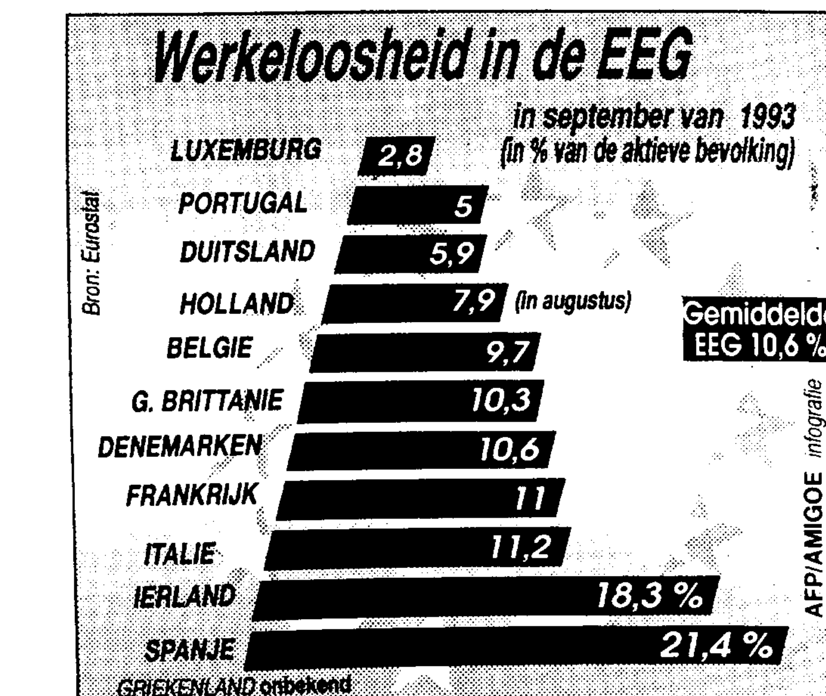
Wall Street zonder inspiratie

NEW YORK - De aandelenkoersen op de effectenbeurs van New York hebben het woensdag moeten stellen zonder al te veel inspiratie. De Dow Jones-index van dertig toonaangevende fondsen steeg met 23,48 punten tot 3663,55 punten bij een omzet van 285 miljoen aandelen. Dinsdag werden er 276 miljoen aandelen verhandeld. De technologiefondsen stonden aan de basis van de stijging van de beursindex.

De bekendmaking dat de consumentenprijzen in de VS in oktober met 0,2 procent waren gestegen, had geen invloed omdat het percentage overeenkwam met de verwachtingen. De aandacht van de handelaren ging uit naar de obligatiemarkt, in het bijzonder naar de verkoop van tienjarig schatkistpapier. Hiervoor was slechts een matige belangstelling, maar echt een weerslag op de aandelenkoersen had dat niet.

De slechte resultaten van Walt Disney, veroorzaakt door de gang van zaken bij Euro Disney, en het grote verlies bij Woolworth, een gevolg van een forse belastingheffing, hadden geen noemenswaardige invloed op de koersen van de aandelen van de twee.

De dollar stond tegen het einde van de handel in New York op f 1,8935 na f 1,8995 op dinsdag. In Amsterdam sloot de munteenheid op f 1,9025.

BRUSSEL - De werkloosheid in de Europese Gemeenschap is over de maand september licht gestegen. Na een periode van relatieve stabiliteit op het niveau van 10,5 procent over de maanden juni, juli en augustus, is de gemiddelde werkloosheid vorige maand toegenomen tot 10,6 procent.

Uit gegevens van het Europese Bureau voor de Statistiek (Eurostat), blijkt de werkloosheid in vrijwel alle EG-landen duidelijk te zijn gestegen. Alleen het Verenigd Koninkrijk en Portugal waren stabiel met een werkloosheidspercentage van respectievelijk 10,3 en vijf procent.

Duitsland, Spanje en Luxemburg gaven met een toename van 0,2 procent de grootste stijging te zien en komen uit op respectievelijk 5,9, 21,4 en 2,8 procent. De overige lidstaten moesten een stijging van 0,1 procent incasseren. Voor Nederland waren over de maand september bij Eurostat nog geen cijfers bekend.

Winst Koninklijke/Shell met zeven procent gestegen

AMSTERDAM - De nettowinst van Koninklijke/Shell groep over het derde kwartaal is in vergelijking met dezelfde periode in 1992 met zeven procent omhoog gegaan tot 809 miljoen pond sterling op bais van de historische kostprijs, zo heeft het concern donderdag bekendgemaakt. Over de eerste negen maanden van dit jaar steeg de nettowinst met negen procent gestegen tot 2,33 miljoen pond (f 6,52 miljard).

De winst op basis van geschatte actuele kosten (vervangingswaarde) in het derde kwartaal liep op met acht procent tot 861 miljoen pond (f 2,41 miljard). Voor de eerste negen maanden van dit jaar steeg het resultaat op basis van actuele kosten met 13 procent tot 2,45 miljard pond (f 6,86 miljard).

De winst per aandeel van moedermaatschappij Koninklijke Nederlandsche Petroleum daalde in het derde kwartaal van f 2,87 tot f 2,78 en in de eerste negen maanden van f 8,30 tot f 7,83. Bij Shell Transport and Trading steeg de winst per aandeel respectievelijk van 8 tot 8,6 en van 22,7 tot 24,7 pence per aandeel.

Het resultaat van de sector Opsporing en Winning was in het derde kwartaal hoger. De daling van de ruwe-olieprijzen werd gecompenseerd door een vrijval van belastingvoorzieningen. De prijs van Brent, de maatstaf voor ruwe olie uit de Noordzee, was gemiddeld 16,50 dollar per vat, 3,50 dollar lager dan in het derde kwartaal van 1992.

In de sector Verwerking, Zeetransport en Verkoop ging het resultaat eveneens omhoog als gevolg van verbetering in de marges en toeneming van de volumes. De sector Chemie leed daarentegen opnieuw verlies door bijzondere lasten en een moeilijke markt, terwijl de niet aan sectoren gebonden posten een aanzienlijk lager winstcijfer presenteerden. De cijfers over het derde kwartaal en eerste negen maanden zijn aangepast voor het effect van wijzigingen in de boekhoudkundige grondslagen, zo laat de oliemaatschappij weten.

De sector Chemie bezorgde Koninklijke/Shell in het derde kwartaal een groter verlies dan in dezelfde periode van 1992. Het concern boekte een negatief saldo van 168 miljoen pond (f 470 miljoen) tegen 41 miljoen pond in juli, augustus en september 1992. Over de eerste negen maanden bedroeg het verlies 341 miljoen pond (f 955 miljoen) tegen een negatief saldo van 40 miljoen pond in de overeenkomstige periode van 1992.

De prestaties van Shells chemiesector verslechterden over de gehele wereld. In de Verenigde Staten werd in het derde kwartaal van vorig jaar nog een positief resultaat geboekt van 1 miljoen pond (f 2,8 miljoen). In juli, augustus en september 1993 werd er een verlies geleden van 82 miljoen pond (f 230 miljoen). Elders in de wereld groeide het negatieve saldo van 42 miljoen pond tot 86 miljoen pond (f 241 miljoen). In het chemieresultaat van het derde kwartaal zijn overigens wel bijzondere lasten begrepen van 171 miljoen pond (F 479 miljoen). In 1992 werd het resultaat in het derde kwartaal gedrukt met 9 miljoen pond.

De sector opsporing en winning presenteerde in het afgelopen kwartaal een winst van 558 miljoen pond (f 1,56 miljard) tegen 367 miljoen pond in 1992. Beide kwartaalresultaten werden gunstig beïnvloed door bijzondere baten van respectievelijk 217 en 16 miljoen pond. Het resultaat over de eerste negen maanden steeg met 31 procent tot 1,55 miljard pond (f 4,34 miljard).

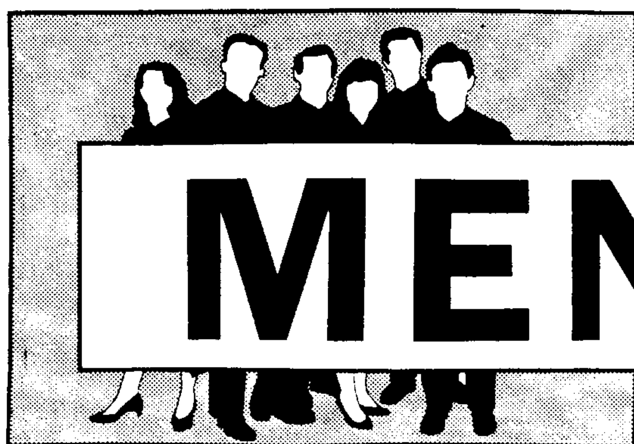
De sector verwerking, zeetransport en verkoop boekte een 36,4 procent hogere winst van 412 miljoen pond (f 1,16 miljard). Op basis van actuele kosten liep het resultaat met 36,9 procent op tot 412 miljoen pond. Over de eerste negen maanden verbeterde de winst met 35 procent tot 1,3 miljard pond. Datzelfde resultaat, maar dan berekend op basis van actuele kosten, groeide met 44 procent tot 1,43 miljard pond.

De niet aan sectoren gebonden posten droegen 21 miljoen pond bij tot het resultaat over het derde kwartaal, maar verminderden het resultaat over de eerste negen maanden met 165 miljoen pond.

Ondanks de verliezen in de chemiesector wist Shell zijn omzet van chemische produkten met twintig procent te vergroten tot 1,54 miljard pond (f 4,3 miljard). Over de eerste negen maanden steeg de omzet met dertien procent tot 4,7 miljard pond (f 13,2 miljard).

Shells totale ruwe-olievoorziening steeg in het derde kwartaal in vergelijking met juli, augustus en september 1992 met elf procent van 6,8 tot 7,5 miljoen vaten (van 159 liter) per dag. Daarvan bedroeg de eigen nettoproduktie 2,1 miljoen vaten per dag. Shell kocht 5,4 miljoen vaten per dag aan.

De door de oliemaatschappij verzorgde totale olievoorziening in de eerste negen maanden liep met negen procent op van 6,6 miljoen vaten tot 7,2 miljoen vaten per dag. Daarvan produceerde Shell dagelijks 2,1 miljoen vaten zelf en kocht zij 5,1 miljoen vaten aan. De dagelijks verwerkte hoeveelheid olie door Shell nam in het derde kwartaal met 2 procent toe tot 3,7 miljoen vaten en in de eerste negen maanden eveneens met 2 procent tot 3,7 miljoen vaten.

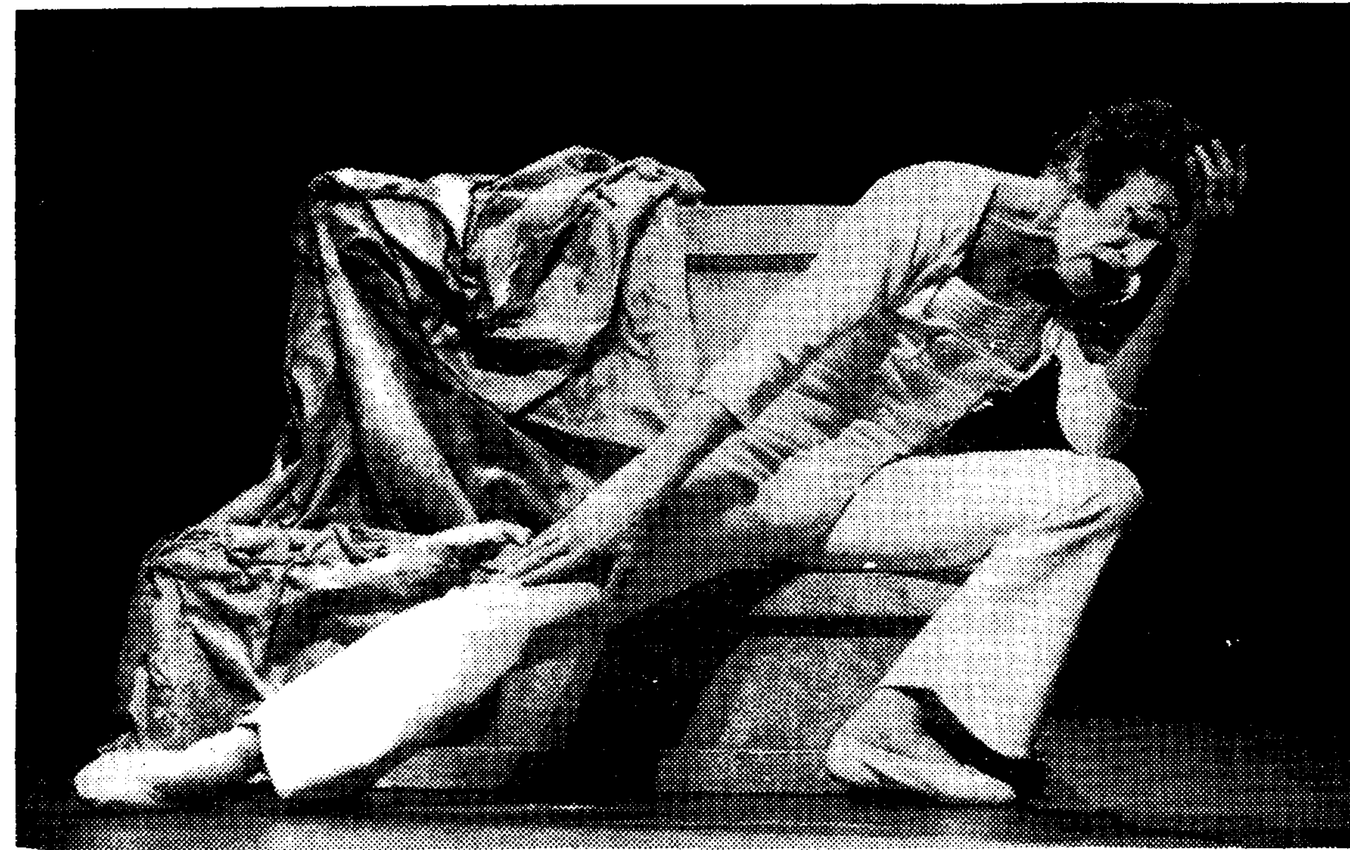

MENSEN

Gevangenisstraf geëist tegen Greenpeace-baas

De Openbare Aanklager in British Columbia in Canada heeft tegen de Nederlandse **directeur van Greenpeace**, Geert Drieman, een gevangenisstraf geeist van zestig tot negentig dagen. Drieman werd deze week aangehouden toen hij met een aantal andere milieu-activisten protesteerde tegen het kappen van meer dan duizend jaar oude bomen in een regenwoud in Clayoqout Sound. De rechter doet vermoedelijk volgende week uitspraak.

Sinds deze zomer voeren milieu-activisten al strijd tegen het kappen van de eeuwenoude bomen in een van de laatste regenwouden in gematigde zones. Al meer dan 800 van hen zijn opgepakt en kregen straffen van minimaal 1.500 Canadese dollars boete tot 45 dagen gevangenisstraf.

■ *Pantomimespeler Marcel Marceau speelt zijn rol in Bip in het Espace Cardin theater te Parijs. Marceau presenteerde deze week zijn nieuwe mime-gezelschap dat vanaf vrijdag een week lang optreedt. Marceau is zeventig en verliet zijn vorige gezelschap in 1964 voor een solocarrière.*

Should this condom than be forgot and never brought to mind

De Ierse radioluisteraar heeft woensdag een noviteit te horen gekregen. Voor het eerst werd een **reclameboodschap voor condooms** uitgezonden in het land waar de roomskatholieke kerk nog veel invloed heeft.

De primeur was voor een onafhankelijke popzender in Dublin. De staatszender RTE mag namelijk geen zendtijd beschikbaar stellen voor het commercieel aanprijzen van voorbehoedmiddelen.

Onder druk van de kerk was het tot het eind van de jaren '70 in Ierland verboden condooms te verkopen. Ze zijn pas sinds vorig jaar vrij verkrijgbaar, hoewel alleen in speciale verkoopautomaten.

Rappers eisen recht op parodie

Mag je liedjes ook parodieren zonder de toestemming van de auteurs? Die vraag heeft de Amerikaanse rapgroep **2 Live Crew** voorgelegd aan het hooggerechtshof.

Aanleiding voor de zaak is het liedje 'Pretty woman', een hit van Roy Orbison uit 1964, waar 2 Live Crew een eigen versie van heeft gemaakt. De groep had de firma Acuff-Rose Music in Nashville, die de rechten op het nummer bezit, gezegd dat zij van plan was het lied te gebruiken en daarvoor te betalen. Het bedrijf was daartegen, maar de groep zette haar eigen versie van het lied, het schuine 'Hairy woman', toch op haar elpee in 1989.

Acuff-Rose sleepte de rappers voor een federale rechtbank, die hen echter gelijk gaf. Deze uitspraak werd weer teruggedraaid door een hof van beroep, omdat het 2 Live Crew om "flagrante commerciële doeleinden" ging. Nu ligt de zaak bij het hooggerechtshof.

En opstaan na ochtendseks is ècht gevaarlijk

Seks verhoogt de **kans op een hartaanval**. Maar het is minder gevaarlijk dan 's ochtends opstaan, dat is bekend gemaakt op een congres van cardiologen in Atlanta. Wetenschappers van de universiteit van Harvard kwamen tot deze conclusie na onderzoek van 1.712 personen die een hartaanval hebben gehad. Van hen werd een procent door een infarct getroffen terwijl ze de liefde bedreven, en tien procent toen ze na het wakker worden uit bed stapten.

Vrouwenmishandeling van kwaad tot erger

Mishandeling van vrouwen beperkt zich niet tot slaan. Wat begint met af en toe een klap, mondt met grote regelmaat uit in zeer ernstige vormen van mishandeling. Dat concludeert de Nederlandse hulporganisatie Korrelatie uit reacties op een tv-campagne tegen vrouwenmishandeling.

Uit 600 telefoongesprekken blijkt dat klappen geregeld worden gevolgd door veel ernstiger vormen van mishandeling. Vrouwen repten onder meer van opsluiting, vastbinden, vingers breken, van de trap gooien, openbare vernedering en verkrachting. Ook het dreigement om tepels af te knippen werd gemeld. Schaamte, angst en machteloosheid houden vrouwen vaak tegen hulp te zoeken. Toch zijn zij het die de stap moeten nemen, zodat anderen hen kunnen helpen.

Bloedprodukt Cyrotect even van de markt

Importeur Biotest Nederland heeft het middel **Cytotect teruggehaald** bij de ziekenhuizen om "louter formele" redenen. Het produkt is veilig en dubbel getest op aanwezigheid van het aidsvirus. Maar omdat het omstreden Duitse leverancier UB Plasma bij de bereiding van bloedplasma de regels heeft overtreden, moet het middel formeel meteen van de markt.

Cytotect wordt - overigens niet erg vaak - voorgeschreven aan mensen die een nier- of beenmergtransplantatie hebben gehad en met een verstoord afweersysteem kampen. Cytotect wordt gemaakt met bloedplasma van verschillende leveranciers, onder wie het inmiddels gesloten Duitse UB Plasma.

■ *Blazersgroep Adjadjo heeft dit weekeinde voor een uitverkochte Frank Collymore Hall meegewerkt aan het concert van het Barbados Symphonia in samenwerking met het Princeville Orchestra uit Guyana. Zowel op de vlieghaven in Port of Spain als in Bridgetown werd een concert gegeven, waarbij in Barbados de pers aanwezig was.*

Adjadjo is uitgenodigd om in augustus 1994 mee te werken aan de concerten van het Princeville Orchestra in Georgetown. Muziekinstituut Landheer op Curaçao staat achter Adjadjo, zegt zich te blijven inzetten voor het verstevigen van de muzikale banden in het Caribisch gebied en hoopt in de nabije toekomst ook een Intercaribisch concert op Curaçao te kunnen organiseren.

Voetballer ontvoerd

Gustavo Matosas, international van Uruguay en speler bij het Braziliaanse Sao Paulo, is zondag vier uur gekidnapt door drie jonge mannen. De middenvelder werd ontvoerd toen hij zijn auto wilde parkeren in een straat in Sao Paulo, waar hij bij vrienden op bezoek wilde. Hij werd snel vrij gelaten omdat een van de kidnappers, supporter van Sao Paulo, de profvoetballer herkende. Ze lieten Matosas gaan, maar namen zijn auto, diens horloge en geld mee.

Kippenmeststroom

De Nederlandse veevoederindustrie gaat onderzoeken of het economisch haalbaar is een **elektriciteitscentrale** te stoken met droge pluimveemest. Doel is de omvang van het mestprobleem t- erminder... Groot-Brittannië wor... methode sinds kort ... past. Daar zijn twee e... citeitscentrales in gebr... draaien op pluimve... Samen voorzien ze ... huishoudens van stro...

Willem-Alexander trekt 2,8 miljoen kijkers

Het in Nederland uitgezonden programma **'De prins van Oranje'**, het interview met kroonprins Willem-Alexander, heeft 2,8 m... kijkers getrokken. N... trekken Oranje-progra... twee miljoen belan... lenden.

'De prins van Oran... woensdagavond werd ... zonden, had dus een ... dichtheid van 20 proc... dat is veel. Met alle ... gemachtigenden van ... woordig is een prog... met een kijkdichtheid ... procent al een uitzond... aldus de dienst kijk- e... tercijfers in Hilversu... kijkers waarderden h... gramma over de prin... het cijfer 7,8.

Popster Phil Collins ver wacht gevaarlijke post

De Britse rockster **Phil Collins** is zo woedend over het geweld in Noord-Ierland dat er op zijn nieuwste plaat een song aan heeft gewijd. Maar nu vreest hij mogelijk zelf het doelwit van extremisten te worden.

Collins maakte de song 'We wait, we wonder' omdat "we op het punt zijn beland om 'genoeg is genoeg' te zeggen". In ruim 20 jaar van geweld zijn meer dan 3.000 doden gevallen in Noord-Ierland.

De ster van de rockband Genesis over de vrees doelwit van moordenaars te worden: "Ja, ik maak me zorgen. Ik heb erover gedacht. Het schiet wel eens door me heen. Ik denk dat ik voorzichtig zal moeten zijn met mijn post." Hij doelt dus op bombrief-gevaar.

Door de m... gevallen bij voetenkuss...

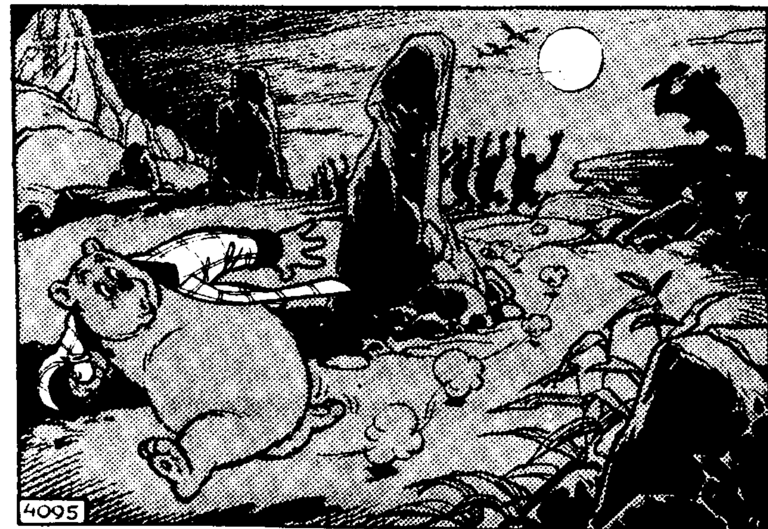
De Oekraiense politie ... woensdag de leidster v... **sekte van de Grote Broederschap** gearre... nadat sekteleden ernsti... nielingen hadden aang... in de Sofiakathedraal ... hoofdstad Kiev.

Marina Tsvygoen, b... de sekte Maria Christos genoemd, werd ... de politie herkend, toen ... teleden op een politieb... in Kiev haar voeten b... nen te kussen. Ook ... tweede echtgenoot, Joe... vonogrov, zit in arrest. ... goen heeft aangekondi... ze vandaag of een ... dagen zal sterven en ... drie dagen zal verrijzen ... ongeveer 150.000 aan... gers.

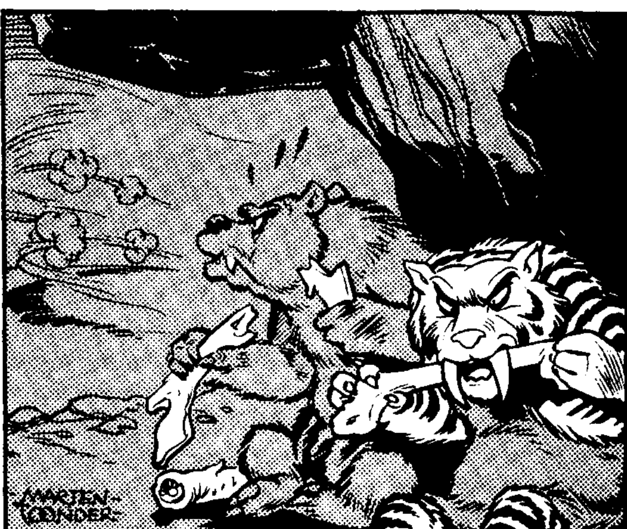
De politie arreste... reeds 800 sekteleden ... pogen een einde aan ... activiteiten te m... Woensdag spoten sekte... die zich als toeristen h... voorgedaan, met brand... apparaten de elfde-ee... kathedraal gedeeltelijk ... schuim, waarbij het ... van de achttiende-eeu... ikonen zwaar werd be... digd.

Tom Poes en de Bommel-legende

door **Marten Toonder**

4095 — **Heer Bommel rende over de kale vlakte zo vlug als zijn benen hem dragen konden. Een enkele blik over zijn schouder overtuigde hem dat het akelige groepje achter hem geen beweging maakte.**

De dansers stonden met opgeheven armen naar de volle maan gewend en de gemaskerde was op het hunnebed verstijfd. Ook het vreselijke *goela goela*-lied was weggestorven tot een onderaardse klaagtoon, zodat heer Ollie weer wat moed vatte.

Hijgend hield hij de pas in, trok zich de jas recht en stak een verse pijp op.

"Net als ik dacht", prevelde hij. "Het is alleen maar dat ik dieper denk dan anderen. Traag ben ik niet; ik ben juist uiterst snel. Dat bewijs is nu wel geleverd, zou ik menen. Gelukkig dat ik er bijtijds aan dacht, want het is duidelijk dat men mij aan de maan wilde offeren. En dan zou het slecht met mij afgelopen zijn. Ach, het is toch prettig om een Bommel te zijn."

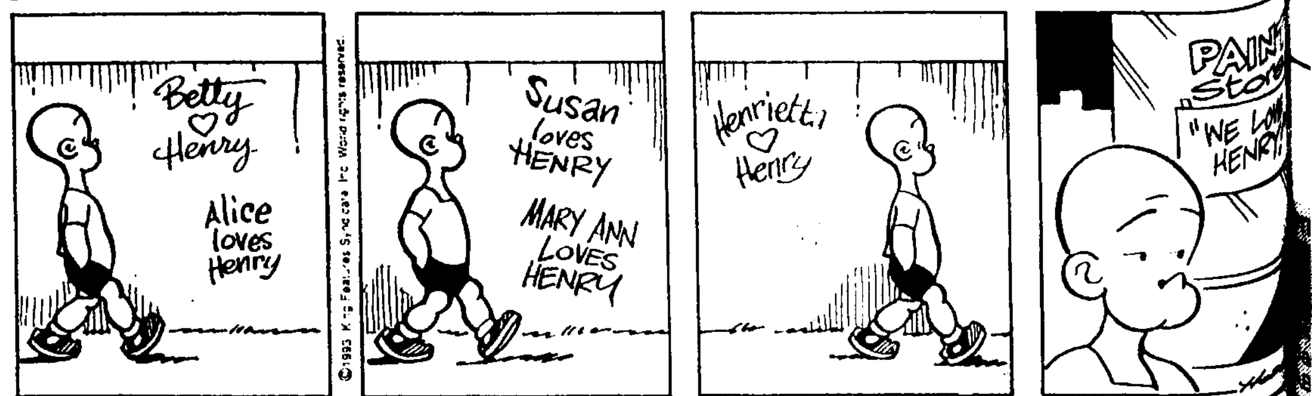
Met deze gedachte bezield wandelde hij glimlachend voort in de richting van een overhangende rots die beschutting beloofde - en slechts zijn fladderende jas verried zijn grote snelheid.

Nu wilde het geval dat twee jagers reeds een schuilplaats onder die rots hadden gevonden. Ze heetten Troon en Urk - en hoewel ze van nature vijanden waren, hadden ze voor die nacht vriendschap gesloten omdat de jacht goed was geweest.

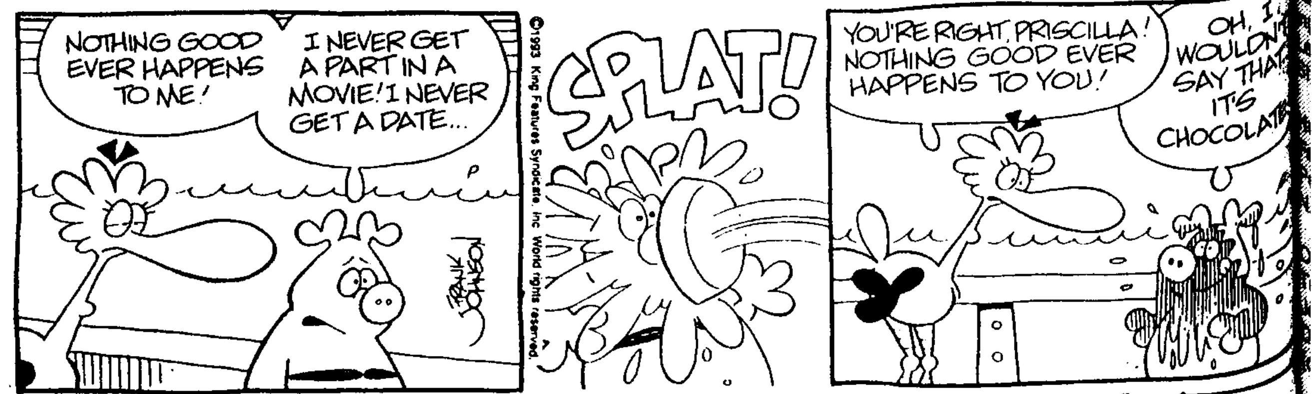
Urk liet het bot waarop hij kloof wat zakken en staarde bevreemd naar een snelle flits die de heuvel opkwam.

"Graw" sprak hij. "Daarr! Lopende wolk met lekkerr geurr, broeder Trroon.!"

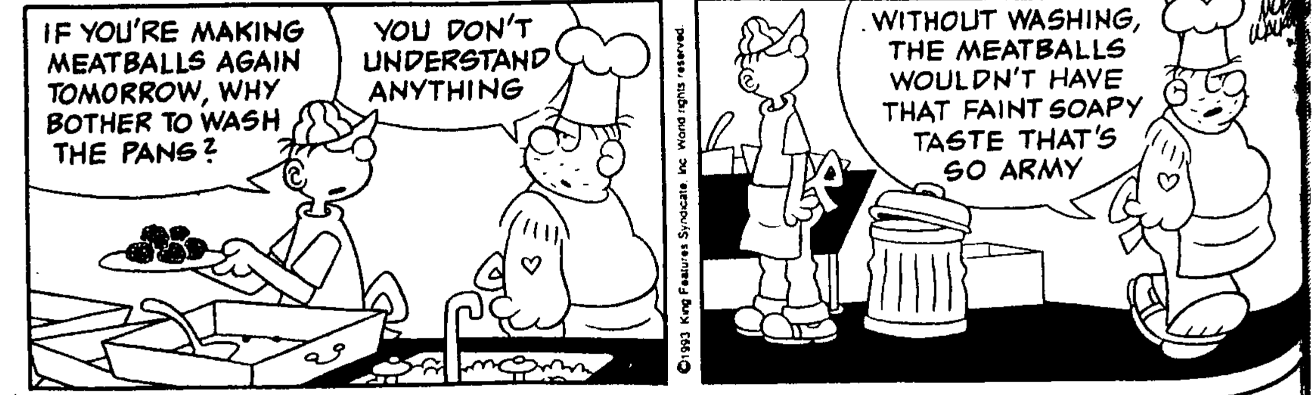
HENRY ® By Dick Hodgins

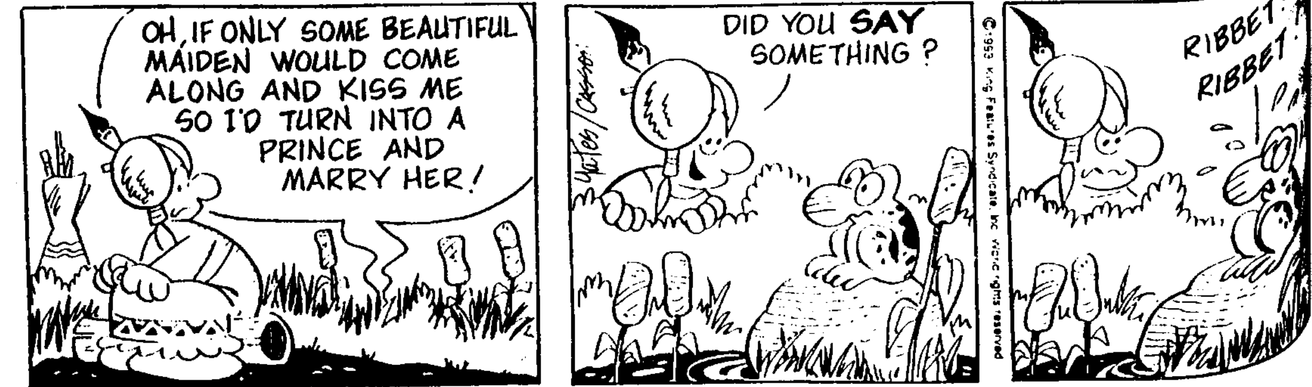
BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

CURAÇAO

AGENDA

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN

...nten van de artsen van Bandabou (...e district) kunnen in spoedgevallen ...oon 641658 bellen en dan het ...oordapparaat afluisteren. De ...nten van de andere districten kunnen ...spoedgevallen de artsenpraktijk van ...eigen huisarts bellen en het ...oordapparaat zal dan mededelen wie ...enstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patienten)
...de dienstdoende arts belt U tel.: ...00/625100.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS WIJKVERPLEGING 'PRINSES MARGRIET'
...a Maria 17. Tel.: 682344/ ...47, 682412/682574. Fax: ...00. Kantooruren: 07.00-16.30

...de **wachtzuster** gelieve **tel.: ...61** te bellen na 17.00 uur.
...onisch **spreekuur** in ieder wijk-...uw: dagelijks van **08.00-08.30/ ...-15.00 uur**.
...uize Halman Otrobanda: tel.: ...28288; spreekuur: woensdag van ...9.00-11.00 uur.
...ta. Maria 17: tel.: 682344; ...preekuur: donderdag van 09.00-...1.00 uur.
...ijkgebouw Bonam: tel.: 371865. ...preekuur: dinsdag van 09.00-...1.00 uur. **Sokudi: tel.: 367824.**
...entro Mediko Montagne Abao: ...el.: 673711; spreekuur: ...oensdag van 09.00-11.00 uur.
...aya Fensu 9 (Koraal Specht): ...l.: 618577; spreekuur: donderdag ...an 09.00-11.00 uur.
...ijkgebouw Suffisant: tel.: 687707; ...preekuur: donderdag van 09.00-...1.00 uur.
...ijkgebouw Sta. Rosa: 671628; ...preekuur: dinsdag van 09.00-...1.00 uur.
...**loopspreekuur** voor zuigelingen-...n kleuterzorg: vrijdag van 08.00-...0.00 uur. Hoek Vondel-/Nilda Pin-...straat. Tel.: 373582.

STICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING
...or Gosieweg 15: P.O. Box 3619. ...692231/692232. Fax: 682709; ...nd van 07.00-17.00 uur.
...or Bandabou: Silberie Kavel 16; ...van 08.00-16.00 uur. Tel.: 649422.
...**de wachtzuster** vanaf 5 november ...7.00 uur t/m 12 november om 07.00 ...lieve **tel.: 691838 of page 669-0368** ...en.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
...ttegatweg Noord 43. P.O. Box ... Tel.: 691838/ 692510. Fax: ...3; voor informatie over prenatale ...zorg gedurende en na de bevalling. ...ultatiebureau zuigelingen: iedere donde-...middag van 13.30-16.00 uur. ...ultatiebureau peuters: iedere dins-...middag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABOU
...tein 35, tel.: 648077/648387; open maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 ...na 17.00 uur bereikbaar: **zuster Van ...wijnen. Tel.: 642798** b.g.g. 601760. ...ultatiebureau: iedere dinsdag van ...0-11.00/18.00-20.00 uur.

AMIGOE

Colofon

...GEVERIJ AMIGOE N.V.
...oon centrale (10 lijnen): 672000
...penheuvel z/n of P.O.B. 577
...ao N.A.
...440.000
...rek. nr.: 11-07-313
...Amro
...rek. nr.: 874.825.10
...ro & Curiel's Bank N.V.
...
...: 674064
...d de Maayer-Hollander
...ard News Holding
...la Rhodes (secretaresse)
...ofdredactie:
...: 674744
...er Dicker (hoofdredacteur)
...Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)
...e leden Redactie:
...on van Dongen, Hennie Harinck, ...Labadie, Marjo Nederlof, ...nia Pikero, Solange Isselt ...aak) en Ken Wong (fotograaf)
...VERTENTIE-AFDELING
...: 674524
...uisitie: Viola Bernardus en ...nny Naaldijk
...name advertenties: Maandag t/m ...ijdag van 07.30-15.30 uur. ...lle advertenties voor de komende dag ...oeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 ...nen zijn.
...EDERLAND
...correspondenten: ...B. Joe de Roo en Victor Hafkamp
...ersagentschappen: ANP en AFP ...menwerkingsovereenkomst met The ...iami Herald, De Haagsche Courant, ...De Brabant Pers. Foto's: AFP
...RUKKERIJ: Rotaprint N.V.
...STRIBUTIE (abonnementen): ...uraçao: Districo N.V. Tel: 370503, ...70504, Fax: 370304
...se nummers 60 cent: ...abonnementsprijs op alle eilanden van ...de Nederlandse Antillen Naf 16,=, op ...Aruba Naf 17,=.
...uiten Antillen (Nederland): ...f. 81,15 per maand (luchtpost) of ...f. 28,– per maand (zeepost); jaarlijks ...te betalen.

APOTHEKEN

NACHTDIENST

Otrobanda:
Muizenberg, Muizenberg z/n. Tel.: 692390/ 692391.
Punda:
Mampuritu, Sta. Rosaweg 329. Tel.: 674475/ 674750.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS
(voor noodgevallen)

Ambulance:	**112**
Politie:	**114**
Brandweer:	**114**
Hospitaal:	**624900**
Aidslijn:	**128**
Kodela:	**135**

HEEFT U HULP NODIG?
Bel SOS-lijn 127!

NOODGEVALLEN/ VERMISSING OP ZEE
Telefoon: 637911 (RCC)
24 uur per dag bereikbaar!

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 375023 of 375542.

LUCHTPOSTSLUITING
POSTKANTOOR GROOT KWARTIER
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA. Tel.: 685544
openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor **spoedgevallen tel.: 685917.**

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: **614000 (Veterinaire Dienst)** voor de dienstdoende arts.

STICHTING DIERENBESCHERMING CURAÇAO
Het Dierenasiel is open van maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

VRIJDAG

TOERISTENSCHIP
07.00-16.30 uur *Golden Odyssey* (AUA).
****

TELECURAÇAO
(kanaal 8/6)

DONDERDAG
17.00 Atardi Hubenil
18.00 E Man Drechi di Dios.
18.15 Agedres na Plaka Chikí (presentator Omalio Merien)
18.30 Informe Deportivo (presentator Rein Persaud)
18.45 Nieuws in het Nederlands
18.57 Tempu pa Dios
19.00 Rikesa Universal (met Mavis Albertina)
20.00 Wega di Number Kòrsou
20.07 Telenovela: Ti, Ti, Ti
20.30 Referendum: Nacional
21.00 Telenotisia
21.30 Contemplacion Isoterica riba Referendum
22.30 Salsa City (presentator Bob Harms)
23.30 NOVA
24.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden!)

CINE
(kanaal 83)

DONDERDAG
16.30 Movie: 23 Pasos al Abismo
18.30 Movie: Más Barato por Docena
20.00 Movie: Quemadura de Tercer Grado
22.00 Movie: Soy el Señor Johnson
24.00 Movie: El Robo
02.00 Movie: 48 Horas: La Segunda Vuelta
04.00 Movie: 23 Pasos al Abismo

TBS
(kanaal 89)

DONDERDAG
16.05 Tom & Jerry's Funhouse
17.05 Captain Planet and the Planeteers
17.35 Brady Bunch
18.05 Saved by the Bell
18.35 Saved by the Bell
19.05 Head of the Class
19.35 Grow'g
20.05 Andy Griffith
20.35 Beverly Hillbillies
21.05 Movie: No Mercy
23.05 Movie: Fuzz
01.05 Movie: Killjoy
03.05 Movie: Night Terror
05.00 Movie: Dying Room Only

LIFE
(kanaal 91)

DONDERDAG
15.00 Anything But Love
15.30 Tracey Ullman
16.00 Moonlighting
17.00 Movie: In Love and War
19.00 Supermarket Sweep
19.30 Shop 'Til You Drop
20.00 Unsolved Mysteries
21.00 China Beach
22.00 Movie: In Country
24.00 Unsolved Mysteries
01.00 Unsolved Mysteries
01.30 thirtysomething
02.30 Self-Improvement Guide
05.30 Self-Improvement Guide

■*BRASILIA — Braziliaanse arbeiders en studenten gebruiken bezems om de Braziliaanse vlag enige nieuwe glans te geven. Men tekende op deze originele wijze protest aan tegen het nationale schandaal rond het overheidsbudget. Verschillende parlementariërs, gouverneurs van diverse provincies en kabinetsleden zouden zich de afgelopen jaren via de staatskas verrijkt hebben.*

(AFP-satellietfoto)

NBC
(kanaal 85)

DONDERDAG
15.00 Another World
16.00 Les Brown
17.00 Donahue
18.00 News
18.30 Inside Edition
19.00 News
20.00 NBC News
20.30 Journal
21.00 Mad About You
21.30 Wings
23.00 Seinfeld
23.30 Frasier
24.00 L.A. Law
24.00 News
24.35 Tonight Show With Jay Leno
01.35 Late Night
02.35 Rush Limbaugh
03.05 Later With Bob Costas
03.35 John & Leeza
04.35 NBC Nightside

AE
(kanaal 73)

DONDERDAG
15.00 Victory at Sea
15.30 Victory at Sea
17.00 Victory at Sea
17.30 Victory at Sea
18.00 Victory at Sea
18.30 Victory at Sea
19.00 Victory at Sea
19.30 Victory at Sea
20.00 Victory at Sea
20.30 Victory at Sea
21.00 Real West
22.00 Salute to Symphony
23.00 Playwright's Theater
24.00 Evening at the Improv
01.00 Real West
02.00 Salute to Symphony
03.00 Playwright's Theater
04.00 Evening at the Improv
05.00 Movie: The Flame of Araby

CBS
(kanaal 75)

DONDERDAG
15.00 As the World Turns
16.00 Guiding Light
17.00 Young and the Restless
18.00 News
18.30 CBS News
19.00 News
19.30 CBS News
20.00 Entertainment Tonight
20.30 Inside Edition
21.00 In the Heat of the Night
22.00 Eye to Eye With Connie Chung
23.00 Angel Falls
24.00 News
24.35 Late Show With David Letterman
01.35 Silk Stalkings: Crimetime After Primetime
02.35 Roseanne
03.10 Up to the Minute

ABC
(kanaal 77)

DONDERDAG
15.00 One Life to Live
16.00 General Hospital
17.00 Oprah Winfrey
18.00 News
19.00 News
19.30 ABC News
20.00 Jeopardy!
20.30 Wheel
21.00 Missing Persons
22.00 Matlock
23.00 PrimeTime Live
24.00 News
24.35 Nightline
01.05 Movie
03.00 News
03.30 ABC World News Now
05.30 Oprah Winfrey

VS bieden Chinezen opheffing sancties

WASHINGTON - De Verenigde Staten zijn bereid de recentelijk afgekondigde handelssancties tegen China op te heffen als Peking belooft geen onderdelen voor langeafstandsraketten meer te leveren aan Pakistan. Dit heeft het Amerikaanse dagblad Washington Post vandaag gemeld.

Regeringsfunctionarissen verklaarden tegen de krant dat onderminister van Buitenlandse Zaken Peter Tarnoff het aanbod op 4 november heeft gedaan tijdens een onderhoud met zijn Chinese collega Liu Huaqui. China zou momenteel serieus overwegen in te gaan op het Amerikaanse voorstel. De verwachting is dat beide partijen op 19 november tot elkaar weten te komen. Op die datum heeft de Amerikaanse president Bill Clinton in Seattle een ontmoeting met zijn Chinese ambtgenoot Jiang Zemin.

WEGA DI NUMBER
9 2 6 3
1 7 8 5

4837
7818
1725

UIT geknipt voor U

Uitgaansagenda voor 11 t/m 18 nov.

EVENEMENTEN

• **Do 11 Landhuis Papaya. TV-opnamen van Veronica** van 18.30 tot 20.30 uur reservering 695850.

MUZIEK

• **Curaçao Jazz Festival**. Coney Island. Vr 12 en za 13. Met **George Benson, Spyro Gyra, Hershel & Curaçao Jazz, La Sonora Ponceña & Paquito D'Rivera**. Kaarten voor vr 45 gulden, voor zaterdag 65 gulden. Pakket 90 gulden.

• **ITC** za 13. **UNA-songfestival** van 19.30 tot 1 uur.

• Za 13 **Saliña Galleries Eagle Steelband** van 16 tot 19 uur.

• **Landhuis Brievengat** (tel. 378344) Vr. 5 nov. vanaf 20 uur **Happy Peanuts** en Spice & Pepper. Zo. vanaf 17.30 uur **Chips**.

• **Blues** (tel. 614377) Elke do. avond live muziek.

• **Bapor Kibra Terrace** (tel. 615757) Elke zo. om 17 uur **Happy Peanuts** en **Mini Future**. Elke vrij. **Walter Wout** en **Mr. T.**

• **Rumours** (tel. 617555) Elke wo. van 18.30 tot 19.30 uur **Krissy and All that jazz**. Iedere zondagavond **Golden Name** (salsa en merengue) van 18 tot 20.30 uur.

• **Rum Runners** (tel. 623038) Elke zo. van 21 tot 23 uur **Sportcafé** live radio gepresenteerd door Willem Dekker.

FILMS

• **Paradise Movies** in het I.T.C. (tel. 636195) **'The Fugitive'** met Harrison Ford. Do. 11 première om 19 en 21.45 uur. Vr 12, Za 13 en Zo 14 om 16.30, 19 en 21.45 uur.

• **Plaza Hotel** (tel. 612500) Aanvang alle films 19.15 uur. Do 11 **Single White Female**, zo 14 **Alive**, ma 15 **MAC**, di 16 **Bodies Rest and Motion**, wo 17 **The Panama deception**, do 18 **A far of place**, zo 21 **Hear no evil**.

• **Club L.A.** (tel. 658390) Deze donderdag geen speelfilm.

THEATER

• **Centro Pro Arte**. vr 12 en za 13 om 20.30 uur **Ken ta keda ku mama**. toneelspel van Arubaanse toneelvereniging **Mascaruba** in het Papiamentu. Kaarten 17,50.

CONGRESSEN EN LEZINGEN

• **Ma 15 tot vr 19 Huisartsencursus** hart en vaatziekten, cursus colorectal and anal surgery en nascholingscursus voor dierenartsen. In het **ITC**. Tel 687201 of 618488.

• Ma 15 in de **UNA** vanaf 20 uur. Europese **architectuurgeschiedenis** voor zover van belang voor het Caribisch gebied. Prof. dr. ir. C.L. Temminck Groll. Voertaal Nederlands. Toegang gratis.

• Di 16 **Malesanan di kurason i pulmon** durante embaraso. bestemd voor algemeen publiek. In de **UNA** vanaf 19.30 uur toegang vrij. Aanwezig: een cardioloog, een longarts, een internis en een gynaecoloog. voertaal Papiamentu. Info tel 685544.

• Do 18 **Workshop 'durven tekenen'** voor basisschoolleerkrachten en geïnteresseerden. **Pedagogische academie**. Van 16 tot 19 uur. Tel 614600 of 656570.

MUSEA EN EXPOSITIES

• **Poppententoonstelling** van Stichting Solomonster tot en met zo 14 nov. van 9 tot 12 uur in **Hofi Pachi Sprockel** te Jongbloed. Ontwerpen van Peruaan Felipe Rivas Mendo en Artuo Villacorta. Entree 1 gulden. Tel 612472.
• **Curaçaosch Museum** (tel. 623873). Open ma. t/m za. van 9 tot 12 en van 14 tot 17 uur. Zo. van 10 tot 16 uur.

• **Joods Cultuur Historisch Museum** (tel. 611633) Open: ma. t/m vrij. 9 tot 11.45 uur en 14.30 tot 17 uur. Za. en zo. gesloten.

• **Postmuseum Nederlandse Antillen** (tel. 658010) **Expositie** met als onderwerp de Tweede Wereldoorlog onder de titel 'Opdat wij niet vergeten', t/m eind februari '94. Open: ma. t/m vrij. 9 tot 17 uur. Za. 10 tot 15 uur. Zo. gesloten.

• **Fortkerk Museum** (tel. 611139) Open: ma. t/m vrij. 9 tot 12 uur en 14 tot 17 uur. Za. en zo. gesloten.

• **Het Antilliaanse Muntenmuseum** (tel. 613600) Bankbiljetten en munten uit het Amerikaanse werelddeel en een sierstenencollectie. Open: ma. t/m vr. van 8.30 tot 11.30 uur en van 14 tot 16.30 uur. Groepen alleen na telefonische afspraak.

Opgaven voor deze rubriek, die elke donderdag verschijnt, tot uiterlijk woensdagmorgen negen uur. Bij voorkeur schriftelijk aan Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of per fax: 674744. Telefoon: 672000.

Ku hondo pena, pero konforme i satisfecho ku tur loke el a nifika i hasi pa nos, nos ta anunsia morto repentino di

sr. Idelfonso Ambrosio Provence
mihó konosí komo Papa penshonado di Shell

Na nòmber di su kasá : **Sra. Deta Provence-Flanders**
su yunan : **Rudmilda Provence i yunan**
Jozef i Aurora Provence-Koek i yunan
Mary Gerlinda Provence
Gretna i Henri Giskus-Provence
Jasper Provence
Robert Provence i yunan
Nancy Provence
Frida Weert i yu
Erick Provence i famia
Iris Pineford i famia
Benjamin Frans

su rumannan : **Epifania Coffie i famia**
Julieta Ramada
Amelia Morillo i famia
Antonio Frans i famia

su tantanan na Boneiru: **Polin i Pina Provence**
Tur subrino i subrina, sua, kuñá, primo, prima na Kòrsou, Aruba i Boneiru.
Famia : **Provence, Morillo, Coffie, Thode, Rosario, Abdul, Semeleer, Rosaria, Molina, Angel, Bernabela, Ogenio, Emerenciana, Flanders, de Palm, Beukeboom, Vidal, Martes, Domatilia, Frans, Pasca i Vicario.**
Demas famia, amigu, bisiña i konosínan.

Akto di entiero lo tuma lugá djabièrnè 12 di novèmber 1993, saliendo for di Misa di Brievengat, pa Santana Katóliko na Groot Kwartier. Ta risibí bishita di kondolensia for di 1'or di merdia na Misa di Brievengat i pa 3.30'or lo tin un Santu Sakrifisio di misa.
Pa motibunan fuera di nos boluntat, despues di entiero lo no por risibí bishita di kondolensia na kas.

'At the end of our journey
When life's light no longer shines
Our Soul searches a new beginning
Of fulfilment within eternity.'

Heden is van ons heen gegaan, onze lieve echtgenoot, vader, grootvader, en broer,

OSCAR ENAU VAN KAMPEN
(bekend als Pachi van Kampen)
op de leeftijd van 77 jaar

Weduwe: **Eugenie Valentine van Kampen-Laurence**
Kinderen: **Fam. Victor G. van Kampen-Stam, Nederland**
Oscar John van Kampen.
Kleinzoon: **Christopher J.A.**
Zuster: **Wed. Olga Engberts en kinderen, Venezuela**
Schoonfamilie: **John en Inga Laurence en familie, St. Maarten**
Fred en Frieda Laurence en familie, St. Maarten
Wed. Mury Laurence en familie, St. Maarten
Elsy Rogers en familie, USA.
en overige familieleden, vrienden en kennissen

De teraardebestelling vindt plaats op vrijdag 12 november 1993 om 16.00 uur, vertrekkende vanuit de Emmakerk, Barendslaan 11, naar de Protestantse Begraafplaats aan de Oranjestraat.
Gelegenheid tot condoleren vanaf 13.00 uur in de Emmakerk.
Aanvang rouwdienst: 15.00 uur.
Verzoeke geen rouwbeklag aan huis.

Ku hondo pena nos ta partisipá fayesimentu di

JOZEF FRANCISCO KOEIJERS
mihó konosí komo JOSSY

Na nòmber di:
su yunan: **Juan José**
Jeanne Juliette
su mama: **Jeanna Helena Koeijers**
su rumannan: **Maria Theresa de Windt-Koeijers i famia**
Hubert Koeijers i famia
Gustavo Koeijers i famia
Ronald Koeijers i famia
Lydia Koeijers i famia
Su tio: **Andries Koeijers i famia**

Tur su primu- i primanan.
Tur su subrino- i subrinanan.
Su amigunan: **Hubert Hart, Milva Zimmerman, Patrick Maduro.**
Demas famianan Koeijers, De Windt, Winterdal, Kroon, Bakhuis, Schotborgh, Daal, v/d Hansz.
Akto di entiero lo tuma lugá djabièrnè, 12 di novèmber, 4.30 'or di atardi, saliendo for di misa di Santa Rosa pa Santana Katoliko na Santa Rosa.
Ta risibí bishita di kondolensha for di 1'or di merdía na Misa di Santa Rosa.
Despues di entiero lo no por risibí bishita di kondolensha na kas.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Licht tot half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met een plaatselijke bui.
Zwakke, tot matige, overdag af en toe vrij krachtige overwegend oostelijke wind (tussen vijf en 20 knopen)

WEEROVERZICHT:
De aangevoerde lucht zal ook in de komende 24 uur voldoende vochtig en onstabiel zijn om op de Benedenwindse Eilanden plaatselijke buienaktiviteit tot ontwikkeling te doen komen.